

GÖNÜLDEN ESİNTİLER:

KÛR'ÂN-ı KERİM'de YOLCULUK

(3) ÂL-İ İMRÂN-SÛRESİ

NECDET ARDIÇ

**İRFAN SOFRASI
NECDET ARDIÇ
TASAVVUF SERİSİ (40)**

GÖNÜLDEN ESİNTİLER:

KÛR'ÂN-I KERÎM'de YOLCULUK

(3) ÂL-i İMRÂN-SÛRESİ

NECDET ARDIÇ

**İRFAN SOFRASI
NECDET ARDIÇ
TASAVVUF SERİSİ (40)**

İÇİNDEKİLER:

	Sahife no
İÇİNDEKİLER:.....	(1)
ÖN SÖZ:.....	(2)
ÂYET-İ KERİME'LER:	
(1-7):.....	(3-12)
(8-15):.....	(15-19)
(16-24):.....	(19-26)
(25-32):.....	(27-32)
(33-40):.....	(34-39)
(41-47):.....	(40-43)
(48-55):.....	(43-46)
(56-64):.....	(47-51)
(65-72):.....	(52-54)
(73-80):.....	(54-59)
(81-88):.....	(60-62)
(89-96):.....	(62-65)
(97-105):.....	(73-79)
(106-113):.....	(79-82)
(114-121):.....	(82-85)
(122-129):.....	(85-87)
(130-137):.....	(88-90)
(138-145):.....	(90-92)
(146-153):.....	(93-96)
(154-161):.....	(96-99)
(162-169):.....	(100-103)
(170-177):.....	(103-106)
(178-185):.....	(106-109)
(186-193):.....	(110-114)
(194-200):.....	(115-119)

ÖN SÖZ:

Evvelâ bütün okuyucularıma bir ömür boyu sağlık, sıhhat ve gönül muhabbetleri ve gerçek mânâ da tasavvufî idrakler niyaz ederim. Bu dünya da en büyük kazanç burasını, bu âlemi şehâdet-i, gerçekten müşahede ederek yaşayıp geçirmek ve kendini tanımayı bilmek olacaktır. Kûr'ân-ı Kerîm'de **(yolculuk)** adlı sohbetlerimizin bazılarını vakit buldukça yazıya geçirtip daha sonra vakit buldukça kitap haline dönüştürmek için çalışmalar yapmaktayız. Onlardan biri de, mevzuumuz olan, "**ÂL-İ İMRÂN**" Sûresi'dir. Nihayet vakit bulup onu da aslını değiştirmeden o günlerde yapılan sohbet mertebesi itibarile ve bazı ilâveler yaparak düzenlemeye çalışacağım. İçinde bir hayli mevzular olan bu Sûre-i şerifin zâhir bâtın nûrundan bu dünyada iken yararlanmaya gayret edelim. Cenâb-ı Hakk'tan bu hususta her kes için başarılar niyaz ederim.

Sevgili okuyucum, bu kitabın yazılışında, düzenlenişinde, basılışında, bastırılışında, tüm oluşumunda emeği ve hizmeti geçenleri saygı ile yad et, geçmişlerine de hayır dua et, ALLAH (c.c.) gönlünde feyz kapıları açsın. Yarabbi; bu kitaptan meydana gelecek manevi hasılayı, evvelâ acizane, efendimiz Muhammed Mustafa, (s.a.v.) in ve Ehl-i Beyt Hazaratı'nın rûhlarına, Nusret Babamın ve Rahmiye annemin de ruhlarına, ceddinin geçmişlerinin de ruhlarına hediye eyledim kabul eyle, haberdar eyle, ya Rabbi.

Muhterem okuyucularım; yine bu kitabı da okumaya başlarken, nefs'in hevasından, zan ve hayelden, gafletten soyunmaya çalışarak, saf bir gönül ve Besmele ile okumaya başlamanızı tavsiye edeceğim; çünkü kafamız ve gönlümüz, vehim ve hayalin tesiri altında iken gerçek mânâ da bu ve benzeri kitaplardan yararlanmamız mümkün olamayacaktır.

Gayret bizden muvaffakiyyet Hakk'tandır.

Terzi Baba Tekirdağ (02/08/2011) Salı:

(3) ÂL-i İMRÂN-SÛRESİ

Euzü Billâhi mineş şeytanir racîm

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

BİSMİLLÂHİRRAHMÂNİRRAHİM

3-ÂL-İ İMRÂN: Medine'de nâzil olmuştur. 200 (İki yüz) âyettir. (33-34-35) Âyetlerde Hz. Meryem'in babasının mensup olduğu İmrân ailesinden söz edildiği için Sûre bu adı almıştır. Kelimeleri, 3480 (üç bin dört yüz seksen) dir. Sûre ismini İmrân ailesinden almaktadır, hem Mûsâ (a.s.) in hem de İsâ (a.s.) in ailesi İmrân ailesidir. Yukarıda bahsedilen Âyet-i Kerîme'ler yeri geldikçe inceleneceklerdir. Kısaca **(ÂL-i İMRÂN)** in sayı değerlerine toplu olarak bir göz atalım.

(ÂL) Ebced sayı değeri (43) tür. **(İMRÂN)** ise (360) tır. İkisinin sayı değerleri birlikte toplandığında, (43+360=403) tür. Arasından sıfırı alınıncı görüldüğü gibi gene (43) tür. O nu da toplarsak (4+3=7) dir, bilindiği gibi nefis mertebeleridir. (3+6=9) dur ki, bilindiği gibi mertebe-i Mûseviyyet'tir. Sûre no: su olan (3) ile toplarsak, (9+3=12) ederki bağılı olduğu yer "Hakikat-i Muhammedî" dir.

﴿ ا ل م ﴾

(1) Elif, Lâm, Mîm;

3

(Elif, Lâm, Mîm)

Bazı âlimler bu harflere huruf-u mukatta'a (kat'i harfler) demişler yani Hz. Allah ile Hz. Rasûlullah arasında bunlar şifredir demişler ve birçokları hakikatini Allah bilir diyerek üzerinde çok fazla durmamışlardır.

Elif: (ا)

Ahadiyyet mertebesidir, Elif (ا) meydana gelmişse tecelli olmuş demektir, o tecelli de A'ma'dan çıkan ilk tecellidir. Ahadiyyet mertebesinin ilk tecellisinin özelliği ise, Cenab-ı Hakk'ın halinin orada hûviyeti ve inniyeti (benliği) yönüyle biliniyor olmasıdır. Oniki noktadan meydana gelmektedir, bunların yedi tanesi "etturu seb'a (yedi tur)" yani yedi nefis mertebesi , beş tanesi hazerat-ı hamse yani beş hazret mertebesidir.

Lâm: (ل)

Lâhut, Ulûhiyyet âlemi yani bütün bu âlemlerdir.

Oniki noktadan meydana gelen Elif harfinin kıvrımıdır, yani aslı Elif'tir.

Mîm: (م)

Hakikat-i Muhammedi'dir.

Mîm harfi de aynı şekilde bir göz ve bir kuyruk yapılmış Elif harfidir. Elif, Lâm, Mîm'in bu âlemlerin şifresi yani âlemlerin koordinatları olduğunu söyleyen âlimler olmuştur, bu söylem şu anda henüz tespit edilmiş değildir fakat bir gün gelecek bu da tespit edilecektir.

Elif, Lâm, Mîm'in İnsân-ı Kâmil'in bir ismi olduğu da söylenmiştir, doğrudur, çünkü bütün bu âlemler insan ismi altında hâlkedildi ve İnsân-ı Kâmil bütün bu âlemlerin aldığı isimdir.

Muhiddin İbn Arabi Hz.lerinin Kûr'ân Tefsirinde bu Âyet hakkında yaptığı tefsir şöyledir:

"Elif. Lâm. Mîm." Sûrenin başındaki bu üç harf ile bütün olarak varlığa işaret ediliyor. Çünkü "Elif", daha önce değindiğimiz gibi ilk varlık olan zât'a işarettir. "Lâm", Cebrâîl olarak adlandırılan faal akla işarettir. Faal akıl, ara varlıktır; varlığın başından feyiz alır, varlığın sonuna feyiz verir. "Mîm" ise, varlığın sonunu temsil eden Hz. Muhammed'e işaret eder. "O Kitab..." Daire onunla tamamlanır ve başı ile birleşir. Bu yüzden Hz. Muhammed (s.a.v.), Hatemdir, mühürdür, sondur. Nitekim Hz. Muhammed (s.a.v.) şöyle buyurmuştur: "Zaman döndü dolaştı, yüce Allah'ın semaları ve arzı yarattığı ilk güne ulaştı."

(Elif) Ahadiyyet mertebesi var, (Lâm) Ulûhiyyet mertebesi de var, fakat Hakikati Muhammedi mertebesi ortaya çıkmadığı için bu âlemler henüz kemâle ermediğinden Hakikati Muhammedinin (Mim) gelmesiyle bu âlemler tamamlanıyor ve Hakikati Muhammedinin "ferdi vahid" yani bir kimlik içerisinde oluşması için de Âdem (a.s.) in gelmesi gerekiyor idi. Âdem (a.s.) in şahsında insanlık gelişimini sürdürdükçe en son olarak Hz. Muhammed (s.a.v.) Efendimizde gelmiş oldu.

*NOT=*Bu hususla ilgili (Fatiha Sûresi) nden küçük bir bölümü de faydalı olur düşüncesiyle buraya da aktaralım. Ayrıca (13 ve Hakikat-i İlâhiyye) isimli kitabımızda da bu harflerle ilgili bilgiler vardır.

*****

Şimdi gelelim (ا ل م) "elif, lâm, mîm," hesaplamalarına, yukarıda görüldüğü gibi.

(ا) (elif) Kûr'ân-ı kerîm'de (48 822) def'a geçmektedir.

(ل) (lâm) Kûr'ân-ı kerîm'de (31 522) def'a geçmektedir.

(م) (mîm) Kûr'ân-ı kerîm'de (26 422) def'a geçmektedir.

Bu oluşumlar içerisinde Kûr'ân-ı Kerîm'de dağınık olarak en az (26 422) def'a da (م ل ا) elif, lâm, mim, geçmektedir. Bu hesaplamalara göre, (elif) (lâm) dan (17 300) def'a fazla. (mim) den, (22 400) def'a fazla, (be) den ise (38 396) def'a fazla çıkmaktadır. Bunların hepsi (13) te zuhur etmiş olmaktadır. Zâten başka türlü de düşünülemez, çünkü (13) e tamamiyle uyan yine kendisi olan (13) tür. Bunun dışında bir sistemin mutlak hakikati ve kemâliyle zuhura çıkması mümkün değildir.

Bunların hepsinin ayrı ayrı hikmetleri vardır, her bir harf bulunduğu yerdeki şahsiyeti itibariyle o yere bir kimlik ve mânâ vermektedir, eğer bunlar tek tek anlatılmaya kalkılsa ciltler dolusu izahlar gerekir bu ise kitabımızın hacmini çok aşar, biz bütün bu hakikatlere özet olarak dikkat çekmeğe ve böyle bir sahanın varlığını ifade etmeye çalışıyoruz. İnşallah ilgili araştırmacılar daha çok vakit ayırarak çok daha kapsamlı araştırmalar yapabilirler.

Kûr'ân-ı Kerîm'in (Cibril) lisânın dan Bâtından zâhire çıkarken lâfız da – söz de ilk kelimesi (Ikra') (96/1) ilk harfi ise (elif) tir. Daha evvelce de belirtildiği gibi (elif) 1 ve 13 tür. Hakikat-i Ahadiyyetten ki; o da 13 tür. Zuhuru Muhammediyye ye ki; o da 13 tür. Ve 13 te zuhur etmiş olmaktadır. Cebrâil getirmiştir ki; o da 13 tür. Hira da gelmiştir ki; o da 12 dir. Orada oluşan hadiseyi de 1 olarak ilâve edersek oda 13 olur. Mekân olarak zâten daha evvelce de bildirdiğimiz gibi, zaman, mekân, alet isimleri (mim) ile başladığından, Hira da bir mekânı ifade ettiğinden zaten 13 tür. Hal böyle olunca, 13 olan bir

mekân da, **13** olan bir makamdan (Ahadiyyet) **13** olan bir makama, (Muhammed) (s.a.v.) **13** olan Cibrilden, **13 elif** ile başlayan (**Ikra'**) ile Hakikat-i İlâhiyyenin okunmağa başlanmasıdır. (**Ikra'**) sayı değeri (**303**) tür, sıfırı alırsak (**33**) kalır ki; bu da Mescid-i Nebevi'nin ilk yapıldığı direk sayısıdır. Vahyin o direkler altında tamamlanıp izah edileceği ve oradan âlemlere yayılacağına o zamandan habercisidir diyebiliriz. Ne müthiş bir uyumdur hayretler içinde kalmamak mümkün değildir.

Kaynak – makam (Ahad) iyyet (**13**) tür:

Geldiği mekân (Hira) (**13**) tür: kendi sayısı (12) dir.

O da Hakikat-i Muhammedi'dir.

Geldiği makam, (Muhammed) (**13**) tür:

Getiren (Cebrâil-Cibril) (**13**) tür:

Getirilenin ilk harfi, (elif) (**13**) tür:

O İlâh-î ve muhteşem (**Vahy**) anın da beş adet (**13**)

Toplanmıştı ki; her şeyin kaynağı olmuşlardır. Sadece bu oluşum bile, (**13**) ün nasıl muhteşem, mükemmel ve İlâh-î – uğurlu bir sistem olmasının nişanesi olarak yeter de artar bile. (*Bu hususta daha geniş bilgi "Vahy ve Cebrâil" isimli kitabımızda vardır dileyen oraya bakabilir.*)

Biz yine yolumuza devam edelim.

*****

﴿ ٢ ﴾ اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ ﴿﴾

(2) (Allahu lâ ilâhe illâ Hüvel Hayy'ul Kayyum;)

"Allah Teâlâ ki, ondan başka ilâh yoktur, hayy ve kayyum olan odur."

Yani "Elif, Lâm, Mîm" hükmünde olan Allah öyle bir Allah'ki bütün bu âlemleri meydana getirendir, İlâh yoktur,

O Allah Hayy ve Kayyum'dur. Bütün âlemler O'nun varlığı ile vardır, O'ndan başka ikinci bir varlık düşünülemez. Bütün varlıkta Cenâb-ı Hakk'ın zuhuru söz konusu ise bütün varlığın her zerresi hayat halinde demektir, gözle görülmeyen bir toz parçasının dahi kendince bir hayatı vardır, işte varlıktaki bütün hayat Cenâb-ı Hakk'ın Hayy isminden kaynaklanmaktadır. Kayyum bütün bu hayatın devamını sağlayandır, çünkü hayat sadece bir nefes değil ki, yaşansın bitsin, her an devam edendir.

﴿٣﴾ نَزَّلَ عَلَيْكَ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ مُصَدِّقًا لِمَا بَيْنَ يَدَيْهِ
وَآنزَلَ التَّوْرَةَ وَالْإِنْجِيلَ ﴿٣﴾

(3) (Nezzele aleykel Kitabe Bil Hakkı musaddikan limâ beyne yedeyhi ve enzelet Tevrâte vel İnciyl;)

"O Yüce Allah, senin üzerine kitabı, kendisinden evvelki -kitapları- tasdik edici olarak hakkıyla indirdi, Tevrat ve İncil'i de indirmişti."

İşte âlemleri halkeden Zât-ı mutlak bu âlemlerin hakikatinin ne olduğunu sana bildirmek için sana bu kitabı indirdi. Yani ahadiyyet mertebesinde Hakikati Muhammediyyeye bu âlemdeki yaşantının nasıl olması gerektiğini bildirdi. "Aleyke" yani "senin üzerine" sözünde, bunu üzerimize aldığımızda muhatap bizler oluyoruz. Bütün bu âlemler Hakikati Muhammedinin muhtevası olduğundan ve insanlarda Hakikati Muhammedinin kemâli olduğundan Hz. Rasûlullah'a (s.a.v.) olan hitap aynı şekilde bizlere de yapılıyor, işte kim bu hakikati idrak ederse Hakk'a ayna olur, yani Hakk'ın zât-î hitabına mazhar olur. Hele idraki gelişip bunları yaşama aşamasına geçirmiş ise o bu dünyada yani kendini tanıması bakımından. çok büyük müjdelere almıştır.

"Hakk olarak indirdi" yani Hakk esmâsı çevresinde ve muhafazasında indirdi ve bu Hakk isminin içinde mevcut

olduğu kitaptır. Bu kitap bize indirildiğine göre bizler bu kitaptan ne kadarını idrak etmiş isek o kadarı bizim oluyor.

﴿٤﴾ مَنْ قَبْلُ هُدًى لِّلنَّاسِ وَأَنْزَلَ الْفُرْقَانَ إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا بِآيَاتِ اللَّهِ لَهُمْ عَذَابٌ شَدِيدٌ وَاللَّهُ عَزِيزٌ ذُو انتِقَامٍ ﴿٤﴾

(4) (Min kablü hüden lin Nâsi ve enzelel Furkan* innelleziyne keferu Bi Âyatillâhi lehüm azabün sediyd* vAllahu Aziyz'un Züntikam;)

"Daha evvel, insanlara hidayet olarak ve furkân-ı da inzal buyurdu. O kimseler ki. Allah Teâlâ'nın Âyetlerini inkâr ettiler, onlar için şüphe yok ki, şiddetli bir azap vardır. Ve Allah Teâlâ azîzdür, intikam sahibidir."

Kûr'ân-ı Kerîm'in bir ismi "furkan"dır, Kûr'ân birleyicidir furkan farklılıktır, eğer böyle olmasa idi farklı âlemleri içerisinde bulmak mümkün olmazdı. Değişik mertebelerden bahsetmesi nedeniyle bu ismi almış oluyor ve sıfat mertebelerini anlatıyor.

"Keferu" örten ifadesinin iki yönü vardır, birincisi bilerek örtenler diğeri bilmeyerek örtenler. Örneğin Hıristiyanlar yetiştikleri ortamın şartları gereği bu hakikatleri bilmeden örtmüşlerdir, bilerek örtenlerde ikiye ayrılmaktadır, kötülük kasdıyla örtenler ve hakikatler ayak altına düşmesin diye örtenler ki bunlara evliyaullah deniyor ve en büyük örtücü onlardır.

Cenâb-ı Hakk'ın dostları yani veli kulları kendi bünyesinde hakikati İlâhiyyeyi idrak ederek yaşıyor, fakat bunu çevresine açmayarak kendisini perdeliyor.

Âyet, bir Kûr'ân-ı Kerîm'in Sûrelerinin bölümleri olan Âyetler, yani sûret demek olan Sûrelerin izahları çünkü bir Sûrenin içerisinde genel anlamda bir ifade vardır, bir de

onun içinde Âyetler ile onların ayrıştırılması vardır, yani ince noktalara geçilmesi ve diğer yön ile Cenâb-ı Hakk'ın zatının zuhur ettiği varlıklardır.

İşte kim ki Allah'ın Âyetlerini bilerek kapatır ve ihtiyaç sahiplerine ulaştırmaz ise onlara şiddetli azab vardır.

İntikam, zâhiri olarak dünyada zayıf durumda yaşayıp daha güçlü olanların etkisine maruz kalmış olanların karşılığı olarak Allah'ın onların haklarını diğerlerinden alması ki, hakkaniyyetin yerine gelmesi için bu şarttır, fakat bunun daha geniş mânâ da olan ifadesine bakarsak, bir varlık bir fiili işledi ise o işlediği fiilin bir sonraki aşaması ve karşılığı intikam alınmasıdır, günah sevap gözüyle bakarsak şeriat düzeyi yaşamıyla bakmış oluruz, hakikatte ise olan bir işin tabii olarak gereği olan sonraki halinin oluşmasıdır. Bütün varlıkta Allah'ın varlığı varsa zâhiri kim kimden neyin intikamını alacaktır, işte isimler arasındaki ilişkilerde bir sonraki aşamanın önceki eylemin gereği olarak oluşması intikamdır. Fiiller âleminde meydana gelen oluşumların hepsi esmâ kaynaklıdır, müspet veya menfi değerlendirmesinde fiiller âlemine göre olan bir değerlendirmedir, bir üst âlemde yani esmâ mertebesinde bunun kaynağını dikkate alırsak değerlendirmeyi esmâ mertebesine göre yapmamız gerekir, işte bu mertebede isimlerin meydana getirdiği son aşamanın bir sonraki aşaması müntakim isminin zuhurudur.

Her esmânın tecelliside kendisine göre mutlaka azîzdir, hangi esmâ zuhura çıkarsa çıksın, çünkü kaynağı esmâ, esmâ âleminin kaynağı sıfat, sıfat âleminin kaynağı da zat âlemi olduğundan dolayı zat âleminin meydana getirdiği Hakikati Muhammed-î şununatı, ve bu da Allah'ın şununatı'dır, yukarıdan baktığımız zaman böyledir. Eğer aşağıdan bakarsak sen sensin, ben benim ve bu şekilde çekişme sürüyordur, ikisinin hukuku ne birbirine karışıyor ne de birbirini ortadan kaldırıyor, işte yapmamız gereken bu mertebeler arası bilgiyi yerinde kullanmak ki, bu İslâm'ın getirdiği bir özel bir ilgidir, bu hakikatin farkında

olunmadığından sadece ne yazık ki bu meselelere bir yönden bakılmaktadır.

Bu hususta bir şâir şöyle demiştir.

**Küfrü bâtil mutlak Hakk-ı örtmüştür,
Küfrü Hakk kendini Hakk'la örtmüştür.**

﴿٥﴾ إِنَّ اللَّهَ لَا يَخْفَىٰ عَلَيْهِ شَيْءٌ فِي الْأَرْضِ وَلَا
فِي السَّمَاءِ ﴿٥﴾

(5) İnnAllahe lâ yahfa aleyHÎ şey'un fil Ardı ve lâ fis Semâ';

"Şüphe yok ki. Allah Teâlâ'ya ne yerde ve ne de gökte hiç bir şey gizli kalmaz."

Demek ki Allah yeryüzündede semâda da her şeyi ile mevcuttur. Ve âlemlerde olan olan her şey bir ismin gölgesi ve faaliyyet sahası olduğundan bütün isimler dahi kendine ait olduğundan kendisine hiçbir şey gizli kalmaz.

﴿٦﴾ هُوَ الَّذِي يُصَوِّرُكُمْ فِي الْأَرْحَامِ كَيْفَ يَشَاءُ لَا إِلَهَ
إِلَّا هُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿٦﴾

(6) (Hüvellezî yüsavviruküm fil erhâmi keyfe yeşa'* lâ ilâhe illâ Hüvel Azîz'ul Hakîm;)

"O, O Yüce Yaratıcıdır ki, sizleri "rahim" döl yataklarında dilediği gibi tasvir eder. O azîz, hâkîm olan Allah Teâlâ'dan başka hakkıyla mabud yoktur.

Bizlerin istediği gibi değil Cenâb-ı Hakk kendisi istediği gibi şekillendirdi. Cenâb-ı Hakk kişilere çocuklarının üzerine bir muhabbet veriyor ondan sonra onun peşinden koşup duruyorlar, o çocuk benim çocuğum diyerek kendilerini unutuyorlar. Azîz ve Hakîm, yani her mevzuun her mertebede bizâtihi içinde olan ve hikmetlerle

hükmedendir. Kimde ki hikmet varsa Cenâb-ı Hakk'ın Hakîm isminden pay almıştır.

Kişinin de bir bakıma gönül âlemi "rahîm," beden-sûret âlemi ise "rahmân" dır. Kişi iç âleminde sistemli bir şekilde çalıştığı sürece kendisinde meydana gelen İlâh-î hakikatler zâhirinden yaşanarak rahmâniyyetinden ortaya çıkmaya başlar. Böylece böylece anne rahminde çocuk fiziken, gönül âleminde ise yetişkin lâtif olarak (tasfir-sekillenmiş) olur.

﴿٧﴾ هُوَ الَّذِي أَنْزَلَ عَلَيْكَ الْكِتَابَ مِنْهُ آيَاتٌ مُحْكَمَاتٌ
هُنَّ أُمُّ الْكِتَابِ وَأُخْرُ مُتَشَابِهَاتٌ فَأَمَّا الَّذِينَ فِي
قُلُوبِهِمْ زَيْغٌ فَيَتَّبِعُونَ مَا تَشَابَهَ مِنْهُ ابْتِغَاءَ الْفِتْنَةِ
وَأَبْتِغَاءَ تَأْوِيلِهِ وَمَا يَعْلَمُ تَأْوِيلَهُ إِلَّا اللَّهُ
وَالرَّاسِخُونَ فِي الْعِلْمِ يَقُولُونَ آمَنَّا بِهِ كُلٌّ مِنْ
عِنْدِ رَبِّنَا وَمَا يَذَّكَّرُ إِلَّا أُولُو الْأَلْبَابِ ﴿٧﴾

(7) (Hüvellezî enzele aleykel Kitabe minhu âyâtün muhkematün hünne Ümmül Kitabi ve uharu müteşabihat* fe emmellezîne fi kulûbihim zeyğun feyettebiune mâ teşabehe minhübtığael fitneti vebtiğae te'vîlih* ve mâ ya'lemu te'vîlehu illâllahu, ver Rasihune fil ilmi yekulune amennâ Bihi küllün min ındi Rabbinâ* ve mâ yezzekkeru illâ ulul elbab;)

"O Yüce Mabud ki, senin üzerine Kûr'ânı indirdi. Ondan bir kısmı muhkem âyetlerdir ki, onlar o kitabın «ümmülkitab» aslıdır. Diğer bir kısmı da müteşabih âyetlerdir. Artık kalblerinde eğrilik bulunan kimseler fitne aramak ve onu tevil arzusunda bulunmak için o kitaptan müteşabih olanına tâbi olurlar. Halbuki, onun tevilini Allah Teâlâ'dan başkası bilemez. İlimde rüsûh-derinlik

sâhibi olanlar ise "Biz ona îmân ettik, hepsi de Rabbimizin katındandır derler. -Bunları- tam akıllı zatlardan başkası düşünemez..."

Cenâb-ı Hakk bir çok misaller vererek âyetlerini açıklıyor yani müteşabih olarak açıklıyor, işte genelde düştüğümüz hatalardan bir yerde burasıdır, muhkem Âyetler bellidir, onlar hakkında fazla yorum yapılamıyor, fakat bir de hikâye ve benzetmelerle anlatımı yapılan Âyetler vardır bunlar müteşabih Âyetlerdir. İmân eden kişinin kalbinde eğrilik olmaz, kalpleri nefsanîyetlerine dönük olup eğri olanlar bu Âyetlerin peşine düşerler ve bu Âyetlerden değişik hükümler çıkarmak isterler ve nefslere göre çeşitli hükümler çıkarırlar.

Kâmil akıl sahipleri ise müteşabih Âyetleri zikrederler, "ulul elbab" diğer yönüyle kapı sahipleri demektir ve bunlar evliyaullah'tır. Allah'a giriş kapılarının birincisi fiiller, ikincisi esmâ-i İlâhiyye ve bu kimselerde bu kapıların sahipleridir, esmâ-i İlâhiyye içinde hangisinin kapısına sahipse orada beklerler ve oradan girenleri alıp Hakk'ın huzuruna götürürler, işte bunlar müteşabih ayetlerden faydalanırlar.

Müteşabih Âyetlerin tevilini sadece Allah bilir, ve esmâ-i İlâhiyye sahipleride Allah'ın birer zuhurları olduklarından onlarda bilirler fakat bu sırra vakıf olmayan zâhir ehli yorum yaptırmaz. Eğer bu müteşabih Âyetlerden mânâ çıkarma yolu kesin kes kapalı olsaydı Kûr'ân-ı Kerîm'in ilk tefsir haliyle kalması gerekirdi, oysa bu müteşabih Âyetler Kûr'ân-ı Kerîm'in kıyamete kadar bâki kalmasını sağlamaktadır.

Müteşabih-Lügat mânâları:

Birbirine benzeyenler. * Fık: Mânası açık olmayan âyet ve hadis. Kûr'ân-ı Kerîm'in ve hadislerin mecazî mânalara gelen ifadeleri. "Muhkem" olmayan âyet veya hadis. * Zâhiri mânası kastedilmeyen ve teşbih ve temsil yoluyla hakikatlerin beyanında kullanılan ifade. Diye geçer.

Müteşabih Âyetler Kûr'ân-ı Kerîm'in çok mühim yönlerinden biridir. Bu Âyetler, Kûr'ân-ı Kerîm'in ilk geldiği günlerdeki müteşabih Âyetler ile ve daha sonraki senelerde ve günümüzde de sayısal olarak değişiklik arz etmektedir ve bunlar günden güne azalarak "muhkem Âyetler" sınıfına dahil olmaktadır. Kıyamete kadar olan süre içerisinde hiçbir müteşabih Âyet kalmayacak hepsi muhkem hükmüne girecektir. Yani tevil ve benzetmeye gerek kalmadan hepsi açık olarak ve mucizeler olarak zuhur edecektir ki şimdiye kadar teknoloji ilmi ile hep böyle olmuştur ve devam etmektedir.

Bunların zâten, bilindiği gibi birkaç tanesini hatırlatmaya çalışalım.

Meselâ, "Yunus (a.s.) ın balığı" denizaltıları,

"Süleyman (a.s.) ın hüd-hüd" ü cep telefonlarını ve peykleri.

Gene "Süleyman (a.s.) ın ordusunu götüren bulutların" nakliye uçaklarını.

İbrâhîm (a.s.) a gelen "koçun" ve Mûsû (a.s.) gelen "bildircin eti ve kudret helvası" nın bu âlemlerde bizim dünyamıza benzer başka gezegenlerde olduğunu.

Kamer Sûresinde belirtilen "şakkal kamer" in oraya gidileceğini.

"Mi'rac" hadisesinin ise göklere seferlerin yapılacağını bizlere müteşabihten muhkeme olan dönüşümünü açık bir şekilde bildirmektedir.

Ayrıca, Salih (a.s.) ın kendisine taştan çıkartılan "nakatullah" Allah'ın devsinin daha henüz müteşabihattan çıkmadığı görülmektedir. Bir gün gelecek taş ve sudan et üretilecek böylece besin zincirinde bir inkılâb olacaktır ve müteşabih olan ve geçmişte yaşanan bu hikâyeye dahi muhkem Âyetler bölümüne geçecektir.

«ümmülkitab» Lügatta şöyle geçmektedir.

(1) Kitabın anası, esası. Levh-i Mahfuz ve ilm-i İlâh-î.

(Yâni: Kûr'ân, İlm-i İlâhîde, Levh-i Mahfuz'da ezeli ve ebedî olarak mahfuz bulunduğundan Kûr'ânın aslı ve anası mânasında kullanılan bir tabirdir.)

«Ümmülkitab» ın buradaki hali, Zât-ı mutlakın kendi varlığında kendinden kendine olan ilmi'dir.

(2) Kûr'ân-ı Kerîm'in müteşabih olmayan muhkem Âyetlerine de kitabın anası, esası mânasında Ümm-ül Kitab denilir.

«Ümmülkitab» ın buradaki hali, Zât-ı mutlakın Zât-ı mukayyed olarak kendini bildirdiği ve şariat mertebesi itibari ile beşere tatbiki için tenzil edilmiş hâkim hükümleridir.

(3) Fâtiha Sûresi.

«Ümmülkitab» ın buradaki hali, Zât-ı mutlakın Zât-ı mukayyed olarak kendini bildirdiği ve kulu ile kendi arasındaki hakikatleri iletmediği kesin bilgileridir.

(4) Diğer bir mânâda bütün müsbet ve faydalı kitapların anası ve mercii olarak Kûr'ân-ı Kerîm'e de denir.)

«Ümmülkitab» ın buradaki hali ise, insânlık âlemine, dünya yaşam süresinden âhîret süresine kadar ne olacaksa bazılarının muhkem bazılarının müteşabih olarak hepsinin Kûr'ân-ı Kerîm ismi altında genel olarak bildirilmesidir.

﴿٨﴾ رَبَّنَا لَا تُرِغْ قُلُوبَنَا بَعْدَ إِذْ هَدَيْتَنَا وَهَبْ لَنَا
مِنْ لَدُنْكَ رَحْمَةً إِنَّكَ أَنْتَ الْوَهَّابُ ﴿٨﴾

(8) (Rabbenâ lâ tuzığ kulubenâ ba'de iz hedeytenâ ve heb lenâ min ledünKE rahmeten, inneKE entel Vehhab;)

"Ey Rabbimiz!. Bizlere hidâyet buyurduktan sonra kalplerimizi -haktan- saptırma ve kendi Yüce katından bizlere bir rahmet bağışla. şüphe yok ki çok bağış yapan ancak sensin."

Yani Cenâb-ı Hakk Hâdî ismiyle tecelli etmiş ise bundan sonra bize Mudill ismiyle tecelli etme derler. Ve zâti rahmetini talep ederler.

Burada zâhiren şeriat mertebesi itibari ile bir niyaz ve talep gözüktüyor ise de. Bâtinen, kendisini tamamen Hakk'a vermiş ve kendini Hakk'ta mahv-fâni, etmiş bir kişinin hali belirtilmektedir. Varlığında kendinden bir artık kalmadığından üzerindeki tasarrufun sadece Hakk'a ait olduğunu bilerek, talebinde kendisinden "ledünnî rahmeti" talep etmektedir. Ledünnî rahmet ise, Hakk'ın zâtından gelen, zâti rahmettir ki, bu da "Allah Âdemi Rahmân sûreti üzere halketti" hakikatinin zuhurunu "entel vehhâb" tan talep etmektir.

﴿٩﴾ رَبَّنَا إِنَّكَ جَامِعُ النَّاسِ لِيَوْمٍ لَا رَيْبَ فِيهِ
إِنَّ اللَّهَ لَا يُخَلِّفُ الْمِيعَادَ ﴿٩﴾

(9) (Rabbenâ inneKE camiun Nasi liyevmin lâ raybe fih* innAllahe lâ yuhliful mî'ad;

"Ey Rabbimiz!. şüphe yok ki, insanları kendisinde şüphe olmayan bir gün için toplayan ancak sensin, şüphe yok ki. Allah Teâlâ sözünden dönmez."

"Yevm" gün, zâhiren kıyamet günü olmakla birlikte diğer yönü ile, kişinin kendi kıyametinin günü dür, buda kendi beşeriyetinin sona erdiği zamanıdır. Bu durumda kişinin kendinde bulunan bütün Esmâ-ül Hüsnâ'dan her birinin kendine ait olmadığını anlayarak böylece onları kendindeki (Câmi) ismiyle Hakk olarak toplaması ve bu hakikatleri idrak etmesi kendindeki "mânâların-insanların" toplanmasıdır, diyebiliriz. Bunda da hiç şüphe yoktur, bu hususta da Allah (c.c.) vaadinden dönmez.

﴿١٠﴾ إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا لَنْ تُغْنِيَ عَنْهُمْ أَمْوَالُهُمْ

وَلَا أَوْلَادُهُمْ مِنَ اللَّهِ شَيْعًا وَأُولَئِكَ هُمْ وَقُودُ
النَّارِ ﴿١٠﴾

(10) İnnelleziyne keferu len tuğniye anhüm emvalühüm ve lâ evlâdühüm minAllahi şey'a* ve ülâike hüm ve kudünnar;

"O küfredenler, muhakkak ki onlara ne malları ne evlâdları Allahdan zerrece faide vermiyecektir, onlar o ateşin çirasıdırlar."

﴿١١﴾ كَذَّابٌ أَلْ فَرْعَوْنَ وَالَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ كَذَّبُوا
بِآيَاتِنَا فَأَخَذَهُمُ اللَّهُ بِذُنُوبِهِمْ وَاللَّهُ شَدِيدُ
العِقَابِ ﴿١١﴾

(11) Kede'bi ali fir'avne velleziyne min kablihim* kezzebu Bi Âyatınâ* feehazehümullahu Bi zünubi-him* vAllahü şedîdül ikab;

"Tıpkı Âli Fir'avnin gidişi gibi, ki Âyetlerimizi tekzip ettiler de Allah onları cürümleriyle tutup aliverdi, Allahın ikabı çok şiddetlidir."

﴿١٢﴾ قُلْ لِلَّذِينَ كَفَرُوا سَتُغْلَبُونَ وَتُحْشَرُونَ إِلَىٰ جَهَنَّمَ
وَبِئْسَ الْمِهَادُ ﴿١٢﴾

(12) (Kul lilleziyne keferu setuğlebune ve tuhşerune ilâ cehennem* ve bi'sel mihad;)

"O inkârcı kâfirlere de ki, siz mutlaka yenilgiye uğrayacak ve toplanıp cehenneme doldurulacaksınız. Orası ne fenâ bir döşektir."

﴿١٣﴾ قَدْ كَانَ لَكُمْ آيَةٌ فِي فَعْتَيْنِ التَّتَاتِ فَعْتَةٌ
تُقَاتِلُ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَأُخْرَىٰ كُفْرَةٌ يَرَوْنَهَا مِثْلَهُمْ

رَأَى الْعَيْنِ وَاللَّهُ يُؤَيِّدُ بِنَصَرِهِ مَنْ يَشَاءُ إِنَّ فِي
ذَلِكَ لَعِبْرَةً لِّأُولِي الْأَبْصَارِ ﴿١٤﴾

(13) (Kad kâne leküm Âyetün fiy fieteynil tekata* fietün tükatilü fiy sebebi'llâhi ve uhra kâfîretün yeravnehüm misleyhim ra'yel ayn* vAllahu yüeyyidü Bi nasrihi men yeşâ'* inne fi zâlike le ibreten liülil ebsar;)

"Hiç şüphesiz karşı karşıya gelen iki toplulukta size bir âyet, bir işaret ve ibret vardır. Onlardan biri Allah yolunda savaşıyordu, öbürü de kâfirdi ve karşılarındakini göz kararıyla kendilerinin iki katı görüyorlardı. Allah da gönderdiği yardımla dilediğini destekliyordu. Gören gözleri olanlar için elbette bunda apaçık bir ibret vardır."

﴿١٤﴾ زِينٌ لِلنَّاسِ حُبُّ الشَّهَوَاتِ مِنَ النِّسَاءِ وَالْبَنِينَ
وَالْقَنَاطِيرِ الْمُقَنْطَرَةِ مِنَ الذَّهَبِ وَالْفِضَّةِ وَالْخَيْلِ
الْمُسَوَّمَةِ وَالْأَنْعَامِ وَالْحَرْثِ ذَلِكَ مَتَاعُ الْحَيَاةِ
الدُّنْيَا وَاللَّهُ عِنْدَهُ حُسْنُ الْمَبِئَةِ ﴿١٤﴾

(14) (Züyyine linNasi hubbüş şehevati minen Nisai vel beniyne vel kanatıyiril mükantareti minezzehebi vel fiddati vel haylil müsevveti vel en'ami vel hars* zâlike metaul hayatid dünya* vAllahü indehu husnül meab;)

"İnsanlara kadınlar, oğullar, yüklerle altın ve gümüş yığınları, salma atlar, davarlar, ekinler kabilinden aşırı sevgiyle bağlanılan şeyler çok süslü gösterilmiştir. Halbuki bunlar dünya hayatının geçici faydalarını sağlayan şeylerdir. Oysa varılacak yerin (ebedî hayatın) bütün güzellikleri Allah katındadır."

﴿١٥﴾ قُلْ أَوْسِبْكُمْ بِخَيْرٍ مِنْ ذَلِكَمُ لِلَّذِينَ اتَّقَوْا
عِنْدَ رَبِّهِمْ جَنَّاتٌ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ
فِيهَا وَأَزْوَاجٌ مُطَهَّرَةٌ وَرِضْوَانٌ مِنَ اللَّهِ وَاللَّهُ بَصِيرٌ
بِالْعِبَادِ ﴿١٥﴾

(15) (Kul eünebbiüküm Bi hayrin min zâliküm* lilleziynettekav inde Rabbihim cennatun tecriy min tahtihel enharu halidiyne fiyha ve ezvacün mütahharetün ve rıdvanun minellah* vAllahu Besıyr'un Bil ıbad;)

"De ki, size, o istediklerinizden daha hayırlısını haber vereyim mi? Korunan kullar için Rablerinin yanında cennetler var ki, altlarından ırmaklar akar, içlerinde ebedî kalmak üzere onlara, hem tertemiz eşler var, hem de Allah'dan bir rıza vardır. Allah, o kulları görür."

﴿١٦﴾ الَّذِينَ يَقُولُونَ رَبَّنَا إِنَّا أَمْنَا فَاغْفِرْ لَنَا
ذُنُوبَنَا وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ ﴿١٦﴾

(16) (Elleziyne yekulune Rabbena innena amenna fağfir lena zünubena ve kına azaben nar;)

Onlar ki, "Ey Rabbimiz! Biz inandık, iman getirdik, artık bizim suçlarımızı bağışla ve bizi ateş azabından koru!" derler.

Cenâb-ı Hakk burada belirtilen zümreleri övmüş oluyor. Bu kişiler daha henüz kendi varlıklarının hakikatini idrak etmemiş kimselerdir yani vahdete ermediklerinden kendilerini birim kabul ederek Rab'larından niyazda bulunuyorlar, yani gerçek şeriat yaşantısı içinde olanlardır. Rabbenâ dediklerinde kendi Rab'larına niyaz ediyorlar, bu biraz meselenin ince yönüdür, çünkü genelde Rab dendiğinden herkes aynı Rab'ba yöneliyor zannedilir oysa

neticede herkesin kendine has bir Rabbi vardır, tabii oradan da Rabbül âlemine ulaşıyor. Kim neyi daha çok seviyorsa onun Rabbi bir bakıma o oluyor, bu sevilen gerçekten Rabbül Erbab ise orada sorun yoktur, fakat bu sevilen şey Hakk sevginin üstüne çıkıyorsa işte onun Rabbi o oluyordur. İşte bu durumda bu Âyet ile istenenler bu Rab'tan istenmiş oluyor, o nedenle kendimizdeki üstün sevginin hangisi olduğunu iyi düşünelim ve dünya ve ahiret saadeti için hepsini yerli yerine oturtalım.

Bir gün Peygamber Efendimiz (s.a.v.) Hz.Ali'ye sorar der ki:

-Ya Ali ALLAH (c.c.)' ı seviyor musun?

-Evet ya Rasûlüllah.

-Peki beni seviyor musun?

-Evet ya Rasûlüllah.

-Peki eşini seviyor musun?

-Evet ya Rasûlüllah.

-Peki çocuklarını seviyor musun?

-Evet ya Rasûlüllah.

-Peki bunların hepsini bir kalpte nasıl yapıyorsun?

diye sorunca Hz. Ali beklemediği bu soru karşısında şaşırılmış ve cevap verememişti.Bunu düşünmem gerek diyerek oradan ayrılmıştı.Hz. Ali düşünceli bir şekilde dolaşırken eşi Hz. Fatıma düşünceli olduğunu fark ederek kendisine sorar:

-Nedir bu hal ya Ali? der.

-Eğer bu düşünceliğin dünyevi kaygılardan dolayı ise sana yakışmaz bırak gitsin. Yok bu halin Rahmani kaygılarından dolayı ise, anlat birlikte çözüm bulmaya çalışalım der.

Hız. Ali (k.v.) Peygamber Efendimiz (s.a.v) ile arasında geçen diyalogu birbir Hz. Fatıma ya anlatır. Hz. Fatıma durumu öğrenince tebessüm eder. Hz. Ali ye der ki;

-Ya Ali babama git ve de ki:

Kişi ALLAH(c.c.) ı akli ve ruhu ile sever. Peygamberimizi kalbiyle sever. Eşini nefsiyle sever. Çocuklarını şefkatiyle sever.

Hiz. Ali aldığı bu aldığı bu cevap karşısında memnun olur ve hemen Peygamber efendimizin yanına gelerek Hiz. Fatımadan öğrendiklerini Peygamber Efendimize anlatır. Peygamber efendimiz cevabı alınca tebessüm eder ve der ki;

Ya Ali bana getirdiğin bu gül nübüvvet ağacından koparılmıştır.

Ne zaman ki Hak muhabbetinin üstünde olarak bir yere yönelmiş isek netice olarak muhakkak oradan bize bir ceza gelir, çünkü Cenâb-ı Hakk'ın sevgisinin üstünde bir sevgi insanoğluna yakışmaz, bütün varlığını O vermiştir.

İmân etmekle dışarıda olan bir çok bağlardan kurtulup tek bir olan Allah'a yönelme gerçekleşiyor, eğer imân edilmemiş olursa insân düşüncesi tek istikamette toplanmış olmaz fakat imân vahdet yaşamı değildir ve imândan vahdete geçmek gerekir. İmânda bir imân eden bir de imân edilen vardır her ne kadar çokluktan ikiliğe kadar gelmiş ise de vahdete geçilmemiştir.

Kişi gerçek hakikatine ulaştığında bu dualar için kendisinde ne bir ağız ne de gönül bulabilir, tam bir teslimiyyet ile Hak'tan ne gelirse kabul eder. Ve imânın hakikatine ulaşan kişi için ikân yani yakîn hali gerçekleşir ve nefsi benliğin kalmadığı bir yaşama geçer.

﴿١٧﴾ الصَّابِرِينَ وَالصَّادِقِينَ وَالْقَانِتِينَ وَالْمُنْفِقِينَ
وَالْمُسْتَغْفِرِينَ بِالْأَسْحَارِ ﴿﴾

(17) (Essâbirîne ves sâdikîne vel kânitîne vel münfikîne vel müstağfirîne bil eshar;)

"Onlar, sabır edicilerdir, sadıktırlar, ibâdetlere devam edenlerdir, infak edenlerdir, seher vakitlerinde de istiğfarda bulunanlardır."

Sevdiği şeyden infak edenler ebrar zümresi deniliyor. Bu Âyette belirtilen halleri kendi bünyesinde yaşamaya

çalışan kimse imândan ikân'a doğru yolculuğa başlamıştır. Herkes bulunduğu yerde yaşadığı hale sabretmek zorunda ve herkesin sabrı bir başka türdür bazı kimseler zenginliğe, bazı kimseler fakirliğe vb. sabrediyorlar. Cenâb-ı Hakk sevdiklerine kendisini unutmamaları için ufak tefek dertler verir, işte bunlara sabredenler,

Kendi aleyhlerine de olsa doğruyu söyleyenler ki, gerçek şâhitlik budur. Aynı zamanda Hz. Ebubekir (r.a.) nin mertebesidir, siddıklık mertebesidir, çünkü Efendimizin (s.a.v.) Mi'râc gecesinde yaşadıklarını hiç bir şey düşünmeden anında tasdik etmiştir.

Kendinde olan nefsâni duyguları bir tarafa atıp ne denilmiş ise onu aynen kabul edip boyun bükenler.

İnfakta bulunmak, zâhiri olarak maddi yardımlar yapmaktır diğer yönüyle mânevi olarak rûhani infakta bulunmak yani bilgi aktarmak vb.

İstiğfar edenler, zâhiri olarak günahlarından istiğfar edenler, diğer yön ile kendi varlığından istiğfar etmek, insânda benlik oluşturduğu için kendi varlığı en büyük istiğfar sebebidir. Bu beden bizim değil, bineğimizdir, bize ait olan tek şey ben neyim, kimim,? sorularına karşı suurlanmamızdır ve bu da lâtif bir oluşumdur.

Yapılacak çalışmalar için en güzel zamanın seher vakitleri olduğu belirtiliyor.

﴿١٨﴾ شَهِدَ اللَّهُ أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ وَالْمَلَائِكَةُ
وَأُولُوا الْعِلْمِ قَائِمًا بِالْقِسْطِ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ
الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿١٨﴾

(18) (ŞehidAllahu enneHU la ilâhe illâ HUve, vel Melâiketü ve ülül ılmı kaimen Bil kıst* lâ ilâhe illâ HUvel Aziyz'ül Hakîm;)

"Allah Teâlâ, kendisinden başka bir ilâh bulunmadığına adâletle kâim olarak şahitlik etmiştir.

Melekler de, ilim sâhipleri de - şahitlikte bulunmuşlardır.- O azîz, hakîmden başka asla bir İlâh yoktur.

Yukarıdan beri gelen Âyetlerin oluşturduğu, yani evvelâ imân eden, sonra dua eden, tövbe eden, ikilik üzere devam eden yaşantısında vahdeti amaçlıyor ise ve buna erişmek için gerekli herşeyi yaparak, kendi varlığını ortadan kaldırıyor ve ezelden ebede mevcut olan Allah teâlâ kalıyor ise, yani izâfi benlik kalkıyor İlâh-î benlik kalıyor ve imânı ikâna dönüşüyor ise, işte bu Âyet-i Kerîme orada tahakkuk ediyor demektir. Hakk kendi varlığıyla sâkin kendi varlığı üzere kalmış oluyor ve Ben'den başka kimse yok diyerek kendi kendine şahit oluyordur. Ve bunun böyle olduğuna meleklerde şahit olarak tasdik ediyorlar ve ilim sahipleride aynı şekilde şahitlerdir. Hakîm ismiyle hakkıyla hükmeder.

Allah kendi kendine şahittirki ondan başka İlâh yoktur.

Zât-î olan bu Âyet-i Kerîme, tevhid yolunda çok önemli bir aşamadır, kişi bu halin bünyesindeki hakikatini idrak ettiği zaman kendisinde var zannettiği nefsi benliği ortadan kalkar, ve Hakk onun ağzından kendi varlığını ortaya koymuş olur burası "ikân" yani teklik vadisidir. Hakikatini yaşayanlar bilir.

﴿١٩﴾ اِنَّ الدِّينَ عِنْدَ اللّٰهِ الْاِسْلَامُ وَمَا اخْتَلَفَ
الَّذِينَ اُوْتُوا الْكِتَابَ اِلَّا مِنْۢ بَعْدَ مَا جَاءَهُمُ الْعِلْمُ
بَغْيًا بَيْنَهُمْ وَمَنْ يَكْفُرْۢ بَايَاتِ اللّٰهِ فَاِنَّ اللّٰهَ
سَرِيعُ الْحِسَابِ ﴿١٩﴾

(19) İnned Dîne indAllahil İslâm* ve mahtefelleziyne utülKitabe illâ min ba'di ma caehümül ilmü bağyen beynehüm* ve men yekfur Bi Âyatillâhi fe innAllahe serî'ul hısab;

"Şüphe yok ki: Allah katında din, İslâm'dan ibârettir. O kendilerine kitap verilmiş olanların ihtilâfta

bulunmaları ise kedilerine ilim geldikten sonra sırf aralarındaki hasetten dolayıdır. Her kim Allah'ın Âyetlerine küfür ederse, şüphe yok ki Allah Teâlâ hesabı süratli olandır."

Cenâb-ı Hakk'ın getirdiği hakikatlerde İslâm dışında bir din yoktur, imân ehli ve İslâm dini vardır. Âdem (a.s.) dan Efendimize (s.a.v.) kadar gelen sürede tek din vardır o da İslâm dinidir. Diğer isimlerle din ünvanı altında anılanlar izafi olarak verilen isimlerdir, asıl olarak örneğin Mûsâ'ya mensup veya İsâ'ya mensup olanlardır, fakat onlar bunu ayrı bir din olarak zannediyorlar. Bütün peygamberler Muhammedi seyrin bir parçasıdır fakat Muhammedi mertebesini kabul etmeyenler kendileri ayrı gösteriyorlar oysa gerçek imân ehli olsalar Muhammediyeti kabul etmeleri gerekecek ve kendilerini ayrı görmemeleri gerekecek ve ayrı bir din olmadığı anlaşılacak, bizlerde genel olarak bunları ayrı kabul ederek aldanıyoruz, oysa ki, hakikatte Allah'ın indinde İslâm dininden başka bir şey yoktur, diğer izafi olarak din ismi verilenler İslâm dininin mertebelerinden başka bir şey değildir.

İslâm dininin uygulamasında bizler eksik olduğumuz için halimiz kötüdür, yoksa diğer yönüyle bakınca bu Âyette "Gerçek İslâmiyyet Allah'ın yanındadır" deniyor ve kulun oraya gitmesi gerekiyor, oysa genel olarak uygulanan din kulun indindeki dindir yani kulların kendi anlayışları ile tatbik etmeye çalıştıkları dindir. Kim ki "ŞehidAllahu" gerçeğini idrak ederse Allah'ın indine gider yani kendi varlığını aradan çıkarttı, gitti ile kasıt Cenâb-ı Hakk'ı idrake ulaştı demektir, Cenâb-ı Hakk kulun bir vasıtaya binerek kendisine gideceği şekilde bir uzaklıkta değil ki, bütün âlemde zâten hâzırdır.

﴿٢٠﴾ فَإِنْ حَاجُّوكَ فَقُلْ أَسَلَّمْتُ وَجْهِيَ لِلَّهِ وَمَنِ اتَّبَعَنِي
وَقُلْ لِلَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ وَالْأَمِّيِّينَ أَسَلَّمْتُ
فَإِنْ أَسَلَّمُوا فَقَدْ أَهْتَدُوا وَإِنْ تَوَلَّوْا فَإِنَّمَا عَلَيْكَ

الْبَلَاغُ وَاللَّهُ بَصِيرٌ بِالْعِبَادِ ﴿٢٠﴾

(20) (Fein haccuke fe kûl eslemtü vechiye Lillâhi ve menittebean* ve kûl lilleziyne utül Kitabe vel ümmiyyiye eeslemtüm* fein eslemu fekadihedeve* ve in tevellev fe innemâ aleykel belağ* vAllahu Basîr'un Bil ibâd;)

"Buna karşı seninle münakayaşa kalkışirlarsa de ki: "Ben, bana uyanlarla birlikte kendi özümü Allah'a teslim etmişimdir". Kendilerine kitap verilenlere ve (kitap verilmeyen) ümmilere de ki: "Siz de İslâm'ı kabul ettiniz mi?" Eğer İslâm'a girerlerse hidayete ermiş olurlar. Eğer yüz çevirirlerse, sana düşen şey ancak tebliğ etmektir. Allah kulları görendir."

Kişinin Allah'ın vechine teslim olması demek kendi izâfi varlığını ortadan kaldırmasıdır. Vech tasavvufta kişinin külli varlığıdır, yani zâhiri, bâtını her şeyi ile birlikte bütün varlığını Allah'a teslim ettim demek olur. Vec-himizi Allah'a teslim ettiğimiz zaman imân hali değişir ve yerine ikân-yakîn hali zuhur eder, ki bu teslim edilen imânında bu yollarda giderken çok sağlam bir imân olması gerekir yoksa ilerleme olmaz.

﴿٢١﴾ اِنَّ الَّذِيْنَ يَكْفُرُوْنَ بِآيَاتِ اللّٰهِ وَيَقْتُلُوْنَ النَّبِيِّْنَ
بِغَيْرِ حَقٍّ وَيَقْتُلُوْنَ الَّذِيْنَ يَأْمُرُوْنَ بِالْقِسْطِ مِنَ النَّاسِ
فَبَشِّرْهُمْ بِعَذَابٍ اَلِيْمٍ ﴿٢١﴾

(21) İnnelleziyne yekfurune Bi Âyâtillâhi ve yaktulunen Nebiyyiye Bi ğayri Hakkın ve yaktulunelleziyne ye'murune Bil kıstı minen Nasi febeşşirhüm Bi azabin eliyim;

"Allah'ın Âyetlerini inkâr edenler ve haksız yere peygamberleri öldürenler, insânlar içinde adaleti

emredenlerin canına kıyanlar yok mu? Bunları acıklı bir azapla müjdele!"

Cenâb-ı Hakk'ın verdiği nimetler nefsâni olarak kullanıldığında ters tepki yapıyor.

﴿٢٢﴾ أُولَئِكَ الَّذِينَ حَبِطَتِ أَعْمَالُهُمْ فِي الدُّنْيَا
وَالْآخِرَةِ وَمَا لَهُمْ مِنْ نَاصِرِينَ ﴿﴾

(22) Ülâikellezîne habitat a'malühüm fid dünya vel ahireti, ve ma lehüm min nasırîn;

"İşte bunlar öyle kimselerdir ki, dünyada da ahirette de bütün yaptıkları boşa gitmiştir. Onların hiçbir yardımcıları da olmayacaktır."

﴿٢٣﴾ أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ أُوتُوا نَصِيبًا مِنَ الْكِتَابِ
يُدْعُونَ إِلَى كِتَابِ اللَّهِ لِيَحْكُمَ بَيْنَهُمْ ثُمَّ يَتَوَلَّى
فَرِيقٌ مِنْهُمْ وَهُمْ مُعْرِضُونَ ﴿﴾

(23) Elem tera ilelleziyne utu nasıyben minel Kitabi yüd'avne ilâ Kitabillâhi li yahküme beynehüm sümme yetevellâ ferîkun minhüm ve hüm mu'ridun;

"Görmüyor musun, o kendilerine kitaptan bir nasip verilmiş olanlar, aralarında hüküm vermek için Allah'ın kitabına davet olunuyorlar da, sonra içlerinden bir kısmı yüz çevirerek dönüp gidiyorlar."

﴿٢٤﴾ ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ قَالُوا لَنْ تَمَسَّنَا النَّارُ إِلَّا أَيَّامًا
مَعْدُودَاتٍ وَغَرَّهُمْ فِي دِينِهِمْ مَا كَانُوا يَفْتَرُونَ ﴿﴾

(24) (Zâlike Bi ennehüm kalû len temessenan narû illâ eyyamen ma'dudat* ve ğarrehüm fî

dînihim ma kânu yefterun;)

"Bunun sebebi, onların "belli günlerden başka bize asla ateş azabı dokunmaz" demeleridir. Uydurageldikleri yalanlar dinlerinde kendilerini aldatmaktadır."

Hiç yakmaz diyemiyorlar yinede az bir zaman diyorlar.

﴿٢٥﴾ فَكَيْفَ إِذَا جَمَعْنَاهُمْ لِيَوْمٍ لَا رَيْبَ فِيهِ وَوَقَّيْتُ
كُلَّ نَفْسٍ مَّا كَسَبَتْ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ ﴿٢٥﴾

(25) (Fekeyfe izâ cema'nahüm li yevmin lâ raybe fihi ve vuffiyet küllü nefsin mâ kesebet ve hüm lâ yuzlemun;)

"O geleceğinde hiç şüphe olmayan günde kendilerini bir araya topladığımız ve hiç kimseye haksızlık edilmeden herkese ne kazandıysa tamamen ödendiği vakit halleri nasıl olacaktır?"

﴿٢٦﴾ قُلِ اللَّهُمَّ مَالِكَ الْمُلْكِ تُؤْتِي الْمُلْكَ مَنْ تَشَاءُ
وَتَنْزِعُ الْمُلْكَ مِمَّنْ تَشَاءُ وَتُعْزِزُ مَنْ تَشَاءُ وَتُذِلُّ مَنْ
تَشَاءُ بِيَدِكَ الْخَيْرُ إِنَّكَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٢٦﴾

(26-) (Kulillahumme malikel mülki tü'til mülke men teşau ve tenziul mülke mimmen teşa'* ve tuizzü men teşau ve tüzillü men teşa'* Bi yediKEI hayr* inneKE alâ külli şey'in Kadîr;)

"De ki: "Ey mülkün sahibi Allah'ım! Sen mülkü dilediğine verirsin, dilediğinden de onu çeker alırsın, dilediğini aziz edersin, dilediğini zelil edersin. Hayır Senin elindedir. Muhakkak ki, Sen her şeye kâdirsin"

Sebepler ortaya getiriyor ve mülkü dilediğine veriyor yani Allah'ın dileği olmadan kimsenin kimseden bir şey

alması mümkün değildir.

﴿٢٧﴾ تُولِجُ اللَّيْلَ فِي النَّهَارِ وَتُؤَلِّجُ النَّهَارَ فِي
الَّيْلِ وَتُخْرِجُ الْحَيَّ مِنَ الْمَيِّتِ وَتُخْرِجُ الْمَيِّتَ مِنَ
الْحَيِّ وَتَرْزُقُ مَنْ تَشَاءُ بِغَيْرِ حِسَابٍ ﴿٢٧﴾

**(27) (Tulicül leyle fiynnehari ve tulicün nehara fil
leyl* ve tuhricül hayye minel meyyiti ve tuhricül
meyyite minel hayy* ve terzüku men teşau Bi ğayri
hısab;)**

***"Geceyi gündüzün içinde sokarsın, gündüzü
gecenin içine sokarsın, ölüden diri çıkarırsın diriden
ölü çıkarırsın, dilediğine de hesapsız rızık verirsın."***

Gece ve gündüz aslı olmayan iki izâfi olan bir yaşam gereğidir. Bunlar evvelce olmayıp gezegenlerin dönmesi ile meydana gelmektedir'ler ve her sistemde süreleri farklıdır. Hiç biri bâki değildir, biri gider biri gelir ve hiçbir zaman ikisi bir arada durmaz. İşte gezegenleri müthiş bir kuvvetle döndüren, "bânî İlâh-ı" nin gücü onları kendi yörüngelerinde döndürdükçe gece ve gündüz meydana gelmektedir. Biri çıktığında arkadan diğeri gelmektedir. Onun arkasından gene diğeri gelmektedir. Onların kıyametlerine kadar böyle devam edecektir.

Bu husus zâhiren böyle olduğu gibi bâtinen de böyledir. Gönlümüzde de, bazen karanlık-gece-karamsarlık olur, bâzen de Nûr'lanma-aydınlık-gündüz olur, işte bunların da biri gelir biri gider. Ayrıca bir de şu husus vardır. Bilindiği gibi gece fenâfillâh, gündüz ise bakâbillâh 'tır, bunlarında zaman içinde biri gelir biri gider. Ancak İnsân-ı Kâmilde bu husus tevhid edilir, zamâna bağlı değildir, bulunduğu ortama göre bazen fenâfillâh'ta gece bazen bakâbillâh'ta gündüz, olur, onu tanımak oldukça zordur. Ayrıca Nûr ve zulmet iki ayrı hususturki, bütün bu âlemler, (a'mâ) dan, "Sevâd-ı a'zâm-büyük karanlık" tan, "Nûr'a-aydınlığa çıkmıştır.

Aslında bütün âlemde "mutlak ölü-cansız" bir varlık yoktur. Ancak varlığın bazıları hareketsiz, "madenler" gibi, bazıları yarı hareketli, "bitkiler" gibi, bazıları da tam hareketli, İnsânlar gibidir. İşte kudretli "Hayy" hayat sahibi olan Zât-ı mutlak, hareketsiz ölü hükmünde olan topraktan, insan gibi muthiş canlı bir âlem halketmiştir. Gene o canlı diri Hayy olan insân-ı tekrar eski ölü toprak hükmüne dönüştürmektedir.

Zâhiren böyle olduğu gibi bâtınen de böyledir. Ailesi ölü hükmünde olan, hiçbir mânevi görünümü ve faaliyeti olmayan kimselerden, tam bir imân ehli diri olan kimselerin çıktığı bilinen gerçeklerdendir.

Ayrıca daha mühimi, Cenâb-ı Hakk'ın ölü olan kulunda Hayy esmâsı ve zuhuru ile onu "diri" ebedî hayat sahibi yapması hepsinden güzelidir.

Dilediğine de zâhir bâtın, dünya ahret, hesapsız rızık verir.

﴿٢٨﴾ لَا يَتَّخِذُ الْمُؤْمِنُونَ الْكَافِرِينَ أَوْلِيَاءَ مِنْ دُونِ
الْمُؤْمِنِينَ وَمَنْ يَفْعَلْ ذَلِكَ فَلَيْسَ مِنَ اللَّهِ فِي شَيْءٍ
إِلَّا أَنْ تَتَّقُوا مِنْهُمْ تُقِيَةً وَيُحَذِّرْكُمْ اللَّهُ نَفْسَهُ
وَالَى اللَّهِ الْمَصِيرُ ﴿﴾

(28-) Lâ yettehizil mu'minunel kafiriyne evliyae min dunil mu'miniyn* ve men yef'al zâlike feleyse minAllahi fiy şey'in illâ en tetteku minhüm tükaten, ve yuhazzirukümullahu nefsehu, ve ilAllahil masıyr;)

"Müminler, müminleri bırakıp da kâfirleri dost edinmesin ve onu her kim yaparsa Allah'dan ilişiği kesilmiş olur, ancak onlardan bir korunma yapmanız başkadır. Bununla beraber Allah sizi kendisinden korunmanız hususunda uyarır. Nihâyet gidiş Allah'adır."

﴿٢٩﴾ قُلْ اِنْ تُخْفُوا مَا فِي صُدُورِكُمْ اَوْ تَبْدُوهُ يَعْلَمَهُ
اللّٰهُ وَيَعْلَمُ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَمَا فِي الْاَرْضِ وَاللّٰهُ
عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيْرٌ ﴿﴾

(29) Kûl in tuhfû mâ fî suduriküm ev tûbduhu
ya'lemhullah* ve ya'lemu ma fîs semâvati ve mâ fil
Ard* vAllahu alâ külli şey'in Kadîr;

**"De ki, göğüslerinizdekini gizleseniz de, açığa
vursanız da Allah onu bilir. Göklerde ne var, yerde
ne varsa hepsini bilir. Hiç şüphesiz Allah, her şeye
kadirdir."**

﴿٣٠﴾ يَوْمَ تَجِدُ كُلُّ نَفْسٍ مَّا عَمَلَتْ مِنْ خَيْرٍ مُّحَضَّرًا
وَمَا عَمَلَتْ مِنْ سُوءٍ تَوَدُّ لَوْ أَنَّ بَيْنَهَا وَبَيْنَهُ اَمَدًا
بَعِيْدًا وَيَحْذَرِكُمْ اللّٰهُ نَفْسَهُ وَاللّٰهُ رَؤُفٌ بِالْعِبَادِ ﴿﴾

(30) (Yevme tecidü küllü nefsin mâ amilet min
hayrin muhdara* ve mâ amilet min su'* teveddü lev
enne beyneha ve beynehu emeden beida* ve
yühazzirükümüllahu nefseHU vAllahu Rauf'un Bil
ibad;)

**"O gün her nefis, ne hayır işlemişse, ne kötülük
yapmışsa onları önünde hazır bulur. Yaptığı
kötülüklerle kendi arasında uzak bir mesafe
bulunsun ister. Allah, size asıl kendisinden
çekinmenizi emreder. Şüphesiz ki Allah, kullarını çok
esirger."**

Burada yaptığımız her fiilin bir sülîet olarak mânâsı
oluşuyor ve biz bunları göremiyoruz, işte âhîret gidince bu
ölçüler değişecek ve burada yapılan iyi işler orada
karşımıza güzellikler olarak çıkacak ve bunlar bizim
cennetimizi oluşturacaktır, burada yaptığımız kötü işlerde
cehennem denilen halimizi oluşturacak ve insan bu

cehennem hallerini görünce ne olurdu onlarla aramda uzak mesafeler olsaydı diyerek temenni edeceklerdir. Dünyada hayatının gereklerinden doğan bazı şeyler değer arz ediyor gibi gözüküyorlardır, işte bunların bir yönden gereksinim dolayısıyla kullanılması vardır, bir yönden de nefsimiz için biriktirilmesi ve kullanılması vardır. O gün oranın değerleri ve şartları geçerli olacağından bizlerin bu günden o şartlara uyumlu olacak şeyleri ortaya getirmemiz gerekiyor.

﴿٣١﴾ قُلْ إِنْ كُنْتُمْ تُحِبُّونَ اللَّهَ فَاتَّبِعُونِي يُحْبِبْكُمُ اللَّهُ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ

(31) Kûl in küntüm tuhibbunAllahe fettebiunî yuhbibkümullahu ve yağfir leküm zünubeküm* vAllahu Ğafur'un Rahîm;

"De ki, siz gerçekten Allah'ı seviyorsanız bana uyun ki, Allah da sizi sevsin ve suçlarınızı bağışlasın. Çünkü Allah çok esirgeyici ve bağışlayıcıdır."

Allah'a muhabbet Hz. Rasûlullah'a (s.a.v.) muhabbet ile gerçekleşmiş oluyor. Allah Teaâlâ'ya olan sevgimiz kafamızda oluşturduğumuz bir Allah'a olduğundan ve Cenâb-ı Hakk'a bir şekil vermemiz mümkün olmadığından Cenâb-ı Hakk'ın "İnsân-ı kâmil" hüvviyeti ile Hz. Rasûlullah (s.a.v.) ta tecelli ettiğini idrak edin demek istiyor ve bizlere de büyük kolaylık sağlıyor. Hz. Rasûlullah'ı (s.a.v) sevmek için ise hakikati Muhammedinin ne olduğunu idrak etmek şarttır. Oysa bizler genelde Hz. Muhammed (s.a.v.) olarak bir sülîeti kafamızda şekillendirmeye çalışıyoruz işte bu da mümkün değildir, çünkü bütün hakikatler kendisinde meydana geldiğinden tek bir mertebe değil bütün mertebeleri kapsamına aldığından tek yön ile vasıflandırmak mümkün değildir. İrfaniyyet ile yapılabilecek bu idrakte bizler Hz. Rasûlullah 'ın hayat akışını, yaptıklarını incelersek ve Muhammed isminde bulunan üç (mim) harfinin yorumunu yapabilirsek ona yaklaşmamız ve sevmemiz daha mümkün olabilir.

Birinci (mim), Muhammedül Emin yani Efendimizin (s.a.v) peygamberlik zamanına kadar gelen devresi, ikinci (mim) Hz. Muhammed mertebesi yani peygamberliğin başladığı devre, yani kendi bünyesinde hakikati İlâhiyyeyi zuhura getirmiş idrak etmiş ve o şekilde Hazret yani hazır olmuş anlamındadır, üçüncü (mim) ise Hakikati Muhammed-î ismi ile anlamaya çalıştığımız ki, bütün âlemleri kapsamına alan ilk nur yani Cenâb-ı Hakk'ın ilk tecellisi ve bütün bu âlemlerin varoluş sebebi olan "Hakikati Muhammed-î"dir. İşte Hz. Rasûlullah'ı (s.a.v) bu üç esas ile idrak etmeye çalışırsak ona olan sevgimiz daha çok artmış olur.

İşin aslında kuru bir sevgi sadece duygudan ibarettir, zaman gelir bu duygu değişir, eksilebilir ve kişiyi maddi kalıptan kurtarıp hayali kalıba sokar ve kendisine büyük bir perde olur, fakat duygu olmadan da madde perdesinden kurtulmak mümkün değildir onun için duygulara irfaniyetin eklenmesi şarttır. Hz. Rasûlullah'ın (s.a.v.) hakikatini burada iyi tanırsak ahirette o derece genişlikte onu idrak etmiş oluruz, ayrıca burada Hz. Rasûlullah'ı (s.a.v.) tanıdığımız ölçüde kendimizi tanımış oluruz ve o yol bu şekilde bize açılmış olur.

İşte Hz. Rasûlullah'ı (s.a.v.) idrak etme yolunda eksikliklerimiz varsa bile Allah Teâlâ onları tamamlar, yeter ki kişide iyi niyet ve irfaniyyet olsun.

﴿٣٢﴾ قُلْ أَطِيعُوا اللَّهَ وَالرَّسُولَ فَإِنْ تَوَلَّوْا فَإِنَّ

اللَّهَ لَا يُحِبُّ الْكَافِرِينَ ﴿٣٢﴾

(32) (Kûl etı'ullahe verRasûle, fein tevellev feinnAllahe lâ yuhıbbul Kafirîn;)

"De ki, Allah'a ve Peygamber'e itaat edin! Eğer aksine giderlerse, şüphe yok ki Allah kâfirleri sevmez."

"Hz. Muhammed (s.a.v.) in Hakikati Muhammed-î yönüyle Allah ile birlikte zikredilmesi "Lâ ilâhe illâllah,

Muhammeden Rasûlullah" sözünün bir başka yönden ifadesidir. Hakikati Muhammed-î bütün âlemlere sâri bir hakikattir, biz düşüncemizi sadece şu dünya üzerinde toplamayalım İslâm'ın getirdiği hakikatler o kadar sonsuz ki bütün âlemleri kapsamına alıyor, zâten son din ve son kitap olması yönüyle öylede olması gerekiyor, sadece ilham yoluyla bu gerçeklerin açılmasıdır bundan sonrası artık, bizler gönlümüzün aldığı, aklımızın yettiği kadarını anlayalım bize şimdilik bu lâzımdır. "Ey Habibim eğer sen olmasaydın bu âlemleri halketmezdim" ifadesi açıkça önümüze sonsuz ufuklar açıyor çünkü Hakikati Muhammedinin sadece dünya için bir vücûd olarak ortaya çıktığını kabul edersek öteki âlemlerin olmaması gerekirdi, âlemlerden kasıt bütün varlıkların içinde buldukları ortamlarıdır, işte onların orada bulunmaları onların Hakikati Muhammedisi'dir ve onların idareciside orada Hz. Muhammed (s.a.v.) in makamının mevkiini ortaya getirmiştir, eğer Hakikati Muhammed-î tecellisi olmasa idi o âlemin yok olması gerekirdi. İşte bu hakikati ne kadar geniş idrak edersek kendimizi o derece genişlikte tanımış oluyoruz, çünkü bizde onun hakikatinden meydana geldik.

Kim ki bu hakikatleri idrak ederse Hz. Rasûlullah'ın (s.a.v.) yolundan Allah'a ulaşmış oluyor, zâten başka da yolu yoktur. Ve kim kendi nefsinde mevcut olan Hakikati Muhammediyyeyi örterse Allah onları sevmez çünkü Cenâb-ı Hakk'ın muradı kendi hakikatinin ortaya çıkması yönündedir, kim ki buna mâni oluyorsa Allah onları sevmez. Kişinin nefsinde zulmüde budur, kendi nefsinde mevcut olan hakikatleri ortaya çıkartamıyorsa o nefsinde zulmetmiş oluyordur, burada zulmedilen nefis tabii ki emmâre nefis değil, İlâh-î nefstir.

Emmâre, levvâme, mülhime nefis mertebeleri zaten zulmet içinde onlar kapalıdır, fakat mutmainne, radiyye, mardıyye, sâfiye nefis mertebelerini ortaya çıkartamaz ise işte onlara zulmedilmiş oluyor. Belirli çalışmalar sonucu bunları ortaya çıkaran kişi Hz. Rasûlullah'ın (s.a.v) dediği gibi "Kim ki nefsinde ârif oldu, o Rabbine ârif oldu" çünkü nefsin hakikati rubûbiyyet hakikatine dayanmaktadır.

Mülhime nefis mertebesinde mutmainne nefis mertebesine geçmek insan için iç bünyede büyük bir inkılâbtır, eğer bunu başaramaz isek karşımıza gelen şeyleri çözemeyiz çünkü mülhime nefis mertebesinde yavaş yavaş insanın zihni açılmaya başlıyor ve yukarıya doğru bir nur anteni oluşuyor ve kendi dışındaki varlıklardan kişi farkında olmadan bilgi girişi başlıyor, bunların içinde eksi sinyallerde oluyor yani evhamlar da ve bu durumda kişi yalnız ise burayı geçmesi mümkün değildir, muhakkak yanında daha önce oralardan geçmiş birisi olmalıdır, ki, elinden tutup onu geçirsin. Evhamların girişi yanında İlâh-î girişlerde oluyor ve derviş için bunların ayırımının net olarak yapılamaması en tehlikeli durumu oluşturuyor. Cenâb-ı Hakk'ın Rahmâni perdesi olarak belirtilen hallerde, sûreten Hak'tan gözüken nefsâni oluşumlar kişiye zerkediliyor ve kişinin kendi kendine bunu ayırması mümkün değildir, bunu ayırması için mutmainne nefis mertebesine ulaşması lâzımdır, ki mutmainne nefis mertebesinde artık evham ve hayali girişler kesilir sadece ilhamlar açılır.

﴿٣٣﴾ اِنَّ اللّٰهَ اصْطَفٰٓ اٰدَمَ وَنُوْحًا وَّآلَ اِبْرٰهِيْمَ وَاٰلَ عِمْرٰنَ عَلٰى الْعٰلَمِيْنَ ﴿٣٣﴾

(33) (İnnAllahstafa Âdeme ve Nûhan ve âle İbrâhîme ve âle imrâne alel âlemîn;)

"Gerçekten Allah, Âdem'i, Nûh'u, İbrâhîm soyunu ve İmran soyunu âlemler üzerine seçkin kıldı."

Bu sıralamaya göre Cenâb-ı Hakk buradaki isimlere ayrı bir değer veriyor.

Âdem-i seçti çünkü, insân neslinin dünyaya gelmesine sebep olan bir mahaldi. Elif, Dal ve Mim harflerinden oluşan Âdem ismine zaten bütün âlem sığmıştır ve bu bakışta Kâr'an-ı Kerîmde'ki hakikatlerin her yönleriyle ne kadar yoğun olduklarının bir ifadesidir. (Elif) Cenâb-ı

Hakk'ın inniyyeti ve hüvviyyeti itibarıyla ilk zuhuru olan ahadiyyet mertebesidir, (Dal) bir bakıma ahadiyyet mertebesinin delilidir, Âdem (a.s.) dan itibaren gelen peygamberlerinde ifadesidir ve bu delilin işaret ettiği mânâ (Mim) de toplanıyor yani Hakikati Muhammedi de, ahadiyyet mertebesinin en kemalli zuhur yerinde.

Ve Nûh; Âdem oluşumuyla esfeli safiline reddedilmiş olan insanlığın seyrini tamamlayarak tekrar yukarıya çıkması gerekiyor, işte Nûh (a.s.) bu aşamada büyük bir yaşam noktasıdır. Kim batınen Nûh (a.s.) in manevi gemisine biner ise bu seyir içerisine girmiş olur yani Hakk'a doğru giden yolda seyrini devam ettiriyor, eğer bu gemiye binilmez ise yani o mânâ da oluşan hakikati idrak edemez ise dünya deryasında boğulup gidiliyor. Nûh (a.s.) in gemisi ârif bir kişinin gönül gemisidir ve o gemiyle o deryadan kurtulur. "Nûh" isminin harflerine bakacak olursak, (Nun) hakikati İlâhiyyenin nuru,(h) ise hüvviyyeti mutlaka yani hidayettir ve içerisinde nurlu gemiye binen hidayete erer mânâsı vardır.

Ve İbrâhîm ailesi; İşte burada insânlık seyrinde gidilen yolda karşımıza çok büyük rahatlama, güç alma yeri çıkıyor. İbrâhîm (a.s.) Kâ'be-i Şerifte kendisine makam verilmiş Halil ismini almış yüce bir varlıktır. İbrâhîm isminin sözlük karşılığı "halkın babası" anlamındadır, yani hakikati İlâhiyyeye doğru yolunda devam eden kimse buraya geldiğinde bilgisi çok daha genişliyor ve artık halkı kucaklayacak, onlara faydalı olacak hale geliyordur, artık kendini kurtarmıştır ve başkalarına faydalı olmaya başlamıştır. İbrâhîm (a.s.) in oğulları İshak (a.s.) dan Beni İsrâîl ve peygamberleri, İsmâîl (a.s.) dan devam eden hanif din ise Hz. Rasûlüllah (s.a.v) kadar geliyor. İşte Hz. Rasûlüllah (s.a.v.) iki kanaldan gelen bu dalları kendisinde birleştirmiştir.

Ve İmran ailesi; Mûsâ (a.s.) ve İsâ (a.s.) in aileleridir. Bizler dilersek Cenâb-ı Hakk'ın huzuruna doğrudan İbrâhîmiyyet-İsmâîliyyet kanalı ile Hz. Rasûlüllah'a tabi oluyoruz ve dilersek tenzîh-i Hz. Mûsâ

(a.s.) ve teşbîh-i Hz. İsâ (a.s.) kanalıyla bu meşreblere girerek Hz. Rasûlüllah'a (s.a.v) ulaşıyoruz.

Kûr'ân-ı Kerîm'in içerisinde bu iki kanalında ilmi veriliyor. Bu bahsedilenleri Cenâb-ı Hakk âlemlerin üzerine yükselttik diyor yani kim ki bu hakikatler ile ilgili hukuku idrak ederse irfaniyyet yönünden bu âlemlerin üstüne yükselmiş olur deniyor yani esfeli safilîn'den âlâyı illiyîne doğru yükselmeye devam eder.

﴿٣٤﴾ ذُرِّيَّةً بَعْضُهَا مِنْ بَعْضٍ وَاللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿٣٤﴾

(34) (Zürriyyeten ba'duha min ba'd* vAllahu Semi'un 'Alîm;

"Bir zürriyet olarak birbirinden gelmişlerdir. Allah her şeyi işitendir, bilendir."

Yukarıda bahsedilen hale urada işaret vardır.

(Nisâ sûresi4/1) *Ey insânlar!. O Rabbinizden korkunuz ki, sizi bir nefsten yaratmıştır ve ondan da eşini yaratmıştır. Ve o ikisinden de birçok erkekler ve kadınlar türetmiştir ve Yüce Allah'tan korkunuz ki, onunla biribirinizden dilekte bulunursunuz, rahîmlerden de korkunuz, şüphe yok ki, Allah Teâlâ üzerinizde gözetleyicidir.*

"Kulum nafilelerle bana yaklaşır Ben onun duyan kulağı olurum, gören gözü olurum... vb" hadîs-i şerîfini bizler gerçekten iyi idrak edersek anlarız ki bizden duyan ve gören O'ndan başkası değildir, bizler kendimizi ayrı gördüğümüz sürece bizden gören biz oluruz, ve bu da şirk olur yani Hakk'ın varlığında varlık ispatlamak olur ki, gizli şirk budur.

﴿٣٥﴾ اِذْ قَالَتْ امْرَأَةُ عِمْرَانَ رَبِّ اِنِّي نَذَرْتُ لَكَ مَا فِي بَطْنِي مُحَرَّرًا فَتَقَبَّلْ مِنِّي اِنَّكَ اَنْتَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ﴿٣٥﴾

(35) (İz kaletimraetü İmrâne Rabbi innî nezertü leKE mâ fî batnî muharrerren fetekabbel minnî* inneKE entes Semî'ul'Alîm;)

İmrân'ın karısı: "Rabbim, karnımdakini tam hür olarak sana adadım, benden kabul buyur, şüphesiz sen işitensin, bilensin." demişti.

Bu Âyetleri anlayabilmemiz için ya bizlerin o zamana gitmemiz yada o zamanı kendi zamanımıza getirmemiz şarttır, insan akli bunu yapabilecek ihataya sahiptir.

Ey İseviyyet mertebesini idrak etmek isteyen kimse gözünü ve kulağını aç, bu Âyetler her an taptazedir ve her an gönüllere bu tazelikte inmektedir yeter ki gönlün bunlara açık olsun.

O zamanlar yapılip bitmiş olan duaya bizdeki İmrân'ın eşi şimdi başlıyor ve o kadar saf bir oluşumla unları diyor.

﴿٣٦﴾ فَلَمَّا وَضَعَتْهَا قَالَتْ رَبِّ انِّي وَضَعْتُهَا أُنْثَىٰ
وَاللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا وَضَعْتَ وَلَيْسَ الذَّكَرُ كَالْأُنْثَىٰ
وَإِنِّي سَمَّيْتُهَا مَرْيَمَ وَإِنِّي أُعِيذُهَا بِكَ وَذُرِّيَّتَهَا مِنَ
الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ ﴿٣٧﴾

(36) Felemmâ vedaatha kalet Rabbi innî veda'tüha ünşa* vAllahu a'lemu Bi mâ vedaat* ve leysez zekeru kel ünşaâ* ve innî semmeytüha Meryeme ve innî üüzüha BiKE ve zürriyyeteha mines şeytanirracîm;

"Onu doğurunca -Allah onun ne doğurduğunu bilip dururken- şöyle dedi: "Rabbim, onu kız doğurdum; erkek, kız gibi değildir. Ona Meryem adını verdim. Onu ve soyunu koğulmuş şeytanın şerrinden sana ismarlıyorum"."

"Meryem" isminin harflerini incelersek, (Mim) Hakikati Muhammedinin İseviyyet mertebesinin doğurganlığa

başlaması yani (r) Rahmân tecellisinin zuhuru, (y) yakın ifadesi, sondaki (Mim) de Hakikati Muhammedinin o mertebedeki zuhur mahallidir.

﴿٣٧﴾ فَتَقَبَّلَهَا رَبُّهَا بِقَبُولٍ حَسَنٍ وَأَنْبَتَهَا نَبَاتًا
حَسَنًا وَكَفَّلَهَا زَكَرِيَّا كُلَّمَا دَخَلَ عَلَيْهَا زَكَرِيَّا
الْمِحْرَابَ وَجَدَ عِنْدَهَا رِزْقًا قَالَ يَا مَرْيَمُ أَنَّى
لَكَ هَذَا قَالَتْ هُوَ مِنْ عِنْدِ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ يَرْزُقُ
مَنْ يَشَاءُ بِغَيْرِ حِسَابٍ ﴿٣٨﴾

(37) (Fetekabbeleha Rabbuha Bi kabulin hasenin ve enbetiha nebâten hasenen ve keffeleha Zekeriyya* küllemâ dehale aleyhâ Zekeriyyel mihrabe, vecede indeha rizka* kâle ya Meryemu enna leki haza* kâlet huve min indillah* innAllahe yerzuku men yeşau Bi ğayri hîsab;)

"Bunun üzerine Rabbi onu güzel bir şekilde kabul buyurdu ve onu güzel bir bitki gibi yetiştirdi ve Zekeriyya'nın himayesine verdi. Zekeriyya ne zaman kızın bulunduğu mihraba girse, onun yanında yeni bir yiyecek bulurdu. "Meryem! Bu sana nereden geldi?" deyince, o da: "Bu, Allah katındandır." derdi. Şüphesiz Allah, dilediğine hesapsız rızık verir."

Annesi Mescidi Aksa'ya nezrettiği için Meryem ana artık orada yaşamaya başladı ve Zekeriyya (a.s.)ın eğitimi altına girdi. Meryem ananın yanındaki yiyecekler kış günü yaz yiyecekleri yaz günü kış yiyecekleri imiş, artık bugün bize tuhaf gelmeyen bu olay aslında bu günün buzdolaplarının hakikatini de bize anlatıyor.

Bu ayeti ezberler ve sıkı sık tekrar eder isek rızık yönünden bize faydası olur.

﴿٣٨﴾ هُنَالِكَ دَعَا زَكَرِيَّا رَبَّهُ قَالَ رَبِّ هَبْ لِي مِنْ لَدُنْكَ ذُرِّيَّةً طَيِّبَةً إِنَّكَ سَمِيعُ الدُّعَاءِ ﴿٣٨﴾

(38) (Hünâlike dea Zekeriyya Rabbehu, kâle Rabbi heb lî min ledünKE zürriyyeten tayyibeten, inneKE Semi'ud dua');)

Orada Zekeriyya, Rabbine dua etti: "Rabbim! Bana katından hayırlı bir nesil ver. Şüphesiz sen, duayı hakkıyla işitensin" dedi.

﴿٣٩﴾ فَنَادَتْهُ الْمَلَائِكَةُ وَهُوَ قَائِمٌ يُصَلِّي فِي الْمَحْرَابِ أَنَّ اللَّهَ يُبَشِّرُكَ بِيَحْيَى مُصَدِّقًا بِكَلِمَةٍ مِنَ اللَّهِ وَسَيِّدًا وَحَصُورًا وَنَبِيًّا مِنَ الصَّالِحِينَ ﴿٣٩﴾

(39) (FenâdethülMelâiketü ve huve kâimun yusallî fil mîhrâbi, ennAllahe yübeşşiruke Bi Yahya musaddikan Bi Kelimetin minAllahi ve seyyiden ve hasuran ve Nebîyyen minessâlihîn;)

"Zekeriyya mabedde namaz kılarken melekler ona: "Allah sana, Allah'dan bir kelimeyi doğrulayıcı, efendi, nefesine hakîm ve iyilerden bir peygamber olarak Yahya'yı müjdeler." diye nida ettiler."

Gelecek bir oluşumu, Allah'tan bir kelimeyi tasdik edici olarak ve bu Allah'tan kelime İsâ (a.s.) dır.

﴿٤٠﴾ قَالَ رَبِّ إِنِّي يَكُونُ لِي غُلَامٌ وَقَدْ بَلَغَنِيَ الْكِبَرُ وَامْرَأَتِي عَاقِرٌ قَالَ كَذَلِكَ اللَّهُ يَفْعَلُ مَا يَشَاءُ ﴿٤٠﴾

(40) Kâle Rabbi ennâ yekûnu lî ğulâmun ve kad beleğaniyel kiberu vemraetiy âkır* kâle kezâlikÂllahu yef'alu ma yeşa';

Zekeriyya: "Ey Rabbim, benim nasıl oğlum olabilir? Bana ihtiyarlık gelip çattı, karım ise kısırdır." dedi. Allah: "Öyledir, fakat Allah dilediğini yapar." buyurdu.

Yani Allah isterse sebepsiz şeylerde halkeder deniyor.

﴿٤١﴾ قَالَ رَبِّ اجْعَلْ لِي آيَةً قَالَ آيَتُكَ أَلَّا تُكَلِّمَ
النَّاسَ ثَلَاثَةَ أَيَّامٍ إِلَّا رَمَزًا وَادَّكَّرَ رَبُّكَ كَثِيرًا
وَسَبَّحَ بِالْعَشِيِّ وَالْإِبْكَارِ ﴿٤١﴾

(41) (Kâle Rabbic'al lî Âyeten, kâle âyetüke ellâ tükellimen Nase selâsete eyyamin illâ ramzen, vezkür Rabbeke kesîran ve sebbih Bil aşıyyi vel ibkar;)

"Yarab! dedi: Bana bir işaret (bir alâmet) yap, buyurdu ki: İşâretin insanlara üç gün sade işareten başka söz söyleyememendir. Bununla beraber rabbını çok zikret ve akşam sabah tesbih eyle."

﴿٤٢﴾ وَاذْقَالَتِ الْمَلَكَةُ يَا مَرْيَمُ إِنَّ اللَّهَ اصْطَفَاكِ
وَوَطَّهَّرَكَ وَاصْطَفَاكِ عَلَى نِسَاءِ الْعَالَمِينَ ﴿٤٢﴾

(42) (Ve iz kâletil Melâiketü ya Meryemu innAllahestafaki ve tahhereki vastafaki alâ nisâil alemîn;)

"Hani melekler: "Ey Meryem! Allah seni seçti, seni tertemiz kıldı ve seni âlem kadınlarına üstün kıldı."

Burada seçilen zâhiren Meryem olarak gözüken zuhur, bâtın olarak ise "Meryem" kelimesinin ifade ettiği mânâdır. Bu mânâ'ya ulaşamaz ise zâten İsâ'ya varılamaz.

Ve seni temizledi, yani kendine ait var sandığın nefsanîyetinden temizledi.

Meryem ananın üstünlüğü İsâ (a.s.) ı doğurmasından'dır, ve bu mânâ'yı kim idrak ederse, erkek veya kadın farketmez bu Âyet-i kerîmeye dahil oluyordur.

﴿٤٣﴾ يَا مَرْيَمُ اقْنُتِي لِرَبِّكِ وَاسْجُدِي وَارْكَعِي مَعَ الرَّاكِعِينَ ﴿٤٣﴾

(43) Ya Meryemuknütiy li Rabbiki vescuği verkei maar rakiin;

"Ey Meryem! Rabbine divan dur ve secdeye kapan ve rükû' edenlerle beraber rükû' et" demişlerdi."

Buradaki secde şükran secdesidir. Bu mertebede olanların arasına sende gir, sende onlar gibi ol.

﴿٤٤﴾ ذَلِكَ مِنْ أَنْبَاءِ الْغَيْبِ نُوحِيهِ إِلَيْكَ وَمَا كُنْتَ لَدَيْهِمْ إِذْ يُلْقُونَ أَقْلَامَهُمْ أَيُّهُمْ يَكْفُلُ مَرْيَمَ وَمَا كُنْتَ لَدَيْهِمْ إِذْ يَخْتَصِمُونَ ﴿٤٤﴾

(44) Zâlike min enbâil ğaybi nuhiyi ileyk* ve mâ künte ledeyhim iz yülkune aklamehüm eyyühüm yekfülü Meryem* ve mâ künte ledeyhim iz yahtesimun;

"İşte bu, sana vahyettiğimiz gayb haberlerindedir. (Yoksa) "Meryem'i kim himayesine alıp koruyacak?" diye kalemlerini (kur'a için) atarlarken sen yanlarında değildin. (Bu hususta) Tartışırken de yanlarında bulunmadın."

Bizler bu halleri idrak edip yaşıyorsak, bunlar bize Cenâb-ı Hakk'ın ilhamından başka bir şey değildir.

﴿٤٥﴾ إِذْ قَالَتِ الْمَلَأَكَةُ يَا مَرْيَمُ إِنَّ اللَّهَ يُبَشِّرُكِ بِكَلِمَةٍ مِنْهُ اسْمُهُ الْمَسِيحُ عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ وَجِيهًا ﴿٤٥﴾

﴿ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَمِنَ الْمُقَرَّبِينَ ﴾

(45) (İz kaletil Melâiketu ya Meryemu innAllahe yübeşşiruki Bi Kelimetin minHU,ismühül Mesihu İsebnü Meryeme vecihen fid dünya vel âhreti ve minel mükarrebîn;

"Melekler şöyle demişti: "Ey Meryem! Allah sana kendisinden bir kelimeyi müjdeliyor ki, adı Meryem oğlu İsâ Mesih'dir; dünyada da ahirette de itibarlı, aynı zamanda Allah'a çok yakınlardandır."

"İsâ" kelimesine baktığımızda "Ayn" ve "Sin" harflerinden oluşmaktadır yani "gören göz" "Ey Hakkı müşahede eden insân" mânâsınadır. "Mesih" kelimesinde (Mim) Hakikati Muhammedinin ifadesi, (Sin) insân, (h) harfide Hayy, hayattır yani Hakikati Muhammedi ile hayat bulan insân mânâsınadır. Kişinin izafi varlığından soyunması onun mesh edilmesidir. Ve İsâ Mesih'te Meryem kelimesindeki mânâdân meydana gelmektedir. demek ki, Meryem kelimesindeki mânânın çok iyi anlaşılması gerekmektedir.

﴿ ٤٦ ﴾ وَيُكَلِّمُ النَّاسَ فِي الْمَهْدِ وَكَهْلًا وَمِنَ الصَّالِحِينَ ﴿﴾

(46) (Ve yükellimün Nâse fil mehdî ve kehlen ve mines salihîn;)

"Beşikte de, yetişkin çağında da insanlarla konuşacak ve iyilerden olacaktır."

"Beşikte iken konuşması tamamen İlâh-î olan bir konuşmadır çünkü daha kendini bilmiyordur, yetişkin yaşında olan konuşma ise İlâh-î vahiy ile kendinden konuşmadır."

Yani bir kimse hakikat yolunda seyri sülûkta saf temiz bir hale gelmişse o beşikte bebek hükmündedir ve kendisinde Hakk'a ait oluşumlar ortaya gelir, sonraları belirli bir kemâlâta erdikten sonra gerçek olarak konuşmalar gelmeye başlar.

﴿٤٧﴾ قَالَتْ رَبِّ اَنْتَ اَنْتَ يَكُونُ لِي وَلَدٌ وَلَمْ يَمْسَسْنِي
بَشَرٌ قَالْ كَذَلِكَ اللّٰهُ يَخْلُقُ مَا يَشَاءُ اِذَا قَضٰى
اَمْرًا فَاَنْتَ يَقُولُ لَهُ كُنْ فَيَكُونُ ﴿﴾

(47) (Kâlet Rabbi ennâ yekûnu liy veledün ve lem yemesnî beşer* kâle kezâlikillahu yahlûku mâ yeşâ'* izâ kada emren feinnemâ yekulü lehu kün feyekûn;)

(Meryem): "Ey Rabbim, bana bir beşer dokunmamışken benim nasıl çocuğum olur?" dedi. Allah: "Öyle ama, Allah dilediğini halkeder, bir şeyin olmasını dilediğin de ona sadece 'ol!' der, o da hemen oluverir." dedi.

Not=Bu hususlarda daha geniş bilgi "Meryem Sûresi" isimli kitabımızda verilmiştir dileyen oraya bakabilir.

﴿٤٨﴾ وَيُعَلِّمُهُ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَالتَّوْرَةَ وَالْاِنْجِيلَ ﴿﴾

(48) (Ve yuallimuhül Kitabe vel Hikmete vet Tevrate vel İncil;)

"Allah ona kitab (okuma ve yazmayı), hikmeti ve Tevrat ile İncil'i öğretir."

Burada kitap ile neyin kastedildiği açık değildir, bence burada kitap ile kastedilen "ümmül kitap" tır onun tecellisi olan Levhi Mahfuz kitabında bulunan Tevrat ve İncilin hikmet yönlerinin mânâlarını öğretecektir.

﴿٤٩﴾ وَرَسُولًا اِلَىٰ بَنِي اِسْرَائِيلَ اَنْتَ اَنْتَ قَدْ جِئْتَكُمْ
بَايَةً مِنْ رَبِّكُمْ اَنْتَ اَخْلَقْتَ لَكُمْ مِنَ الطِّينِ كَهَيْئَةِ
الطَّيْرِ فَاَنْفَخْ فِيْهِ فَيَكُوْنُ طَيْرًا بِاِذْنِ اللّٰهِ وَاُبْرِي

الآكَمَةَ وَالْأَبْرَصَ وَأَحْيَى الْمَوْتَى بِإِذْنِ اللَّهِ وَأَنْبَأَكُمْ
بِمَا تَأْكُلُونَ وَمَا تَدَّخِرُونَ فِي بُيُوتِكُمْ إِنَّ فِي ذَلِكَ
لَآيَةً لِّكُمْ إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ ﴿٤٩﴾

(49) (Ve Rasûlen ilâ beni isrâile ennî kad ci'tüküm Bi Âyetin min Rabbiküm, ennî ahlüku leküm minet tını kehey'etit tayri feenfühu fihi feyekûnu tayran Bi iznillah* ve übriül ekmehe vel ebrasa ve uhyil mevta Bi iznillâh* ve ünebbiüküm Bi mâ te'külune ve mâ teddehirune fi buyutikum* inne fi zâlike le Âyeten leküm in küntüm mu'minîn;)

"Allah onu İsrailoğullarına (şöyle diyecek) bir peygamber olarak gönderir: "Şüphesiz ki ben size Rabbinizden bir Âyet (mucize, belge) getirdim: Size, kuş biçiminde çamurdan birşey yaparım da içine üflerim, Allah'ın izniyle o, kuş olur; anadan doğma körü ve alacalıyı iyileştiririm ve Allah'ın izniyle ölüleri diriltirim. Evlerinizde ne yiyor ve neleri biriktiriyorsanız size haber veririm". Elbette bunda size şüphesiz bir Âyet vardır eğer imân edecek iseniz."

Beni İsrâîl'e peygamber olarak gönderilmesi demek, bu merteye de belirli bir zümreye hitap ediyor demektir.

Nasıl ki Cenâb-ı Hakk Âdem (a.s.) in tesviye edilmiş çamuruna "ve nefahtü fihi min rûhi" ile ruhundan nefhetti ise İsâ (a.s.) da da Cenâb-ı Hakk'ın zât-î zuhuru olduğundan o da nefhedince Allah'ın izni ile kuş canlandı. Burada her ne kadar görünürde olan İsâ (a.s.) ise de hakikatte orada Allah'ın zât-î zuhurundan başka bir zuhur yoktur.

Dikkat edersek peygamber olarak İsâ (a.s.) in bu bahsedilen mu'cizeleri, Hz. Râsûlüllah'ın (s.a.v.) ümmetinde kerâmetler olarak zuhura geliyor. Hz. Râsûlüllah (s.a.v) ise taa kıyamete kadar ölü gönülleri diriltmektedir.

﴿٥٠﴾ وَمُصَدِّقًا لِمَا بَيْنَ يَدَيْ مِنَ التَّوْرَةِ وَلَا حِلَّ
لَكُمْ بَعْضَ الَّذِي حُرِّمَ عَلَيْكُمْ وَجِئْتَكُمْ بِآيَةٍ مِنْ رَبِّكُمْ
فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا

(50) (Ve musaddikan limâ beyne yedeyye minet
Tevrâti ve li uhille leküm ba'dallezî hurrime aleyküm
ve ci'tüküm Bi Âyetin min Rabbiküm fettekullahe ve
eti'un;)

*"Önümdeki Tevrat'tan bulunani doğrulayıcı
olarak ve size haram kılınan bazı şeyleri helâl kılmak
için (geldim) ve Rabbiniz tarafından size bir mu'cize
getirdim. Artık Allah'tan korkun da bana uyun".*

(51) İnnAllâhe Rabbîy ve Rabbüküm fa'büduh*
hazâ sıratun müstekîm;

*"Şüphesiz Allah, benim de Rabbinizdir, sizin de
Rabbinizdir. Onun için hep O'na kulluk edin! İşte bu,
doğru yoldur".*

İsâ (a.s.) gerçekte nereye çağırıyor, günümüzde ona
uymuş olanlar nereye gidiyor.

Rabbi hasınız sizin gerçek Rabbiniz değildir orada
kalmayın, Rabb'ların Rabb'ine ulaşın ve O'na ibadet edin
deniyor.

﴿٥٢﴾ فَلَمَّا أَحَسَّ عِيسَى مِنْهُمُ الْكُفْرَ قَالَ مَنْ أَنْصَارِي
إِلَى اللَّهِ قَالَ الْحَوَارِيُّونَ نَحْنُ أَنْصَارُ اللَّهِ أُمَّنَّا
بِاللَّهِ وَآشْهَدُ بِنَا مُسْلِمُونَ ﴿٥٣﴾

(52) Felemmâ ehasse İsâ minhümül küfre kâle
men ensârî ilâllah* kâlel Havariyyune nahnu
ensârullah* amennâ Billâh* veşhed Bi ennâ
müslimûn;

İsâ onların inkârlarını hissedince: "Allah yolunda

yardımcılarım kim?" dedi. Havariler: "Allah yolunda yardımcıları biziz. Allah'a imân ettik. Şahit ol ki, biz muhakkak müslümanlarız." dediler.

﴿٥٣﴾ رَبَّنَا آمَنَّا بِمَا أَنْزَلْتَ وَاتَّبَعْنَا الرَّسُولَ فَاكْتُبْنَا
مَعَ الشَّاهِدِينَ ﴿﴾

(53) Rabbenâ amennâ Bi mâ enzelte vetteba'ner Rasûle fektübnâ maaş şahidîn;

"Ey Rabbimiz, senin indirdiğine imân ettik, o peygambere de uyduk. Artık bizi şâhidlerle beraber yaz."

﴿٥٤﴾ وَمَكْرُؤًا وَمَكَرَ اللَّهُ وَاللَّهُ خَيْرُ الْمَاكِرِينَ ﴿﴾

(54) (Ve mekeru ve mekerAllah* vAllahu hayrul makirîn;)

"Onlar hileye başvurdular, Allah da onların tuzağını boşa çıkardı. Allah hileleri boşa çıkarana en hayırlısıdır."

﴿٥٥﴾ اذْ قَالَ اللَّهُ يَا عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ سُبِّحْتَ مِنَ الَّذِينَ كَفَرُوا وَجَاعِلُ الَّذِينَ اتَّبَعُوكَ
فَوْقَ الَّذِينَ كَفَرُوا إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ ثُمَّ إِلَيَّ مَرْجِعُكُمْ
فَأَحْكُمُ بَيْنَكُمْ فِيمَا كُنْتُمْ فِيهِ تَخْتَلِفُونَ ﴿﴾

(55-) İz kalAllahu ya Îsâ inniy müteveffiyke ve rafiuke ileyye ve mutahhiruke minellezîne keferu ve câlülleziynettebeuke fevkallezîne keferu ilâ yevmil kıyameti, sümme ileyye merciuküm feahkümü beyneküm fîmâ küntüm fihi tahtelifun;

"O zaman Allah şöyle dedi: "Ey Îsâ, şüphesiz ki

seni vefat ettireceğim, seni kendime yükselteceğim ve seni inkârcılardan temizleyeceğim. Hem sana uyanları, kıyamete kadar o küfredenlerin üstünde tutacağım. Sonra dönüşünüz banadır, ayrılığa düştüğünüz hususlarda aranızda hükmedeceğim."

﴿٥٦﴾ فَأَمَّا الَّذِينَ كَفَرُوا فَعَذَّبْنَاهُمْ عَذَابًا شَدِيدًا
فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَمَا لَهُمْ مِنْ نَاصِرِينَ ﴿٥٦﴾

(56) (Feemmelleziyne keferu feüazzibühüm azaben şediden fid dünya vel ahireti, ve mâ lehüm min nasırîn;)

"İnkâr edenlere gelince, onlara dünyada da, ahirette de şiddetli bir şekilde azab edeceğim, onların hiçbir yardımcıları da olmayacaktır."

﴿٥٧﴾ وَأَمَّا الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ فَيُوَفِّيهِمْ
أُجُورَهُمْ وَاللَّهُ لَا يُحِبُّ الظَّالِمِينَ ﴿٥٧﴾

(57) Ve emmellezîne âmenu ve amilus salihati feyüveffihim ucurehüm* vAllahu la yuhıbbuz zalimîn;

"İmân edip iyi işler yapanlara gelince, Allah onların mükafatlarını tastamam verecektir. Allah zâlimleri sevmez."

﴿٥٨﴾ ذَلِكَ نَتْلُوهُ عَلَيْكَ مِنَ الْآيَاتِ وَالذِّكْرِ الْحَكِيمِ ﴿٥٨﴾

(58-) Zâlike netluhu aleyke minel âyâti vez zikril hakîm;

"İşte bu sana okuduğumuz, âyetlerden ve hikmetli Kur'ân'dandır."

﴿٥٩﴾ إِنَّ مَثَلَ عِيسَىٰ عِنْدَ اللَّهِ كَمَثَلِ آدَمَ خَلَقَهُ
مِنْ تُرَابٍ ثُمَّ قَالَ لَهُ كُنْ فَيَكُونُ ﴿٥٩﴾

**(59) (İnne mesele İsâ indallahi kemeseli Âdem*
halekahu min turabin sümme kâle lehu kün
feyekûn;)**

**"Doğrusu Allah katında İsâ'nın (halkedilişindeki)
durumu, Âdem'in durumu gibidir; onu topraktan
halketti, sonra ona "ol!" dedi, o da oluverdi."**

Burada hem Âdem (a.s.) in hem de İsâ (a.s.)ın toprak yönleri belirtiliyor, bütün insanların asıllarının toprak oluşu gibi, Âdem (a.s.) ile İsâ (a.s.) arasındaki benzeşme ikisinde normal insân oluşumundaki gibi babaları olmaması dolayısıyladır. Âdem (a.s.) in hem babasız hem annesiz halkedilmiş olası Kûr'ân-ı Kerîm'de vurgulanan dört halkedilişten biridir, bir diğeri Havva validemizdir, ki onun babası vardır annesi yoktur, bir diğeri İsâ (a.s.) dır annesi vardır babası yoktur, bir diğeri de hem anneli hem babalı olarak doğanlardır. Cenâb-ı Hakk'ın bu oluşumları değişik şekillerde yapması bizim kendi üzerimizde bunları tatbik etmemiz için bizlere işaretlerdir. Bizlerde bu işaretleri değerlendirerek kendimizi seyrettiğimiz aynamızı parlatmalıyız, ki ayna ne kadar temiz olursa bakan kendini o kadar güzel ve temiz görür ve Kûr'ân-ı Kerîm'den akseden ifadeler bize o kadar net ve bariz olarak gelir, idrakimize ulaşır.

Bir insan hakikat yolculuğuna başlamadan evvel Âdem (a.s.) in dünyaya gelişi gibi anasız ve babasızdır yani ruhani yönünden ve bu yüzdende ruhani varlığımızı ortaya getirecek bir anaya babaya ihtiyaç vardır. İşte ne zaman ki yavaş yavaş okuduğumuz kitaplarla, dinlediğimiz sohbetlerle kendimizi tanımaya başlıyoruz işte o zaman kendi arzımıza inmeye başlıyoruz ve Âdem-i mânâ ne zaman ki bize inip yerleşmeye başlıyor artık bu kişinin babası akli küll oluyor ve anneside nefsi küll oluyor ve kendisindeki hakikatleri idrak etmeye başlıyor. Âdem

(a.s.) cennette gezerken kendi varlığındaki diğer varlığı yani Havva valideyi farkettiler, buradanda açıkça görülüyor ki insân iki ayrı cinsten oluşan tek varlıktır. Âdem (a.s.) kendindeki bu varlığın dışarı çıkıp kendisine ayna olmasını diledi ve Havva valide Âdem (a.s.) ın sol eğe kemiğinden ortaya geldi, aslında burada bilim adamları için çok önemli bir araştırma konusu vardır yani sol eğe kemiğinden Havva validenin ortaya gelmesinde. Havva validede ortaya gelince Âdem ve Havva olarak insân neslinin ilk tekâmülü tamamlanıyor, aynı şekilde bizler de kendimizdeki hakikatleri idrak etmeye başladığımızda ilk olarak kendimizdeki nefsanîyeti fark ediyoruz, ki bu nefsanîyet daha evvelde bizde mevcut idi, fakat biz farkında değildik. Burada kendimizi tanıma yolunda artık nefsanîyetimiz ile gerçek varlığımızı ayırmamız gerekiyor, ki dünyalık olaylara doğru kaydıkça nefsanîyetimizin terbiye edilmesi gerektiği ortaya çıkıyor ve bu nefsanî oluşumlar Hakk yoluna dönmeye başladıkça Havva gerçek varlığını ortaya getiriyor demektir. Ve bu yolda biraz yol aldıktan sonra İsâ (a.s.) da olduğu gibi, ruhunun doğması için bir baba gerekiyor, ki o da "ruhûl Kudûs" tür ve ona ebedi hayatı veriyor, gözlerini açıyor ve hakikatleri daha iyi görmesini sağlıyor.

"Kün feyekûn" yani "ol" dedi, o da oluverdi, Âdem (a.s.) ın halkediliş yönlerinden bir yöndür ve bu da Cenâb-ı Hakk'ın zâti sanatıdır. Âdem (a.s.) ın halkedilişinin diğer bir yöne "Ben yeryüzünde halife halkedeceğim" sözüdür ve bir de cennette var edilip yeryüzüne indirilmesi yönünde ifade vardır. Bu değişik ifadeleri görüpte Kûr'ân-ı Kerîm'e sadece yüzeysel olarak bakanlarda bu ifadeler sanki çelişiyormuş gibi gelebilir. Bu değişik anlatımları kısaca açıklamak istersek şöyle diyebiliriz:

Bu bizim şu anda dünyada yaşayan insân türü ilk veya son insân türü değildir, bizden evvelde dünyada yaşayanlar vardı ve bizden sonrada yaşayanlar olacak ve Cenâb-ı Hakk bunu belirtmek için yukarıda bahsedilen üç oluşumu bize anlatıyor. Bilim adamlarının tespitlerine göre dünyamızın yaklaşık 10-12 milyar yıl arası ömrü olduğu

söyleniyor ve Âdem (a.s.) dan itibaren bizim neslimizin geçecek süresi yaklaşık 10 bin yıldır ve dünyanın varlığını sağlayan içindeki insânın varlığıdır, bu nedenle bu kadar kısa süreç için bu kadar milyar yıllık bir yapının oluşturulmuş olması düşünülemez. Her gelecek nesil için Âdem (a.s.) ın oluşumunun farklılığının vurgulanması ile haber verilmektedir.

﴿٦٠﴾ الْحَقُّ مِنْ رَبِّكَ فَلَا تَكُنْ مِنَ الْمُمْتَرِينَ ﴿٦٠﴾

(60-) ElHakku min Rabbike felâ tekün minel mümterin;

"Bu hakk (gerçek) senin rabbindendir, o halde şüphelilerden olma."

﴿٦١﴾ فَمَنْ حَاجَّكَ فِيهِ مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَكَ مِنَ الْعِلْمِ فَقُلْ تَعَالَوْا نَدْعُ أَبْنَاءَنَا وَأَبْنَاءَكُمْ وَنِسَاءَنَا وَنِسَاءَكُمْ وَأَنْفُسَنَا وَأَنْفُسَكُمْ ثُمَّ نَبْتَهِلْ فَنَجْعَلْ لَعْنَتَ اللَّهِ عَلَى الْكَاذِبِينَ ﴿٦١﴾

(61) (Femen hacceke fihi min ba'di mâ câeke minel ilmi fekul tealev ned'u ebnaena ve ebnaeküm ve nisaena ve nisaeküm ve enfüsena ve enfüseküüm sümme nebtihil fenec'al lâ'netallahi alel kazibîn;)

"Sana (gerekli) bilgi geldikten sonra artık kim bu konuda seninle tartışacak olursa, de ki: "Gelin, oğullarımızı ve oğullarınızı, kadınlarımızı ve kadınlarınızı, kendimizi ve kendinizi çağıralım, sonra da lânetleşelim; Allah'ın lânetinin yalancılara olmasını dileyelim."

﴿٦٢﴾ إِنَّ هَذَا لَهُوَ الْقَصَصُ الْحَقُّ وَمَا مِنْ إِلَهٍ إِلَّا

اللَّهُ وَإِنَّ اللَّهَ لَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿٦٢﴾

(62) İnnè hazâ lehüvel kasasul hakk* ve mâ min ilâhin illâllahu* ve innAllahe leHUvel Azîz'ul Hakîm;

"İşte (İsâ hakkında söylenen) gerçek kıssa budur. Allah'tan başka hiçbir İlâh yoktur. Muhakkak ki Allah çok güçlüdür ve hikmet sahibidir."

﴿٦٣﴾ فَإِنْ تَوَلَّوْا فَإِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ بِالْمُفْسِدِينَ ﴿٦٣﴾

(63) (Fein tevellev fe innAllahe Alîm'un Bil müfsidîn;)

"Eğer (haktan) yüz çevirirlerse, şüphesiz ki Allah bozguncuları çok iyi bilendir."

﴿٦٤﴾ قُلْ يَا أَهْلَ الْكِتَابِ تَعَالَوْا إِلَى كَلِمَةٍ سَوَاءٍ

بَيْنَنَا وَبَيْنَكُمْ أَلَّا نَعْبُدَ إِلَّا اللَّهَ وَلَا نَشْكُكَ بِهِ شَيْئًا وَلَا يَتَّبِعَ بَعْدَنَا بَعَاً أَيْ بَابًا مِنْهُ لِيُؤْمِنَ اللَّهُ فَإِنْ تَوَلَّوْا فَقُولُوا اشْهَرُوا بِنَا مُسْلِمُونَ ﴿٦٤﴾

(64) Kul ya ehlel Kitabi teâlev ilâ kelimetin sevain beynena ve beyneküm ellâ na'büde illAllahe ve lâ nüşrike Bihi şey'en ve lâ yettehize ba'duna ba'dan erbaben min dunillâhi, fein tevellev fekulüşhedu Bi ennâ müslimun;)

"De ki: Ey kitap ehli! Sizinle bizim aramızda ortak olan bir söze geliniz. Allah'tan başkasına kulluk etmeyelim, O'na hiçbir şeyi eş tutmayalım ve Allah'ı bırakıp da kimimiz kimimizi ilâhlaştırmasın. Eğer onlar yine yüz çevirirlerse, deyin ki: (Şahit olun biz müslümanlarız)."

(Ortak olan kelime Allah'ın birliğidir.)

﴿٦٥﴾ يَا أَهْلَ الْكِتَابِ لِمَ تُحَاجُّونَ فِي إِبْرَاهِيمَ وَمَا
أُنزِلَتْ التَّوْرَةُ وَالْإِنْجِيلُ إِلَّا مِنْ بَعْدِهِ أَفَلَا
تَعْقِلُونَ ﴿٦٥﴾

(65-) Ya ehlel Kitabi lime tühaccune fiy İbrahîme
ve ma ünziletit Tevratu vel İncîlu illâ min ba'dihi,
efelâ ta'kilun;

**"Ey Kitap ehli! İbrâhîm hakkında niçin
tartışıyorsunuz? Oysa Tevrat da, İncil de ondan
sonra indirilmiştir. Siz hiç düşünmüyor musunuz?"**

﴿٦٦﴾ هَآأَنْتُمْ هَآؤَلَاءِ حَآجَجْتُمْ فِيمَا لَكُمْ بِهِ عِلْمٌ
فَلِمَ تُحَآجُّونَ فِيمَا لَيْسَ لَكُمْ بِهِ عِلْمٌ وَاللَّهُ يَعْلَمُ
وَأَنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ ﴿٦٦﴾

(66) (Ha entüm haülai hacectüm fiyma leküm
Bihi ilmün felime tühaccune fiyma leyse leküm Bihi
'ilm* vAllahu ya'lemu ve entüm la ta'lemun;)

**"İşte siz böylesiniz. Haydi biraz bilginiz olan şey
hakkında tartıştınız, ya hiç bilginiz olmayan şey
hakkında niçin tartışıyorsunuz? Allah bilir, siz
bilmezsiniz."**

﴿٦٧﴾ مَا كَانَ إِبْرَاهِيمُ يَهُودِيًّا وَلَا نَصْرَانِيًّا وَلَآكِنَّا وَكَانَ
كَانَ حَنِيفًا مُسْلِمًا وَمَا كَانَ مِنَ الْمُشْرِكِينَ ﴿٦٧﴾

(67) Mâ kâne İbrâhîmu yahudiyyen ve lâ
nasrâniyyen ve lâkin kâne hanîfen müslima* ve mâ
kâne minel müşrikîn;

**"İbrâhîm, ne yahudi, ne de hıristiyandı; fakat o,
Allah'ı bir tanıyan dosdoğru bir müslümandı,**

müşriklerden de değildi."

﴿٦٨﴾ اِنَّ اَوْلَى النَّاسِ بِاِبْرٰهِيْمَ لِلَّذِيْنَ اتَّبَعُوْهُ وَهٰذَا
النَّبِيُّ وَالَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَاللّٰهُ وَلِيُّ الْمُؤْمِنِيْنَ ﴿﴾

(68) (İnne evlenNasi Bi İbrâhîme lellezînet-tebeuhu ve hazen Nebîyyu vellezîne âmenu* vAllahu Veliyyül mu'minîn;)

"Doğrusu onların İbrâhîm'e en yakın olanı, ona uyanlar, şu Peygamber ve imân edenlerdir. Allah da mü'minlerin dostudur."

﴿٦٩﴾ وَدَّتْ طَّائِفَةٌ مِّنْ اَهْلِ الْكِتٰبِ لَوْ يُضِلُّوْنَكُمْ
وَمَا يُضِلُّوْنَ اِلَّا اَنْفُسَهُمْ وَمَا يَشْعُرُوْنَ ﴿﴾

(69) (Veddet tâîfetün min ehli Kitâbi lev yudilluneküm* ve mâ yudillune illâ enfüsehüm ve ma yeş'urun;)

"Kitap ehlinden bir grup sizi saptırmak istediler, halbuki sırf kendilerini saptırıyorlar da farkına varmıyorlar."

﴿٧٠﴾ يَاْ اَهْلَ الْكِتٰبِ لِمَ تَكْفُرُوْنَ بِآيٰتِ اللّٰهِ وَاَنْتُمْ
تَشْهَدُوْنَ ﴿﴾

(70) (Ya ehlel Kitâbi lime tekfûrune Bi ayatillâhi ve entüm teşhedun;)

"Ey kitap ehli! (gerçeği) gördüğünüz halde, niçin Allah'ın âyetlerini inkâr ediyorsunuz?"

﴿٧١﴾ يَاْ اَهْلَ الْكِتٰبِ لِمَ تَلْبِسُوْنَ الْحَقَّ بِالْبَاطِلِ

﴿٧١﴾ وَتَكْتُمُونَ الْحَقَّ وَأَنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿٧١﴾

(71) (Ya ehlel Kitabi lime telbisunel Hakka Bil bâtili ve tektümunel Hakka ve entüm ta'lemun;)

"Ey kitap ehli! Niçin hakkı batıla karıştırıyor ve bile bile gerçeği gizliyorsunuz?"

﴿٧٢﴾ وَقَالَتْ طَائِفَةٌ مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ آمَنُوا بِالَّذِي
أُنزِلَ عَلَيَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَجَهَ النَّهَارَ وَكَفَرُوا آخِرَهُ
لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ ﴿٧٢﴾

(72) (Ve kalet taifetün min ehli Kitabi aminu Billeziy ünzile alleleziyne amenu vechen nehari vekfuru ahirehu leallehüm yerciun;)

"Kitap ehlinden bir grup: "Müminlere indirilene günün başlangıcında inanın, sonunda da inkâr edin, belki onlar da dönerler." dedi."

﴿٧٣﴾ وَلَا تُؤْمِنُوا إِلَّا لِمَنْ تَبَعَ دِينَكُمْ قُلْ إِنْ الْهُدَى
هُدَى اللَّهِ أَنْ يُؤْتَى أَحَدٌ مِثْلَ مَا أُوتِيتُمْ أَوْ يُحَاجُّوكُمْ
عِنْدَ رَبِّكُمْ قُلْ إِنْ الْفَضْلُ بِيَدِ اللَّهِ يُؤْتِيهِ مَنْ
يَشَاءُ وَاللَّهُ وَاسِعٌ عَلِيمٌ ﴿٧٣﴾

(73) Velâ tu'minu illâ limen tebia dîneküm* kul innel hüda hüdAllahi, en yü'ta ehadün misle mâ utîtüm ev yühaccuküm inde Rabbiküm* kul innel fadle Bi yedillahi, yü'tıhi men yeşa'* vAllahu Vâsi'un'Alîm;

"Ve kendi dininize uyanlardan başkasına inanmayın" (dediler). De ki: "Şüphesiz doğru yol, Allah'ın yoludur". (Onlar kendi aralarında): "Size verilenin benzerinin hiçbir kimseye verilmiş

olduğuna, yahut Rabbinizin huzurunda sizin aleyhinize deliller getireceklerine" (de inanmayın dediler). De ki: "Lütuf Allah'ın elindedir, onu dilediğine verir. Allah, rahmeti bol olan, her şeyi hakkıyla bilendir."

﴿٧٤﴾ يَخْتَصُّ بِرَحْمَتِهِ مَنْ يَشَاءُ وَاللَّهُ ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيمِ

(74) Yahtassu Bi rahmetiHİ men yeşâ'* vAllahü zül fadlil azîm;

"Rahmetini dilediğine tahsis eder. Allah, büyük lütuf ve kerem sahibidir."

Rahmet hakkında faydalı olur düşüncesiyle sizlere "Füsûs-ül Hikem cild 3 Süleyman fass-ı" ndan sayfa 209 dan bir bölümü aktarmak istiyorum.

*****

Mû'lûm olsun ki, **rahmet**, biri zâtî diğeri sıfâtî olmak üzere iki kısımdır. Ve bu rahmetten herbirisi dahi, hususiyet ve umumiyet i'tibariyle iki kısma ayrılır, şu halde rahmet dört asıl üzere kurulmuş olur.

Birinci asıl: "Rahmet-i âmme-i zâtiyye'dir" Yani (umumî zâtî rahmettir.) Bu rahmet zât-ı ahadiyyette gizli olan nispetler ve şunun, Hakk'ın kendi zâtında kendi zâtına tecellisi sûretiyle mertebe-i ilimde sâbit olmalarıdır. Diğer bir tabirle, Hakk'ın zât-ı ahadiyyetinde sıkıntı içinde kalmış olan esmâsını nefes-i rahmânîyyesi ile tenfis-nefes edip, onlara vücûd-i ilmî verilmesi sûreti ile bu sıkıntıdan âzâd etmesidir ki, bu rahmet bütün esmâya umumîdir.

İkinci asıl: Rahmet-i hassâ-i zâtiyyedir. Yani (hususî zâtî rahmettir.) Bu rahmet, Hakk'ın ba'zı kullarına muhabbeti eserinden olan ezeli lütuf ve yardımıdır. Ve bu lütuf ve yardıma hiçbir sebep ve vesilenin karışmasının

te'siri yoktur. Meselâ enbiyâ-i zîşan (aleyhimü's-selâm) haklarında geçen lütuf ve yardım bu nevi'dir. Zîrâ onlardan hiçbir amel geçmediği halde a'yân-ı sâbiteleri ilm-i ilâhidenübüvvetle sâbit olmuştur.

Üçüncü asıl: "Rahmet-i âmme-i sıfâtiyye'dir." Yani (umumî sıfatî rahmettir.) Bu rahmet eşyanın tamamını kaplamış olan umumî zâtî rahmetin hükmüdür. Zîra umumî zâtî rahmet icabıyla ilimde sâbit olan a'yân-ı sâbitenin sûretleri, bu a'yân hükmünce "a'yân-ı kevnîyye bu âlemler" sûretiyle zâhir oldular.

Dördüncü asıl: Rahmet-i hassâ-i sıfâtiyyedir. Yani (hususî sıfatî rahmettir.) Bu rahmet dahi, hususî zâtî rahmetin hükmü olup süedâ-ı ezeliyyeye mahsustur. Zîrâ Hakk'ın bazı kullarının a'yân-ı sâbiteleri hakkında geçmiş olan ezeli lütuf ve yardımı bu hazret-i şehadette dahi zuhuru şüphesizdir.

*****

Ayet-i Kerîme'de bahsedilen rahmet tahsîsi zâtî tahsistir. Aslında herbir ayn'ın rahmet tahsîsi hususîdir çünkü hiç biri diğerine benzemez, genele özel olarak yapılan tahsis sıfatî rahmet tahsîsi'dir.

Bu hususta daha geniş bilgi isteyenler yukarıda bahsedilen kitabın (Zekeriyya ve Üzeyir) faslarına bakabilirler.

﴿٧٥﴾ وَمَنْ أَهْلَ الْكِتَابِ مَنْ أَنْ تَأْمَنَهُ بَقِنطَارِ يُودَهُ
الْيَكِّ وَمَنْهُمْ مَنْ أَنْ تَأْمَنَهُ بَدِينَارٍ لَأَيُّودَهُ الْيَكِّ
أَلَا مَا دُمْتَ عَلَيْهِ قَائِمًا ذَلِكَ بَأَنَّهُمْ قَالُوا لَيْسَ
عَلَيْنَا فِي الْأَمِينِ سَبِيلٌ وَيَقُولُونَ عَلَى اللَّهِ الْكُذْبَ
وَهُمْ يَعْلَمُونَ ﴿٧٥﴾

(75) (Ve min ehli kitabi men inte'menhü Bi kıntarin yüeddihı ileyke, ve minhüm men in te'menhü Bi dınarin lâ yüeddihı ileyke illâ ma dümte aleyhi kaimâ* zâlike Bi ennehüm kalû leyse aleynâ fil ümmiyyiye sebîl* ve yekulune alAllahil kezibe ve hüm ya'lemun;)

"Kitap ehlinden öylesi vardır ki, ona yüklerle mal emanet etsen, onu sana eksiksiz iade eder. Fakat öylesi de vardır ki, ona bir dinar emanet etsen, tepesine dikilip durmadıkça onu sana iade etmez. Bu da onların, "Ümmîlere karşı yaptıklarımızdan bize vebal yoktur." demelerinden dolayıdır. Ve onlar, bile bile Allah'a karşı yalan söylerler."

Kitap ehli, Mûseviler ve İsevîler'dir. Bunlarda zâhirleri ve bâtinler olmak üzere iki kısımdır. Bunların içindeki bâtinî olanlar gerçek Mûseviler ve İsevîlerdir, ve yolları Muhammediyyete doğrudur, işte onlar emânete ihanet etmezler hakk'a uyarlar ve ahidlerinde dururlar. Hakk'a uymayanlar ise zâhir olanlardır.

﴿٧٦﴾ بَلَىٰ مَنْ أَوْفَىٰ بِعَهْدِهِ وَاتَّقَىٰ فَإِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ
الْمُتَّقِينَ ﴿٧٦﴾

(76) Belâ men evfa Bi ahdihi vetteka feinnAllahe yuhıbul müttekîn;

"Hayır, kim sözünü yerine getirir ve kötülüklerden korunursa, şüphesiz Allah da korunanları sever."

﴿٧٧﴾ إِنَّ الَّذِينَ يَشْتَرُونَ بِعَهْدِ اللَّهِ وَأَيْمَانِهِمْ ثَمَنًا
قَلِيلًا أُولَٰئِكَ لَا خَلَاقَ لَهُمْ فِي الْآخِرَةِ وَلَا يُكَلِّمُهُمُ
اللَّهُ وَلَا يَنْظُرُ إِلَيْهِمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَلَا يُزَكِّيهِمْ

وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٧٧﴾

(77) (İnnelleziyne yeşterune Bi ahdillâhi ve eymanihim semenen kaliylen ülaike la halaka lehüm fil ahireti velâ yükellimühümullahu velâ yenzuru ileyhim yevmel kıyameti ve lâ yüzekkîhim* ve lehüm azabun elîm;)

"Allah'a verdikleri sözü ve yeminlerini az bir paraya satanlar var ya, işte onların ahirette bir payı yoktur; Allah kıyamet günü onlarla hiç konuşmayacak, onlara bakmayacak ve onları temizlemeyecektir. Onlar için acı bir azab vardır."

﴿٧٨﴾ وَأَنَّ مِنْهُمْ لَفَرِيقًا يَلُونِ أَلْسِنَتَهُم بِالْكِتَابِ
لِتَحْسِبُوهُ مِنَ الْكِتَابِ وَمَا هُوَ مِنَ الْكِتَابِ وَيَقُولُونَ
هُوَ مِنْ عِنْدِ اللَّهِ وَمَا هُوَ مِنْ عِنْدِ اللَّهِ وَيَقُولُونَ
عَلَى اللَّهِ الْكُذِبَ وَهُمْ يَعْلَمُونَ ﴿٧٩﴾

(78) (Ve inne minhüm le feriykan yelvune elsinetehüm Bil Kitabi li tahsebuhu minel Kitabi ve mâ huve minel Kitab* ve yekulune huve min ındillâhi ve mâ huve min ındillâh* ve yekulune alÂllahil kezibe ve hüm ya'lemun;)

"Kitap ehlinden öyle bir güruh da vardır ki, siz onu kitaptan sanasınız diye, dillerini kitaba doğru eğip бүkerler. Halbuki o, kitaptan değildir. "Bu, Allah katındandır." derler; oysa o, Allah katından değildir. Allah'a karşı, kendileri bilip dururken, yalan söylerler."

﴿٧٩﴾ مَا كَانَ لِبَشَرٍ أَنْ يُؤْتِيَهُ اللَّهُ الْكِتَابَ وَالْحُكْمَ
وَالنَّبُوءَةَ ثُمَّ يَقُولَ لِلنَّاسِ كُونُوا عِبَادًا لِي مِنْ دُونِ

اللَّهِ وَلَكِنْ كُونُوا رَبَّانِيِّنَ بِمَا كُنْتُمْ تُعَلِّمُونَ الْكِتَابَ
وَبِمَا كُنْتُمْ تَدْرُسُونَ ﴿٧٩﴾

(79) (Mâ kâne li beşerîn en yû'tiyehüllahul
Kitabe vel Hükme ven Nübüvete sümme yekule lin
Nâsi kûnu ibaden liy min dunillâhi, ve lâkin kûnu
Rabbaniyyine Bima küntüm tüallimunel Kitabe ve
Bimâ küntüm tedrusun;

*"İnsanlardan hiçbir kimseye, Allah kendisine
kitap, hüküm ve peygamberlik verdikten sonra,
kalkıp insanlara: "Allah'ı bırakıp bana kul olun."
demesi yakışmaz. Fakat onun: "Öğrettiğiniz ve
okuduğunuz kitap gereğince Rabb'e halis kullar
olun" (demesi uygundur).*

﴿٨٠﴾ وَلَا يَأْمُرُكُمْ أَنْ تَتَّخِذُوا الْمَلَائِكَةَ وَالنَّبِيِّنَ
أَرْبَابًا أَيْ أَمْرُكُمْ بِالْكَفْرِ بَعْدَ إِذْ أَنْتُمْ مُسْلِمُونَ ﴿٨٠﴾

(80) (Ve lâ ye'mureküm en tettehizül Melâikete
ve Nebiyyiye erbaba* eye'muruküm Bil küfri ba'de
iz entüm müslimun;)

*"Ve O size: "Melekleri ve peygamberleri ilâhlar
edinin." diye de emretmez. Siz müslüman olduktan
sonra, size hiç inkârı emreder mi?"*

﴿٨١﴾ وَأِذْ أَخَذَ اللَّهُ مِيثَاقَ النَّبِيِّنَ لَمَا آتَيْتُكُمْ
مِنْ كِتَابٍ وَحِكْمَةٍ ثُمَّ جَاءَكُمْ رَسُولٌ مُصَدِّقٌ لِمَا مَعَكُمْ
لَتُؤْمِنُنَّ بِهِ وَلَتَنْصُرُنَّهُ قَالَ أَأَقْرَرْتُمْ وَأَخَذْتُمْ عَلَىٰ
ذَلِكُمْ إِصْرِي قَالُوا أَقْرَرْنَا قَالَ فَاشْهَدُوا وَأَنَا
مَعَكُمْ مِنَ الشَّاهِدِينَ ﴿٨١﴾

(81) (Ve iz ahazAllahu miysakan Nebiyyiye lemâ ateytüküm min Kitabin ve Hikmetin sümme câeküm Rasulün musaddikun limâ maaküm letü'minünne Bihi ve letensurunnehu, kâle eakrertüm ve ehaztüm alâ zâliküm isrî* kâlû akrernâ* kâle feşhedu ve ene maaküm mineş şahidîn;)

"Allah peygamberlerden şöyle söz almıştı: "Andolsun ki size kitab ve hikmet verdim, sonra yanınızda bulunan (kitaplar) ı doğrulayıcı bir peygamber geldiğinde ona muhakkak inanacak ve ona yardım edeceksiniz! Bunu kabul ettiniz mi? Ve bu hususta ağır ahdimi üzerinize aldınız mı?" demişti. Onlar: "Kabul ettik" dediler. (Allah da) dedi ki: "Öyleyse şahit olun, ben de sizinle beraber şahit olanlardırım".

﴿٨٢﴾ فَمَنْ تَوَلَّى بَعْدَ ذَلِكَ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الْفَٰسِقُونَ ﴿٨٢﴾

(82) (Femen tevellâ ba'de zâlike feülâike hümül fasikun;)

"Artık bundan sonra her kim dönerse, işte onlar yoldan çıkmışların ta kendileridir."

﴿٨٣﴾ أَفَغَيَّرَ دِينَ اللَّهِ يَبْغُونَ وَلَهُ أَسْلَمَ مَنْ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ طَوْعًا وَكَرْهًا وَإِلَيْهِ يُرْجَعُونَ ﴿٨٣﴾

(83) (Efeğayre diynillâhi yebğune ve lehu esleme men fis Semavati vel Ardı tav'an ve kerhen ve ileyhi yurceun;)

"Onlar, Allah'ın dininden başkasını mı arıyorlar? Halbuki göklerde ve yerde ne varsa hepsi, ister istemez O'na boyun eğmiştir ve O'na döndürülüp götürüleceklerdir."

﴿٨٤﴾ قُلْ آمَنَّا بِاللَّهِ وَمَا أُنزِلَ عَلَيْنَا وَمَا أُنزِلَ
عَلَىٰ إِبْرَاهِيمَ وَإِسْمَاعِيلَ وَإِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ وَالْأَسْبَاطَ
وَمَا أُوتِيَ مُوسَىٰ وَعِيسَىٰ وَالنَّبِيُّونَ مِنْ رَبِّهِمْ لَانفِرَقَ
بَيْنَ أَحَدٍ مِنْهُمْ وَنَحْنُ لَهُ مُسْلِمُونَ ﴿﴾

(84) (Kûl amennâ Billâhi ve mâ ünzile aleynâ ve mâ ünzile alâ İbrâhîme ve İsmâîyle ve İshâka ve Ya'kûbe vel Esbatı ve mâ utî Mûsâ ve İsâ ven Nebiyyune min Rabbihim* lâ nüferriku beyne ehadin minhüm* ve nahnü leHU müslimun;)

"De ki: "Allah'a, bize indirilen (Kûr'ân)e, İbrâhîm'e, İsmâîl'e, İshâk'a, Yakâb'a ve torunlarına indirilene, Musa'ya, İsa'ya ve peygamberlere Rablerinden verilenlere inandık. Onların arasında hiçbir fark gözetmeyiz, biz O'na teslim olmuşlarız."

﴿٨٥﴾ وَمَنْ يَبْتَغِ غَيْرَ الْإِسْلَامِ دِينًا فَلَنْ يُقْبَلَ مِنْهُ
وَهُوَ فِي الْآخِرَةِ مِنَ الْخَاسِرِينَ ﴿﴾

(85) Ve men yebteğî ğayrel İslâmi dînen felen yukbele minhu, ve huve fil âhireti minel hasirîn;)

"Kim İslâm'dan başka bir din ararsa ondan asla kabul edilmeyecek ve o ahirette de zarar edenlerden olacaktır."

﴿٨٦﴾ كَيْفَ يَهْدِي اللَّهُ قَوْمًا كَفَرُوا بَعْدَ إِيمَانِهِمْ
وَشَهِدُوا أَنَّ الرَّسُولَ حَقٌّ وَجَاءَهُمُ الْبَيِّنَاتُ وَاللَّهُ
لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ ﴿﴾

(86) (Keyfe yehdillâhu kavmen keferu ba'de

îmânihim ve şehidu ennerRasûle Hakkun ve caehümül beyyinat* vAllahu lâ yehdil kavmez zâlimin;)

"İnandıktan, Peygamber'in hak olduğuna şahadet ettikten ve kendilerine açık deliller geldikten sonra, inkâra sapan bir milleti Allah nasıl doğru yola erİştirir? Allah zâlimler güruhunu doğru yola iletmez."

﴿٨٧﴾ أُولَئِكَ جَزَاؤُهُمْ أَنَّ عَلَيْهِمْ لَعْنَةَ اللَّهِ وَالْمَلَائِكَةِ وَالنَّاسِ أَجْمَعِينَ

(87) Ülâike cezâuhum enne aleyhim lâ'netAllahi vel Melâiketi ven Nâsi ecmeiyn;)

"İşte onların cezaları, Allah'ın, meleklerin, insanların hepsinin lâneti onların üzerlerindedir."

﴿٨٨﴾ خَالِدِينَ فِيهَا لَا يُخَفَّفُ عَنْهُمْ الْعَذَابُ وَلَا هُمْ يُنظَرُونَ

(88-) Hâlidîne fiha* lâ yuhaffefu anhümül azabu ve lâ hüm yünzarun;)

"Onlar bu (lânetin) içinde ebedî kalacaklardır. Kendilerinden ne bu azab hafifletilir, ne de yüzlerine bakılır."

﴿٨٩﴾ إِلَّا الَّذِينَ تَابُوا مِنْ بَعْدِ ذَلِكَ وَأَصْلَحُوا فَإِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ

(89) İllellezîne tabu min ba'di zâlike ve aslahu feinnAllahe Ğafur'un Rahîm;)

"Ancak bundan sonra tevbe edip kendini düzeltenler başka. Şüphesiz ki Allah, çok bağışlayan ve çok esirgeyendir."

﴿٩٠﴾ اِنَّ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا بَعْدَ اِيْمَانِهِمْ ثُمَّ اَزْدَادُوْا
كُفْرًا لَّنْ تَقْبَلَ تَوْبَتَهُمْ وَاُولَئِكَ هُمُ الضَّالُّوْنَ ﴿٩٠﴾

(90) (İnnellezîne keferu ba'de îmânihim sümmezdadu küfren len tukbele tevbetühüm* ve ülâike hümüd dallun;)

"Şüphesiz imânlarının arkasından küfreden, sonra da küfrünü artırmış olanların tevbeleri asla kabul olunmaz. İşte onlar sapıkların ta kendileridir."

﴿٩١﴾ اِنَّ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا وَمَاتُوْا وَهُمْ كُفَّارًا فَلَنْ يُّقْبَلَ
مِنْ اَحَدِهِمْ مِّلٌّ اِلَى الْاَرْضِ ذَهَبًا وَّلَوْ اَفْتَدٰى بِهٖ اَوْلٰٓئِكَ
لَهُمْ عَذَابٌ اَلِيْمٌ وَمَا لَهُمْ مِنْ نَّاصِرِيْنَ ﴿٩١﴾

(91) (İnnelleziyne keferu ve mâtu ve hüm küffarun felen yukbele min ehadihim mil'ül Ardı zeheben ve levifteda Bihi, ülâike lehüm azabun elîmun ve mâ lehüm min nasırîn;)

"Muhakkak ki inkâr edenler ve kâfir oldukları halde de ölenler, yeryüzü dolusu altın fidye verseler bile hiç birisinden asla kabul edilmeyecektir. İşte dayanılmaz azab onlar içindir. Onların hiçbir yardımcısı da yoktur."

﴿٩٢﴾ لَّنْ تَنَالُوْا الْبِرَّ حَتّٰى تُنْفِقُوْا مِمَّا تُحِبُّوْنَ
وَمَا تُنْفِقُوْا مِنْ شَيْءٍ فَاِنَّ اللّٰهَ بِهٖ عَلِيْمٌ ﴿٩٢﴾

(92) Len tenâlül birra hatta tünfiku mimma tuhıbbun* ve mâ tünfiku min şey'in fe innAllahe Bihi'Alîm;

"Sevdiğiniz şeylerden (Allah yolunda) harcamadıkça, gerçek iyiliğe asla erişemezsiniz. Her ne harcarsanız Allah onu hakkıyla bilir."

﴿٩٣﴾ كُلُّ الطَّعَامِ كَانَ حَلَالًا لِّبَنِي إِسْرَائِيلَ إِلَّا مَا حَرَّمَ إِسْرَائِيلُ عَلَى نَفْسِهِ مِنْ قَبْلِ أَنْ تُنَزَّلَ التَّوْرَةُ ۗ قُلْ فَأْتُوا بِالتَّوْرَةِ فَاتْلُوهَا إِن كُنتُمْ صَادِقِينَ ﴿٩٣﴾

(93) Küllüt taami kâne hıllen li beni isrâile illâ ma harreme isrâilü alâ nefsihi min kabli en tünezzelet Tevrâtü, kul fe'tu Bit Tevrati fetluha in küntüm sadikîn;

"Tevrat indirilmeden önce, İsrâil (Yakub)in kendisine haram kıldığı dışında, yiyeceklerin hepsi İsrâil oğullarına helâl idi. De ki: "Eğer doğrulardan iseniz, haydi Tevrât'ı getirip okuyun".

﴿٩٤﴾ فَمَنْ افْتَرَىٰ عَلَى اللَّهِ الْكُذْبَ مِنْ بَعْدِ ذَلِكَ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ ﴿٩٤﴾

(94) (Fe meniftera alAllahilkezibe min ba'di zâlike feülâike hümüz zâlimûn;)

"Kim bundan sonra Allah'a karşı yalan uydurursa, işte onlar zâlimlerin ta kendileridir."

﴿٩٥﴾ قُلْ صَدَقَ اللَّهُ فَاتَّبِعُوا مِلَّةَ إِبْرَاهِيمَ حَنِيفًا ۗ وَمَا كَانَ مِنَ الْمُشْرِكِينَ ﴿٩٥﴾

(95) (Kûl sadakAllahu, fettebiu millete İbrâhîme haniyfa* ve mâ kâne minel müşrikîn;

"De ki: "Allah doğru söylemiştir. Öyle ise dosdoğru, Allah'ı birleyici olarak İbrâhîm'in dinine uyun. O, müşriklerden değildir."

﴿٩٦﴾ اِنَّ اَوَّلَ بَيْتٍ وُضِعَ لِلنَّاسِ لَلَّذِي بِبَكَّةَ مُبَارَكًا
وَهُدًى لِّلْعَالَمِينَ ﴿٩٦﴾

(96) (İnne evvele beytin vudıa linNâsi lellezî Bi bekkete mübareken ve hüden lil âlemîn;)

"Şüphesiz insanlar için kurulan ilk mabed, Mekke'deki çok mübarek ve bütün âlemlere hidayet kaynağı olan Beyt (Kâ'be)dir."

Yeri gelmişken bu Âyet-i Kerîme hakkında daha evvelce yazmış olduğum (6 Peygamber 3 Hz. İbrâhîm a.s.) isimli kitabımızdan faydalı olur düşüncesiyle o bölümü de aktarmayı uygun buldum İnşallah faydalı olur daha geniş bilgi bahsedilen kitapta mevcuttur.

*****

Yukarıdaki Âyet-i Kerîme'ye zâhir-î yönden bakıldığında, söylenecek daha başka hiçbir şey yoktur. Aynen olduğu gibidir. Ancak, bâtın-î yönden bakıldığında da söylenecek çok şeyler vardır. Şimdi özetle bunları incelemeye çalışalım.

- (1) Yeryüzünde ilk "ev" in olduğu:
- (2) İnsân'lar için kurulduğu:
- (3) yerinin "Bekke" olduğu:
- (4) Mübarek olduğu:
- (5) "Âlemlere" hidâyet "Hâdî" olduğu:

Açık olarak ifâde edilmektedir. Şimdi bunları, bir

noktayı hatırlatarak teker, teker incelemeye çalışalım. O nokta da şudur. İnsânlar için kurulduğu halde, bütün âlemlere hidâyet olması nasıldır.? Yeri geldikçe incelemeye çalışacağız.

(1) Yeryüzünde ilk "ev" in olduğu:

Yeryüzünde İnsânlar için kurulan, ilk evin ismi aynı zaman da **(Beytullah,)** "Allah'ın evi" dir. Sâhibi Allah (c.c.) kullanıcısı ise İnsândır. O halde İnsân Allah'ın kiracısı ve misâfiridir. Bu yönden aynı zamanda Allah ehli-Ehlullah'tır.

Zât-ı mutlak â'mâ'iyetinden Vâhidiyyet'ine tenezzül ettiğinde, kendisinde iki husus'u meydana çıkardı o da "inniyyet'i ve hüvviyyet'i" idi. İnniyyet' inden, *İnsân* ve *Kûr'ân*, zuhur etti işte bu yüzden **(ikiz kardeştir,)** hüvviyyet'inden ise âlemler ve nokta zuhur mahalli "*beytullah-Beyt'ül atik*" ortaya çıktı. Daha sonra zât-ı mutlak, Ahadiyyet-inden vahidiyyet-i ne tenezzül ettiğinde, Ulûhiyyet-i ve Rahmâniyyet-i meydana çıktı. Ulûhiyyet'inde bulunan ilm-i ilâhiyyesi, sıfat bölgesi olarak Rahmâniyyet'i ne aktararak, yaygınlaşmasını sağlamış oldu. İşte Ulûhiyyet'in ilmî, mânâ da ilk evi-zuhuru, budur. Buranın diğer ismi de Hakikat-i Muhammed-î dir. Öyle ise bu hâlin diğer ismi, bâtın-î mânâ da, hakikat-i Muhammed-î, İlmi İlâhiyye'nin "beyt-i-zuhur" mahallidir."

Rahmâniyyet-in, nefes-i Rahmân-î si ile ilmi İlâhiyye'de bulunan Esmâi ilâhiye ye lâtif sûretler vererek esmâ âlemine tenezzül etmesi de rahmâniyyet-in zuhur mahalli, Esmâ mertebeside âlem-i melekût olarak rahmaniyyet-in evi (Beyt'ürrahmân) olmuştur. Esmâ âlemi olan mertebe-i ervah'da ki mânâlar da birer elbise giyerek, âlem-i ecsam-cisimler âlemi-âlemi şehadette zuhura çıktıklarında bütün âlemi şehadet bu mânâların "beyt-evi" olmuş bu yüzden buranın diğer ismi "beyt'ül esmâ" dır, diyebiliriz. Bütün bu mertebeler Ulûhiyyet'in zuhur mahalleri olduklarından ve âlemlerin en kemâlli olan zuhur mahalli de bu âlemler, âlem-i şehâdet'in tamamının ismi "beytullah" tır. İşte bu yüzden "bu âlem-beyt-ül atik-eski

ev-beytullah" tır. Bu hakikatin nokta zuhur mahalli ise zâhir âlemin de ki, "Beytullah-beyt'ül atik" ismi verilen İmân ehlini çok cezbeden zâhirde ki "Beytullahtır." Farkında olmadan câzibesini buradan gelmektedir.

İşte bu yüzden içinde bulunduğumuz şehâdet âleminin tamamı "Beytullah" bunun nokta zuhur mahalli de "yeryüzünde ilk ev" diye bahsedilen bu hakikatin belirtilmesidir, diyebiliriz. İşte bu hususlar Zât-ı mutlak'ın, hüviyyet-i yönünden "Beyt-ül atik-beytullah" ismiyle zuhuru'dur, diyebiliriz.

(2) İnsân'lar için kurulduğu:

Bilindiği gibi "ev-beyt" insânlar için olmazsa, olmazlarındandır, ve her insân için de, içinde barınabileceği bir mekâna ihtiyacı vardır. İşte bu yüzden beyt aslî bir değerdir. Yukarıda, geniş ve birey olarak belirtilen, beyt'in, diğer bir mânâ ve temsilcisi ise içinde yaşadığımız evlerimizdir. Bu yönü ile de beytler İnsânlar içindir. Zat-ı mutlak Ahadiyyetinden Vahidiyyet'i ne tenezzül ettiğinde, Rahmâniyyet-i yönünden (*Errahmân allemel kûr'ân halâkal insân*) (Rahmân 1/2/3) te belirtildiği gibi, İnsân-ın halkiyyet zuhuru Rahmâniyyet mertebesine kadar gitmektedir. Hadîs-i kûdsî de de belirtildiği gibi. (Allah Âdem-i Rahmân sûret-i üzere) halketti, (Allah Âdem-i kendi sûret-i üzere) halketti, hükmü ile, Âdem'in halkiyyet-i Rahmâniyyet üzere olmuştur, yâni rahmâniyyet hakikatleri kendinde mevcuttur, demektir. Füsûs-ül Hikem de, (**Allah İnsân-ı zâhir ve bâtın Hakikat-i İlâhiyye üzere "mahlûk" olarak halketmiştir.**) Diye ifade edilmiştir. Bu hususta birçok haberler vardır yeri olmadığı için bu kadarla yetinelim istiyorum. İşte bu **beyt**, Zâhiren insân bedenidir, çünkü (**ve nefahtü**) nün (38/72) zuhur mahalli ve mekânıdır. "*Şerefi mekân bil mekân-mekânın şerefi içindeki iledir,*" denmiştir. İşte muhteşem İnsân bedeni olan mekân, İlâh-î tecelli olan "**ve nefahtü**" ise o mekânın "**mekân**"-i olmuştur, işte bu husus ilk def'a Âdem ismi ile belirtilen "nefs" ismi, de verilen bu mekânda zuhura çıkmıştır. Böylece iki türlü **beyt** ortaya çıkmış

olmakta idi, biri Zât-î mânâ da, sûret-i İlâhiyye üzere, mekân-ı İlâh-î, olan İnsân, diğeri ise mekân-ı sûrî olan beytullah idi.

İşte bunların ikisi de İnsân içindi. İnsân-ı kâmil ismini de alan bu sûret-i İlâhiyye yi bulamayanlara bunun yerine, sûrî olan beytullah'a Hacc ve Umre hükümleri ile bu hakikatleri yaşama yolu açılmıştır. Bizce hacc'ın tarifi. "*Hakikat-i İlâhiyye de cemâlüllah-ı seyr,*" dir. Umre ise, "*Hakikat-i Muhammediyye de Cemâl-i Muhammediyye yi seyr,*" dir diyebiliriz. İşte bu hususların ikisi de İnsân'ın Hakk'ın indinde nasıl bir değeri olduğunu açık olarak anlatmaktadır, ve bir insân'ın kendi değerlerini bilebilmesinin yolunun bu hakikatleri idrak etmesinden geçmektedir. Bu bakımdan, iki beytullah'ın da İnsânlar için kurulduğu açık olarak belirtilmektedir.

(3) yerinin "**Bekke**" olduğu: Bildirilmektedir.

Osmanlıca Türkçe lügat'ta **(Bekke)**

(1) Mekke'î Mükerrerme' nin eski adıdır. **(2)** Bir yerde toplanmak, bir yere cem olmak. **(3)** İzdiham kalabalık. Diye ifade edilmektedir.

"بَكَّة" **(Bekke)** kelimesini özetle incelemeye çalışalım.

Ebced hesâbı ile toplu olarak **(11)** sayı değerinde'dir. "ب"

(B) harfi bilindiği gibi "ile-birliktelik" mânâsında' dır. İki "ك" **(kef)** harfinden biri (kün) diğeri ise, (feyekünü) dür.

(ه) **(He)** ise (Hüvviyyet-i mutlaka) "Hakk'ın Hüvvüyyet-i" zât-î zuhur mahallî'dir. Yukarıda belirtilen hakikatlerin bir sistem içinde zuhura çıkması için Zât-ı mutlak, kudret sıfatı ile (kün) "ol" dedi, bu mânâ, madde'den bir elbise giyerek, önü iki köşeli-makamlı, arkası oval bir yapı olarak (feyekünü) hükmü ile de Zât-ı mutlağı temsilen dünya da ki, yerine ilk hâli ile binâ edilmiş oldu. Sayısal değeri (11) olan bu binânın, gelecekte o mahalde zuhur edecek Hakikat-i Muhammediyyenin de temelleri atılmış oluyordu. **(Bekke)**

yukarıda da ifade edildiği gibi, bütün ilâh-î mânâların bir zuhur yerinde cem olarak, hattâ izdiham şekliyle akıp gelerek ortaya çıkan Zât-î mahallin ismidir, diyebiliriz. İşte bu hakikat ayrıca "Besmele"nin başında ki, "ب" (**B**) harfinin diğer bir hususiyetidir. Allah'ın Zât-ı'nın "kün" (kudret sıfatı ile) teşbih mertebesinden zuhurudur diyebiliriz.

O binânın ilk yapılışı hakkında muhtelif rivayetler vardır. Bu rivayetler genelde bir nokta da toplanmaktadır, o ise Âdem (a.s.) ile birlikte yer yüzünde görülmesidir. Genel kabul gören rivayet-i ise yeryüzünde temellerinin melekler tarafından yapıldığı üzerine de cennetten indirilen çadır şeklinde cam fanus gibi bir örtü ile kaplandığıdır. Gayemiz (Beyt-ül atik) in tarihini yazmak olmadığından bu kadar bilgi ile yetinerek daha fazlasını araştırmacılara bırakarak yolumuza devam edelim.

Bu beyt-in temelleri ile oturduğu yerin ismi, "بَكَّة" (**Bekke**) "Bekke" nin oturduğu mahallin ismi ise bilindiği gibi, "مَكَّة" (**Mekke**) dir. Ebced hesâbı ile toplu olarak (13) sayı değerinde'dir. Görüldüğü ve bilindiği üzere bu sayısal değer Hakikat-i Muhammediyyenin kemâlidir. (**Bekke**) Hakikat-i İlâhiyyenin zuhur mahalli, (**Mekke**) ise, hakikat-i muhammediyyenin zuhur mahallidir, diyebiliriz ki; Ora da doğmuştur.

(4) **Mübarek** olduğu: Bildirilmektedir.

(1) **Mübarek**, lügat'ta İlâhi hayrın bulunduğu şey. Bereketlenmiş, çoğalmış. Bereketli, uğurlu. Hayırlı. Mes'ud.

(2) Beğenilen, kendisine kızılan ve şaşılan kimse veya şey. Olarak bildirilmektedir.

O mahalde (1) ci izahta olanların hepsi vardır. Mübarektir çünkü bütün İlâh-î lûtufların kaynağıdır.

(2) ci anlatımda ise, Hakk'a düşman olanların halleri belirtilmektedir.

(5) "Âlemlere" hidâyet "Hâdî" olduğu, bildirilmektedir.

Görüldüğü gibi "Beyt'ül atik" Mekke'de olmakla birlikte "**Âlemlere**" hidayet olduğu bildirilmektedir. Bu ifade ile orada ki mahallin bir simge ve bir hakikatin sembolik ifadesidir, diyebiliriz. Şu günkü haliyle üst kata, terasa çıkıp baktığımızda aşağıda görülen muhteşem şekil ve manzara her ne kadar belirli bir sınırlar içinde görünüyor ise de, aslında sonsuz ucu bucağı bilinmeyen bütün âlemleri kendi bünyesinde misâlen ve mânen, bulundurmaktadır. Şöyleki:

Zeminde tavaf edilen mahal "Ef'âl âlemi" (8-10) merdiven ile çıkılan birinci kat "Esmâ âlemi" onun üst katı "Sıfat âlemi" en üst kat teras-ı ise sonsuz "Zât âlemi" ortada duran sevgili ise bir bakıma, "İnsân-ı Kâmil" diğer yönüyle ise, "Zât-i zuhur mahalli" dir. Diyebiliriz. Bütün İlâh-î tecelliler orada zuhurda olduğundan ve bütün âlemleri temsil ettiğinden bu yönüyle de "Âlemlere" hidayet olmaktadır. Yâni göremediğimiz Âlemleri orada bir maket olarak bulduğumuzda ve oradan da tefekkürümüzde o Âlemleri hayal eder olduğumuzda ve hayal yönüyle de olsa o Âlemlerin varlığını kabul etmemizden dolayı onlara da hidayet edilmiş olmaktadır.

Diğer taraftan "**Hidâyet ve Hâdî**" lügatta şöyle izâh edilmektedir.

(Hidâyete ermiş. Mürşid. Rehber, delil. Hidâyet yolunu gösteren. Hidâyete, doğruluğa erıştiren. Önde giden.) Diye belirtilmektedir.

İşte gerçekten o mahal İlâh-î hakikatlerin tümünü bünyesinde cem etmiş durumdadır. Aslında cazibesi de bu yönden gelmektedir. Her nazar eden orada idrak etse de etmese de kendinden ve özünden bir şeyler bulmaktadır. İşte genel de orada tarif edilemeyen muhabbet ve duygusallık bu yöndendir. Bu da kişilere özlerinden gelen bir Hidâyet'tir. Diyerek yolumuza devam edelim. Gayemiz

İbrâhîm (a.s.) tarih-î mânâ da hayat hikâyesini yazmak değil, belki mertebe-i İbrâhîmiyye'nin bazı özelliklerine dikkat çekmeye çalışmaktır.

Âdem (a.s.) dan sonra dünya üzerinden epey zaman geçmiş, nihayet (Nûh) (a.s.) ın zamanı gelmiş ve kavmi tarafından kendine muhalefet edilmiş, nihayet Cenâb-ı Hakk (Nûh) tufanını oluşturmuş, o tufan ile birlikte o mahalde ki, hayat'ta sona ermiştir. Bu arada (beyt-ül atik) in temel üstü gövdesi aynı istikametinde göğe kaldırılmış, ve ismine de (beyt-ül ma'mur) denmiştir. Bu hadiseden sonra yer yüzü İbrâhîm (a.s.) zamanına kadar beytsiz kalmıştır. Bilindiği gibi İbrâhîm (a.s.) ailesi ve beraberindekiler ile bir hayli seyahat yaptıktan sonra (Şam) taraflarında mekân tutup oraya yerleştiler. Aradan bir muddet geçtikten sonra, Hacer vâlîde'den (İsmâil) (a.s.) dünya ya geldi, bunu kabul lenemeyen Sera vâlîde onların yanından uzaklaştırılmasını istedi, bunun üzerine, İbrâhîm (a.s.) Hacer ve İsmâil-i alıp yola çıktı. İşte bu yolculuğa çıkış dünya tefekkür tarihinin büyük dönemeçlerinden biridir.

Bu yolculuk hakkında değişik rivayetler vardır. Ancak bu yolculuk gerçekten hayret edilecek bir yolculuktur, Hiçbir niyet ve hedefleri olmadan yola çıkan ikisi büyük biri küçük üç yolcuyla kim yönlendirmişti ki, uzun vadilerden çöllerden dağlardan geçerek nihayet bir yere geldiklerinde orada kaldılar, ancak burada ne bir kimse ne de sığınacak bir yer vardı. Bu yerin neresi olduğu daha sonra anlaşılacaktı. İşte bunu tespit edip ora da karar kılmak bizce İbrâhîm (a.s.) ın kendisine Hakk tarafından bildirilen mucizesidir diyebiliriz. Bu hadise Kûr'ân-ı Kerîm'de şöyle ifade edilmektedir.

﴿٣٧﴾ رَبَّنَا إِنِّي أَسْكَنْتُ مِنْ ذُرِّيَّتِي بِوَادٍ غَيْرِ ذِي زَرْعٍ عِنْدَ بَيْتِكَ الْمُحَرَّمِ رَبَّنَا لِيُقِيمُوا الصَّلَاةَ فَاجْعَلْ

أَفْعِدَّةً مِّنَ النَّاسِ تَهْوَىٰ إِلَيْهِمْ وَارزُقَهُمْ مِنَ الثَّمَرَاتِ
لَعَلَّهُمْ يَشْكُرُونَ

**(Rabbenâ innî eskentü min zürriyyetî bi vâdin
gayri zî zer'in inde beytikelmuharrami Rabbenâ li
yükümüsselâte fec'al ef'ideten minennâsi tehvî ileyhi
verzikhüm minessemerâti leallahüm yeşkürun)**

14/37. **"Ey Rabbimiz!. Ben neslimden bazısını
senin Beyti Haremin yanındaki ekinsiz bir vadiye
yerleştirdim. Ey Rabbimiz!. Namazı dosdoğru
kılınsınlar diye. Artık insanlardan bir kısmının
gönüllerini onlara meyleder kıl ve onlara meyveler-
den rızık ver. Umulur ki, onlar şükr ederler."**

Yukarıda ki Âyet-i Kerîme'nin delâletiyle, tefsir ve tarih kitaplarında da belirtildiği üzere İbrâhîm (a.s.) karar kıldığı o vâdide, eşi Hacer-i ve oğlu İsmâîl-i Hakk'a teslim ederek geri döner. Buldukları yerde kısa bir süre sonra su zuhur eder, (Zemzem) bunun üzerine kervanlar su vesilesiyle oraya uğramaya başlarlar ve orada yavaş yavaş sosyal hayat gelişmeye başlar ve orası meskûn bir yer halini almış olur. İbrâhîm (a.s.) zaman zaman onları dolaşmaya gelir, yine böyle dolaşmaya geldiği bir seferde, hemen belirtilen Âyet-i Kerîmenin de delâletiyle, tekrar Beytullah-ın inşâsına başlanır.

Beytullah-ın yerinin tespiti hakkında da değişik rivayetler vardır, bir tanesi şudur. Daha sonra o civarın ismine (Mekke) denilecek olan o yerde büyük bir fırtına olmuştur ve bu fırtına ile, o yerlerde sonradan meydana gelen dolgu kum ve taş yığınları sağa sola savrulup dip alan açılınca Beyt-ül Atik-in temelleri ve oturduğu yer **(Bekke)** ortaya çıkmıştır. İşte İbrâhîm (a.s.) ve oğlu İsmâîl (a.s.) ile birlikte bu temeller üzerine eski kadîm haliyle Beyt-ül Atiği tekrardan yeryüzüne ve İnsânlık âlemine ve bütün âlemlere kazandırmışlardır.

﴿٩٧﴾ فِيهِ آيَاتٌ بَيِّنَاتٌ مَّقَامُ إِبْرَاهِيمَ وَمَنْ دَخَلَهُ
كَانَ آمِنًا وَلِلَّهِ عَلَى النَّاسِ حِجُّ الْبَيْتِ مَنِ اسْتَطَاعَ
إِلَيْهِ سَبِيلًا وَمَنْ كَفَرَ فَإِنَّ اللَّهَ غَنِيٌّ عَنِ الْعَالَمِينَ ﴿٩٨﴾

(97) fiyhi Âyâtün beyyinatün Makamu İbrâhîm*
ve men dehalehu kâne aminâ* ve Lillâhi alenNâsi
hiccül beyti menîstetaa ileyhi sebiyla* ve men
kefere feinnAllahe Ğaniyyün anil alemiyn;)

**"Onda apaçık deliller, İbrâhîm'in makamı vardır.
Oraya giren güvene erer. Ona bir yol bulabilenlerin
Beyt'i hacetmesi Allah'ın insânlar üzerinde bir
hakkıdır. Kim inkâr ederse, şüphesiz Allah bütün
âlemlerden müstağni (kimseye muhtaç değil, her
şey ona muhtaç) dir."**

(Aynı kitaptan devam ediyoruz)

görüldüğü gibi bu Âyet-i Kerîme de, diğer Âyet-i
Kerîme'nin bir benzeridir ancak bura da çok mühim bir
ifâde daha vardır.

"beyti hacc etmek Allah Teâlâ için bir haktır."

Bu ifâdenin ise, üzerinde çok durulmalıdır. Allah'ın
Hakk'ı demek bunun mutlaka ödenmesi demektir. İşte bu
yüzden, zâten Hacc farz olmuştur. Aslında her farz Allah'ın
hakkıdır. Yâni belirlenen şartlar altında kulun kulluk
borcudur. Zâten bunlar açık olarak belirtilmiştir. Ancak bu
husus klâsik mânâ da hemen söylenip geçilecek bir
mes'ele değildir. Allah'a olan borçlar her merteye de olan
kişilere göre değişik anlayışlar ve bu anlayışlara göre de
tatbikatları gerekmektedir.

Şöyle ki, şeriat mertebesinde olanın bunları tatbik
edişi fiil olarak aynı olsa bile, anlayış olarak başkadır.
Tarikat mertebesi de öyledir. Hakikat ve Marîfet
mertebeleride öyledir. O halde yerine göre bunların hepsi
ile amel etmek gerekir. Ancak bunun için'de irfaniyyet

gerekir. İŖte kiŖi hangi mertebenin anlayıŖ ve idraki içinde yaŖıyor ise yaptığı fiilleri o mertebe itibari ile değerlendirilir.

Bu mertebelerin hepsini ayrı, ayrı yazmağa fazla zamânımız olmadığından, hakikatleri yönünden anlama ya alıŖalım. Birde Ŗöyle bilelim ki;

Farzlar, Allah'ın Zât-i hakk-ı, bizimde zâtımızı ilgilendiren zât-i borçlarımızdır.

Sünnetler ise, Peygamberimizin Sıfât-i hakk-ı, bizim de sıfatlarımızı ilgilendirilen Sıfât-i borçlarımızdır.

Hâl böyle olunca bu borçların, kiŖi hangi mertebede bulunuyor ise o mertebeden bunların mutlaka o ibâdet tatbikatları yapılarak ödenmesi gerekmektedir, aksi halde büyük bir borç yükü ile âhirete gidilecektir.

Farz olan ibâdetler, Rûh yönüyle, sünnet olan ibâdetler ise Nûr yönüyle yapılan ibâdetlerdir. Bunların farkında olmayan ibâdet ehli ise fiillerini beden yönüyle yapmaktadır.

"beyti hacc etmek Allah Teâlâ için bir haktır."

Hacc'ın ve umrenin edâ edilmesi, Allah'a (c.c.) ve Peygamberine olan borcun ödenmesidir. Daha başka yerlerde de belirttiğimiz gibi. Hacc. "*Hakikat-i İlâhiyye de cemâlûllah-ı seyr.*" Umre ise *hakikat-i İlâhiyye de Hakikat-i Muhammediyye yi seyr*" dir.

Aslında genel anlamda "borç ve hak" olarak ifâde edilen husus, Zâtından, Zâtına olan yolculuğudur.

(İnsân-ı Kâmil, Hakikat-i İlâhiyye üzere mahlâktur, ve sûret-i Rûhiyyesi ve cismâniyesinin cümlesi Allah ismi Câmî-i'nin gölgesidir.) Diye ifâde edilmiştir.

Bu yolculuk "Hacc ve Umre" olarak isimlendirilmiş tir, her merteben bir çok ifâdeleri vardır, båtında Allah-ın zât-ı olan Hakikat-i ilâhiyye yi, zâhirde olan hakikat-i İlâhiyye üzere, zâhirde mahlûk olan İnsân-ı Kâmil-in ziyâretidir.

BU ziyâret işte bu yüzden farzdır, çünkü bütün bu âlemler İnsân-ı Kâmil için halkedilmiş, İnsân-ı Kâmil ise hakkın bütün vasıflarıyla techiz edilerek Hakk'a ayna olmak üzere zuhura çıkartılmıştır, işte Hakk bütün bunları zât-î zuhuru olan, "yere göğe" yüklediği emânetini, İnsân-ı Kâmiline yüklediği için bu yükün de kendisi olduğu için, işte bu yükle yâni kendi hakikatiyle zâhiren, bîâtını ziyâret ve bîâtına ayna etmiş olmaktadır. Böylece Hacc ve Umreye gelenlerden zâtını seyretmektedir.

Buda iki türdür biri bilinen sûrî yolculuktur diğeri ve aslî olan ise bir ömür boyu sürececek olan gerçek seyr-ü sülûk neticesinde oluşacak olan fenâ ve bakâ mertebeleri içinde zâtına ulaşmaktır. İşte bu Bîât-î Hacc'tır ve Cenâb-ı Hakk'ın istediği hak, budur yâni dünya ya gönderdiği ve kendine zât-î zuhurunu emânet ettiği İnsân-ı kâmilinin yollarda oyalanmayıp tekrar kendine yâni aslına dönmesini istemesidir.

"Ve her kim inkâr ederse"

Bu hakikatleri her kim inkâr ederse mes'ûliyyet-i kendine aittir ve neler kaybettiğinin farkında da değildir.

"şüphe yok ki, Allah Teâlâ bütün âlemlerden ganîdir."

Zât-ı mutlak ifâdesiyle Allah-u Teâlâ bütün âlemlerden ganîdir bu mertebe ise "tenzîh-i kadîm" "mutlak tenzîh" tir, diğer tenzîhler ise mukayyet-kayıtlı tenzîhlerdir ki, tenzîh edenin mertebesi ve idrakine göredir. Yukarı da bahsedilen haller ise Zât-ı mutlağın, Zât-ı mukayyet hükümleri içinde oluşan Zât-î yaşam halleridir.

Bu halleri de böylece özetle ifâde ettikten sonra yolumuza devam edelim.

﴿٤﴾ قَدْ كَانَتْ لَكُمْ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ فِي إِبْرَاهِيمَ وَالَّذِينَ
مَعَهُ

(Kad kânet leküm üsvetün hasenetün fî İbrâhîme vellezîne meahu)

60/4. **"Muhakkak ki: Sizin için İbrâhîm'de ve onunla beraber olanlarda bir güzel örnek vardır."**

Görüldüğü gibi İbrâhîm (a.s.) ve onun anlayışında olanların hallerinin güzel bir örnek olduğu ifâde edilmektedir. Bu güzel haller yukarıdan beri ifâde edilmeye çalışılan mertebe-i İbrâhîmiyyet'in özellikleridir. Seyr-u sülûk yolunda olanlar için bu hususların mutlaka göz önünde bulundurulması lâzımdır.

*****

﴿٩٨﴾ قُلْ يَا أَهْلَ الْكِتَابِ لَمْ تَكْفُرُونَ بِآيَاتِ اللَّهِ
وَاللَّهُ شَهِيدٌ عَلَىٰ مَا تَعْمَلُونَ ﴿٩٨﴾

(98) (Kûl ya ehlel Kitabi lime tekfûrune Bi Âyâtillâhi, vAllahu Şehîdün alâ mâ ta'melun;)

De ki: "Ey kitap ehli! Allah yaptıklarınızı görüp dururken niçin Allah'ın âyetlerini inkâr ediyorsunuz?"

﴿٩٩﴾ قُلْ يَا أَهْلَ الْكِتَابِ لَمْ تَصُدُّونَ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ
مَنْ آمَنَ تَبَغُّونَهَا عِوَجًا وَأَنْتُمْ شُهَدَاءُ ۗ وَمَا اللَّهُ
بِغَافِلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ ﴿٩٩﴾

(99) Kûl ya ehlel Kitabi lime tasuddune an sebîlillâhi men âmene tebğuneha ıvecen ve entüm şüheda'* ve mAllahu Bi ğafilin amma ta'melun;

De ki: "Ey kitap ehli! Gerçeği görüp bildiğiniz hâlde niçin Allah'ın yolunu eğri göstermeye yeltenerek müminleri Allah'ın yolundan çevirmeye kalkışıyorsunuz? Allah yaptıklarınızdan habersiz değildir".

﴿١٠٠﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِن تَطِيعُوا فَرِيقًا
مِنَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ يَرُدُّوكُم بَعْدَ إِيمَانِكُمْ
كَافِرِينَ ﴿١٠٠﴾

(100) (Ya eyyühelleziyne âmenu in tutı'u feriykan minellezîne utül Kitabe yeruddüküm ba'de imânüküm kafirîn;)

"Ey imân edenler! Kendilerine kitap verilenlerden herhangi bir gruba uyarsanız, imânınızdan sonra sizi döndürüp kâfir yaparlar."

﴿١٠١﴾ وَكَيْفَ تَكْفُرُونَ وَأَنْتُمْ تُتْلَىٰ عَلَيْكُمْ آيَاتُ اللَّهِ
وَفِيكُمْ رَسُولُهُ وَمَنْ يَعْتَصِم بِاللَّهِ فَقَدْ هُدِيَ إِلَىٰ
صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ﴿١٠١﴾

(101) Ve keyfe tekfürune ve entüm tütlâ aleyküm Âyâtullahi ve fiküm RasuluHU, ve men ya'tesım Billâhi fekad hüdiye ilâ sıratın müstekîm;)

"Size Allah'ın âyetleri okunup dururken ve Allah'ın elçisi de aranızda iken nasıl inkâra saparsınız? Kim Allah'a sımsıkı bağlanırsa, kesinlikle doğru yola iletilmiştir."

﴿١٠٢﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ حَقَّ تَقَاتِهِ
وَلَا تَمُوتُنَّ إِلَّا وَأَنْتُمْ مُسْلِمُونَ ﴿١٠٢﴾

(102) (Ya eyyühellezîne âmenüttekullahe hakka tükatiHİ ve lâ temütünne illâ ve entüm müslimun;)

"Ey imân edenler! Allah'tan, O'na yaraşır şekilde korkun ve ancak müslümanlar olarak can verin."

﴿١٠٣﴾ وَاعْتَصِمُوا بِحَبْلِ اللَّهِ جَمِيعًا وَلَا تَفَرَّقُوا
وَأذْكُرُوا نِعْمَتَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ إِذْ كُنْتُمْ أَعْدَاءً فَأَلَّفَ
بَيْنَ قُلُوبِكُمْ فَأَصْبَحْتُمْ بِنِعْمَتِهِ إِخْوَانًا وَكُنْتُمْ عَلَى
شَفَا حُفْرَةٍ مِنَ النَّارِ فَأَنْقَذَكُمْ مِنْهَا كَذَلِكَ يُبَيِّنُ
اللَّهُ لَكُمْ آيَاتِهِ لَعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ ﴿﴾

(103) (Va'tasımu Bihablillâhi cemiy'an ve lâ teferreku* vezküru nı'metAllahi aleyküm iz küntüm a'daen feellefe beyne kulubiküm feasbahtüm Bi nı'metiHİ ihvana* ve küntüm alâ şefahufratin minennari feenkazeküm minha* kezâlike yübeyyinullahu leküm ÂyâtiHİ lealleküm tehtedun;)

"Hep birlikte Allah'ın ipine (kitabına, dinine) sımsıkı sarılın. Parçalanıp ayrılmayın. Allah'ın üzerinizdeki nimetini düşünün. Hani siz birbirinize düşmanlar idiniz de, O, kalplerinizi birleştirmişti. İşte O'nun (bu) nimeti sayesinde kardeşler olmuştunuz. Yine siz, bir ateş çukurunun tam kenarında iken oradan da sizi O kurtarmıştı. İşte Allah size âyetlerini böyle apaçık bildiriyor ki, doğru yola eresiniz."

﴿١٠٤﴾ وَلَتَكُنْ مِنْكُمْ أُمَّةٌ يَدْعُونَ إِلَى الْخَيْرِ وَيَأْمُرُونَ
بِالْمَعْرُوفِ وَيَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنْكَرِ وَأُولَئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ﴿﴾

(104) (Veltekün minküm ümmetün yed'une ilel hayri ve ye'murune Bil ma'rufi ve yenhevne anil münker* ve ülâike hümül müflihun;)

"İçinizden hayra çağıran, iyiliği emredip kötülükten men eden bir topluluk bulunsun. İşte kurtuluşa eren onlardır."

(105) Ve lâ tekûnu kellezîne teferreku vahtefu min ba'di mâ câehümül beyyinat* ve ülâike lehüm azâbün azîm;)

"Kendilerine apaçık deliller geldikten sonra parçalanıp ayrılığa düşenler gibi olmayın. İşte bunlar için büyük bir azap vardır."

﴿١٠٦﴾ يَوْمَ تَبْيَضُّ وُجُوهٌ وَتَسْوَدُّ وُجُوهٌ فَأَمَّا الَّذِينَ اسْوَدَّتْ وُجُوهُهُمْ أَكْفَرْتُمْ بَعْدَ إِيمَانِكُمْ فَذُوقُوا الْعَذَابَ بِمَا كُنْتُمْ تَكْفُرُونَ ﴿١٠٦﴾

(106) (Yevme tebyaddu vucuhün ve tesveddü vucuhüm* feemmelleziynesveddet vucuhühüm* ekefertüm ba'de imaniküm fezukul azâbe Bima küntüm tekfürun;)

"O gün bazı yüzler ağarır, bazı yüzler kararır. Yüzleri kararanlara: "İmanınızdan sonra küfrettiniz ha? Öyle ise inkâr etmenize karşılık azabı tadın" (denecektir)."

﴿١٠٧﴾ وَأَمَّا الَّذِينَ أَبْيَضَّتْ وُجُوهُهُمْ فَمِنْ رَحْمَةِ اللَّهِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿١٠٧﴾

(107) (Ve emmellezînebyaddat vucuhühüm fe fî rahmetillah* hüm fiha halidun;)

"Yüzleri ağaranlara gelince, (onlar) Allah'ın rahmeti içindedirler. Onlar orada ebedî kalacaklardır."

﴿١٠٨﴾ تِلْكَ آيَاتُ اللَّهِ نَتْلُوهَا عَلَيْكَ بِالْحَقِّ وَمَا اللَّهُ يُرِيدُ ظُلْمًا لِّلْعَالَمِينَ ﴿١٠٨﴾

(108) (Tilke Âyâtullahi netluha aleyke Bil Hakk*

ve mAllahu yürüdu zulmen lil âlemiyn;)

"Bunlar Allah'ın, sana gerçek olarak okuyageldiğimiz, âyetleridir. Allah âlemlere hiçbir haksızlık etmek istemez."

﴿١٠٩﴾ وَلِلَّهِ مَافِي السَّمَوَاتِ وَمَافِي الْأَرْضِ وَاللَّهُ تَرْجِعُ الْأُمُورَ ﴿١٠٩﴾

(109) (Ve Lillâhi ma fis Semavati ve ma fil Ard* ve ilAllâhi turceul umur;)

"Göklerde ve yerde olanların hepsi Allah'ındır. Bütün işler Allah'a döndürülür."

﴿١١٠﴾ كُنْتُمْ خَيْرَ أُمَّةٍ أُخْرِجَتْ لِلنَّاسِ تَأْمُرُونَ بِالْمَعْرُوفِ وَتَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنْكَرِ وَتُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَلَوْ آمَنَ أَهْلَ الْكِتَابِ لَكَانَ خَيْرًا لَهُمْ مِنْهُمُ الْمُؤْمِنُونَ وَأَكْثَرُهُمُ الْفَاسِقُونَ ﴿١١٠﴾

(110) Küntüm hayre ümmetin uhricet linNasi te'murune Bil ma'rufi ve tenhevne anil münkeri ve tu'minune Billah* ve lev amene ehlül Kitabi le kâne hayren lehüm* minhümül mu'minune ve ekseruhümül fasikun;)

"Siz insanlar için çıkarılmış en hayırlı ümmet-siniz. İyiliği emreder, kötülükten vazgeçirmeğe çalışır ve Allah'a inanırsınız. Kitap ehli de inansaydı kendileri için elbette daha hayırlı olurdu. İçlerinden imân edenler de var, ama pek çoğu yoldan çıkmışlardır."

﴿١١١﴾ لَنْ يَضُرُّوكُمْ إِلَّا أَذًى وَإِنْ يُقَاتِلُوكُمْ يُؤْلَوْكُمْ

الْأَدْبَارَ ثُمَّ لَا يُنصَرُونَ ﴿١١١﴾

(111) (Len yedurruküm illâ eza* ve in yukatiluküm yüvellukümül edbar* sümme la yünsarun;)

"Onlar size eziyetten başka bir zarar veremezler. Eğer sizinle savaşmaya kalkışsalar, size arkalarını dönüp kaçarlar. Sonra kendilerine yardım da edilmez."

﴿١١٢﴾ ضُرِبَتْ عَلَيْهِمُ الذَّلَّةُ أَيَّنَ مَا تُقْفُوا إِلَّا بِحَبْلٍ
مِنَ اللَّهِ وَحَبْلٍ مِنَ النَّاسِ وَبَاءُوا بِغَضَبٍ مِنَ اللَّهِ
وَضُرِبَتْ عَلَيْهِمُ الْمَسْكَنَةُ ذَلِكَ بَانَهُمْ كَانُوا يَكْفُرُونَ
بِآيَاتِ اللَّهِ وَيَقْتُلُونَ الْأَنْبِيَاءَ بِغَيْرِ حَقِّ ذَلِكَ
بِمَا عَصَوْا وَكَانُوا يَعْتَدُونَ ﴿١١٣﴾

(112) (Duribet aleyhimüz zilletü eyne mâ sükıfu illâ Bi hablin minAllahi ve hablin minen Nâsi ve bau Bi ğadabin minAllahi ve duribet aleyhimül meskenetü, zâlike Bi ennehüm kânu yekfürune Bi ayatillahi ve yaktulunel Enbiyae Bi ğayri hakkın, zâlike Bi ma asav ve kânu ya'tedun;)

"Onlar nerede bulunurlarsa bulunsunlar, üzerlerine alçaklık damgası vurulmuştur. Meğer ki Allah'ın ipine ve insanlar (müminler)in ahdine sığınmış olsunlar. Onlar Allah'ın hışmına uğradılar ve üzerlerine de miskinlik damgası vuruldu. Bunun sebebi, onların Allah'ın Âyetlerini inkâr etmiş olmaları ve haksız yere peygamberleri öldürmeleridir. Ayrıca isyan etmiş ve haddi de aşmışlardı."

﴿١١٣﴾ لَيْسُوا سَوَاءً مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ أُمَّةٌ قَائِمَةٌ

يَتْلُونَ آيَاتِ اللَّهِ آنَاءَ اللَّيْلِ وَهُمْ يَسْجُدُونَ ﴿١١٣﴾

(113) Leysu sevaen, min ehli Kitabi ümmetün kaimetün yetlune ayatillahi anael leyli ve hüm yescüdun;)

“Hepsi bir değildirler. Kitap ehli içinde doğruluk üzere bulunan bir ümmet (topluluk) vardır ki, gecenin saatlerinde onlar secdeye kapanarak Allah'ın âyetlerini okurlar.”

﴿١١٤﴾ يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَيَأْمُرُونَ بِالْمَعْرُوفِ وَيَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنْكَرِ وَيُسَارِعُونَ فِي الْخَيْرَاتِ وَأُولَٰئِكَ مِنَ الصَّالِحِينَ ﴿١١٤﴾

(114) Yu'minune Billâhi vel yevmil ahiri ve ye'murune Bil ma'rufi ve yenhevne anil münkeri ve yüsariune fil hayrat* ve ülâike mines sâlihiyn;)

“Allah'a ve ahiret gününe inanırlar, iyiliği emrederler, kötülükten vazgeçirmeye çalışırlar, hayır işlerinde de birbirleriyle yarışırırlar. İşte onlar iyi insanlardandır.”

﴿١١٥﴾ وَمَا يَفْعَلُوا مِنْ خَيْرٍ فَلَنْ يُكْفَرُوهُ وَاللَّهُ عَلِيمٌ بِالْمُتَّقِينَ ﴿١١٥﴾

(115) (Ve mâ yef'alu min hayrin felen yükferuh* vAllahu Alimün Bil müttekın;)

“Onlar ne hayır işlerlerse karşılıksız bırakılmayacaklardır. Allah kendisinden gereği gibi sakınanları bilir.”

﴿١١٦﴾ إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا لَنْ تُغْنِيَ عَنْهُمْ أَمْوَالُهُمْ

وَلَا أَوْلَادُهُمْ مِنَ اللَّهِ شَيْئًا وَأُولَئِكَ أَصْحَابُ
النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿١١٦﴾

(116) (İnnellezîne keferu len tuğniye anhüm emvalühüm ve lâ evlâdühüm minAllahi şey'en, ve ülâike ashabünnâri, hüm fiha halidûn;)

"O inkâr edenler (var ya), onların ne malları, ne de evlatları, onlara Allah'a karşı hiçbir fayda sağlamayacaktır. Onlar, ateş halkıdır; orada ebedi kalacaklardır."

﴿١١٧﴾ مَثَلُ مَا يُنْفِقُونَ فِي هَذِهِ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا
كَمَثَلِ رِيحٍ فِيهَا صِرٌّ أَصَابَتْ حَرْثَ قَوْمٍ ظَلَمُوا أَنفُسَهُمْ
فَأَهْلَكَتْهُ وَمَا ظَلَمَهُمُ اللَّهُ وَلَكِنْ أَنفُسُهُمْ يَظْلِمُونَ ﴿١١٧﴾

(117) (Meselü mâ yünfikûne fiy hazihil hayatid dünya kemeseli rîhin fiha sırrun esabet harse kavmin zalemû enfüsehüm fe ehlekethu, ve mâ zalemehümullahu ve lâkin enfüsehüm yazlimân;)

"Onların bu dünya hayatında harcadıklarının durumu, kendilerine zulmeden bir topluluğun ekinlerini vurup da mahveden kavurucu ve soğuk bir rüzgarın halî gibidir. Allah onlara zulmetmedi. Fakat kendileri, kendilerine zulmediyorlar."

﴿١١٨﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَّخِذُوا بَطَانَةً
مِّنْ دُونِكُمْ لَا يَأْلُونَكُمْ خَبَالًا وَدُّوا مَا عَنِتُّمْ قَدْ
بَدَأَ الْبَعْضَاءُ مِنْ أَفْوَاهِهِمْ وَمَا تَحْفَىٰ صُدُورُهُمْ أَكْبَرُ
قَدْ بَيَّنَّا لَكُمُ الْآيَاتِ إِن كُنْتُمْ تَعْقِلُونَ ﴿١١٨﴾

(118-) (Ya eyyühellezîne âmenu lâ tettehizu bitaneten min duniküm lâ ye'luneküm habalen, veddu mâ anittüm* kad bedetil bağdaü min efvahim* ve mâ tuhfî suduruhüm ekber* kad beyyennâ lekümül Âyâti in küntüm ta'kilun;)

"Ey imân edenler! Kendi dışınızdakilerden sırdaş edinmeyin. Çünkü onlar size fenalık etmekten asla geri kalmazlar, hep sıkıntıya düşmenizi isterler. Kin ve düşmanlıkları ağızlarından taşmaktadır. Kalplerinde gizledikleri ise daha büyüktür. Düşünürseniz, biz size Âyetleri açıkladık."

﴿١١٩﴾ هَا أَنْتُمْ أَوْلَاءُ تُحِبُّونَهُمْ وَلَا يُحِبُّونَكُمْ وَتُؤْمِنُونَ
بِالْكِتَابِ كُلِّهِ وَإِذَا لَقُوكُمْ قَالُوا آمَنَّا وَإِذَا
خَلَوْا عَضُّوا عَلَيْكُمُ الْأَنَامِلَ مِنَ الْغَيْظِ قُلْ مُوتُوا
بِغَيْظِكُمْ إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ ﴿١١٩﴾

(119) Ha entüm ülâi tühıbbunehüm ve lâ yühıbbuneküm ve tü'minune Bil Kitabı küllihî, ve iza leküküm kâlu âmennâ* ve izâ halev addu aleykümül enâmile minel ğayz* kul mutu Bi ğayzıküm* innAllahe Alîmün Bizâtis sudur;)

"İşte siz öyle kimselersiniz ki, onları seversiniz, halbuki onlar sizi sevmezler, siz kitap (lar) ın hepsine inanırsınız, onlarsa sizinle buluştukları zaman "inandık" derler. Başbaşa kaldıkları zaman da kinlerinden dolayı parmaklarının uçlarını ısırırlar. De ki: "kininizle geberin!". Şüphesiz ki Allah göğüslerin (gönüllerin) özünü bilir."

﴿١٢٠﴾ إِنْ تَمَسَسْتُمْ حَسَنَةً تَسَوْهُمْ وَإِنْ تُصَبِّكُمُ سَيِّئَةً
يَفْرَحُوا بِهَا وَإِنْ تَصْبِرُوا وَتَتَّقُوا لَا يَضُرُّكُمْ كَيْدُهُمْ

شَيْئًا إِنَّ اللَّهَ بِمَا يَعْمَلُونَ مُحِيطٌ ﴿١٢٠﴾

(120-) (İn temsesküm hasenetün tesu'hüm* ve in tusıbküm seyyietün yefrehu Biha* ve in tasbiru ve tettekula yedurruküm keydühüm şey'a* innAllahe Bima ya'melune mühît;

"Size bir iyilik dokunsa fenalarına gider, başınıza bir kötülük gelse onunla sevinirler. Eğer sabreder ve Allah'dan gereğince korkarsanız, onların hileleri size hiçbir zarar vermez; çünkü Allah onları kendi amelleriyle kuşatmıştır."

﴿١٢١﴾ وَأَذِغَدَوْتَ مِنْ أَهْلِكَ تُبَوِّئُ الْمُؤْمِنِينَ مَقَاعِدَ لِلْقِتَالِ وَاللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿١٢١﴾

(121) (Ve iz ğadevte min ehlike tübevviül mu'miniyne mekâide lil kıtal*vAllahu Semî'un'Alîm;)

"Hani sen sabah erkenden müminleri savaş mevzilerine yerleştirmek için ailenden ayrılmıştın. Allah, hakkıyla işiten ve bilendir."

(122) (İz hemmet tâifetâni minküm en tefşelâ vAllahu Veliyyühüma* ve alAllahi fel yetevekkelil mu'minun;)

"O zaman içinizden iki takım bozulmaya yüz tutmuştu. Halbuki Allah onların yardımcıları idi. İnananlar, yalnız Allah'a dayanıp güvensinler."

﴿١٢٣﴾ وَلَقَدْ نَصَرَكُمُ اللَّهُ بِبَدْرٍ وَأَنْتُمْ أَذِلَّةٌ فَاتَّقُوا اللَّهَ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿١٢٣﴾

(123) (Ve lekad nasarakümüllahu Bi bedrin ve

entüm ezilletün, fettekullahe lealleküm teşkürun;)

"Andolsun, sizler güçsüz olduğunuz halde Allah size Bedir'de yardım etmişti. Allah'tan sakının ki, O'na şükretmiş olasınız."

﴿١٢٤﴾ اذْ تَقُولُ لِلْمُؤْمِنِينَ اَلَنْ يَكْفِيَكُمْ اَنْ يُمدِّكُمْ رَبُّكُمْ بِثَلَاثَةِ اَلْفٍ مِنَ الْمَلَائِكَةِ مُنَزَّلِينَ ﴿١﴾

(124) (İz tekulu lil mü'minîne elen yekfiyeküm en yümiddeküm Rabbüküm Bi selâseti âlâfin minel Melâiketi münzelîn;)

"O zaman sen müminlere: "Rabbinizin size, indirilmiş üç bin melek ile yardım etmesi size yetmez mi?" diyordun."

﴿١٢٥﴾ بَلَىٰ اِنْ تَصْبِرُوْا وَتَتَّقُوا وَيَاْتُوْكُمْ مِنْ فَوْرِهِمْ هٰذَا يُمدِّدْكُمْ رَبُّكُمْ بِخَمْسَةِ اَلْفٍ مِنَ الْمَلَائِكَةِ مُسَوِّمِينَ ﴿١﴾

(125) (Belâ in tasbiru ve tetteku ve ye'tuküm min fevrihim hazâ yümiddeküm Rabbüküm Bi hamseti âlâfin minel Melâiketi müsevvimîn;)

"Evet, sabreder ve (Allah'tan) korkarsanız, onlar ansızın üzerinize gelseler, Rabbiniz size nişanlı nişanlı beş bin melek ile yardım eder."

﴿١٢٦﴾ وَمَا جَعَلَهُ اللّٰهُ اِلَّا بُشْرٰى لَكُمْ وَلِتَطْمَئِنَّ قُلُوْبُكُمْ بِهِ وَمَا النَّصْرُ اِلَّا مِنْ عِنْدِ اللّٰهِ الْعَزِيْزِ الْحَكِيْمِ ﴿١﴾

(126) Ve mâ caalehullahu illâ büşra leküm ve li

tatmeinne kulûbüküm Bihi, ve men nasru illâ min indillahil Azizil Hakîm;)

"Allah, bunu size sîrf bir müjde olsun ve kalpleriniz bununla yatışsın diye yaptı. Yardım, yalnız daima galip ve hikmet sahibi olan Allah katındandır."

﴿١٢٧﴾ لِيَقْطَعَ طَرَفًا مِّنَ الَّذِينَ كَفَرُوا أَوْ يَكْتُمَهُمْ
فَيَنْقَلِبُوا خَائِبِينَ ﴿﴾

(127) (Lî yaktaa tarafen minellezîne keferu ev yekbitehüm feyenkalibu haibîn;)

"(Allah bu yardımı) inkâr edenlerden bir kısmını kessin veya perişan etsin de umutsuz olarak dönüp gitsinler (diye yaptı)."

﴿١٢٨﴾ لَيْسَ لَكَ مِنَ الْأَمْرِ شَيْءٌ أَوْ يَتُوبَ عَلَيْهِمْ أَوْ
يُعَذِّبُهُمْ فَإِنَّهُمْ ظَالِمُونَ ﴿﴾

(128) (Leyse leke minel emri şey'ün ev yetube aleyhim ev yüazzibehüm feinnehüm zâlimun;)

"Bu işten sana hiçbir şey düşmez. (Allah), ya onların tevbesini kabul eder, yahut onlara, zâlim olduklarından dolayı azab eder."

﴿١٢٩﴾ وَلِلَّهِ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ يَغْفِرُ
لِمَن يَشَاءُ وَيُعَذِّبُ مَن يَشَاءُ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿﴾

(129) (Ve Lillâhi ma fis Semâvâti ve mâ fil Ard* yağfiru limen yeşâu ve yüazzibü men yeşa'* vAllahu Gafur'un Rahîm;)

"Göklerde ve yerde olanların hepsi Allah'ındır."

Dilediğini bağışlar, dilediğine azab eder. Allah, çok bağışlayan, çok esirgeyendir."

﴿١٣٠﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَأْكُلُوا الرِّبَا
أَضْعَافًا مُضَاعَفَةً وَاتَّقُوا اللَّهَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ﴿١٣٠﴾

(130) (Ya eyyühelleziyne amenu lâ te'külürRiba ad'afen mudaafeten, vettekullahe lealleküm tüflihun;)

"Ey imân edenler! Kat kat artırılmış olarak fâiz yemeyin. Allah'tan sakının ki kurtuluşa eresiniz."

﴿١٣١﴾ وَاتَّقُوا النَّارَ الَّتِي أُعِدَّتْ لِلْكَافِرِينَ ﴿١٣١﴾

(131) (Vettekunnaralletiy uiddet lil kafiriyn;)

"Kâfirler için hazırlanmış olan ateşten sakının."

﴿١٣٢﴾ وَأَطِيعُوا اللَّهَ وَالرَّسُولَ لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ ﴿١٣٢﴾

(132) (Ve etiy'ullahe ver Rasûle lealleküm türhamun;)

"Allah ve Peygambere itaat edin ki, size de merhamet edilsin."

﴿١٣٣﴾ وَسَارِعُوا إِلَىٰ مَغْفِرَةٍ مِّن رَّبِّكُمْ وَجَنَّةٍ عَرْضُهَا
السَّمَاوَاتُ وَالْأَرْضُ أُعِدَّتْ لِلْمُتَّقِينَ ﴿١٣٣﴾

(133) (Ve sâriû ilâ mağfiretin min Rabbiküm ve cennetin arduhes Semavâtu vel Ardu, uiddet lil müttekin;)

"Rabbinizin bağışına ve genişliği göklerle yer arası kadar olan, Allah'tan gereği gibi korkanlar için"

hazırlanmış bulunan cennete koşun!”

﴿١٣٤﴾ الَّذِينَ يَنْفِقُونَ فِي السَّرَّاءِ وَالضَّرَّاءِ وَالْكَاطِمِينَ
الْغَيْظَ وَالْعَافِينَ عَنِ النَّاسِ وَاللَّهُ يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ ﴿﴾

(134) (Ellezîne yünfikune fis serrâi ved darrâi vel kazimînel ğayza vel afîne aninNas* vAllahu yuhıbbul muhsinî;

"O (Allah'tan hakkıyla korka)nlar, bollukta ve darlıkta Allah için harcarlar, öfkelerini yutarlar, insanları affederler. Allah iyilik edenleri sever."

﴿١٣٥﴾ وَالَّذِينَ إِذَا فَعَلُوا فَاحِشَةً أَوْ ظَلَمُوا أَنْفُسَهُمْ
ذَكَرُوا اللَّهَ فَاسْتَغْفَرُوا لِذُنُوبِهِمْ وَمَنْ يَغْفِرِ اللَّهُ
إِلَّا اللَّهُ وَلَمْ يُصِرُّوا عَلَىٰ مَا فَعَلُوا وَهُمْ يَعْلَمُونَ ﴿﴾

(135) (Vellezîne izâ faalu fâhişeten ev zalemu enfüsehüm zekerullahe festağferu li zünubihim* ve men yağfiruz zünube illellah* ve lem yusırru alâ ma fealu ve hüm ya'lemun;

"Ve onlar çirkin bir günah işledikleri, yahut nefislerine zulmettikleri zaman Allah'ı hatırlayarak hemen günahlarının bağışlanmasını dilerler. Allah'tan başka günahları kim bağışlayabilir? Bir de onlar, bile bile, işledikleri (günah) üzerinde ısrar etmezler."

﴿١٣٦﴾ أُولَٰئِكَ جَزَاؤُهُمْ مَغْفِرَةٌ مِنْ رَبِّهِمْ وَجَنَّاتٌ
تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا وَنِعْمَ أَجْرُ
الْعَامِلِينَ ﴿﴾

(136) (Ülâike cezauhüm mağfiretün min Rabbihim ve cennâtün tecrî min tahtihel enharu halidîne fiyha* ve nı'me ecrul amilîn;)

"İşte onların mükâfatı (ödülleri) Rableri tarafından başışlanma ve altından ırmaklar akan, ebedî kalacakları cennetlerdir. Çalışanların mükâfatı ne güzeldir!"

﴿۱۳۷﴾ قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلِكُمْ سُنَنٌ فَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَانظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُكْذِبِينَ ﴿﴾

(137) Kad halet min kabliküm sünenün fesîru fil Ardı fenzurû keyfe kâne akıbetül mükezzibîn;)

"Muhakkak ki sizden önce birçok olaylar, şeriatler gelip geçmiştir. Yeryüzünde gezin, dolaşın da yalancılardan sonunun nasıl olduğunu bir görün."

﴿۱۳۸﴾ هَذَا بَيَانٌ لِلنَّاسِ وَهُدًى وَمَوْعِظَةٌ لِّلْمُتَّقِينَ ﴿﴾

(138) (Hazâ beyanun linNâsi ve hüden ve mev'izatün lil müttekîn;)

"Bu (Kûr'ân) insanlar için bir açıklama, Allah'dan gereğince korkanlar için doğru yolu gösterme ve bir öğüttür."

﴿۱۳۹﴾ وَلَا تَهِنُوا وَلَا تَحْزَنُوا وَأَنْتُمْ الْأَعْلَوْنَ إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ ﴿﴾

(139) Ve lâ tehinu ve lâ tahzenu ve entümül a'levne in küntüm mü'minîn;

"Gevşemeyin, üzölmeyin, eğer hakikaten inanıyorsanız, muhakkak üstün olan sizsinizdir."

﴿١٤٠﴾ اِنْ يَمْسَسْكُمْ قَرْحٌ فَقَدْ مَسَّ الْقَوْمَ قَرْحٌ مِّثْلُهُ
وَتَلَّكَ الْاَيَّامُ نُدَاوِلَهَا بَيْنَ النَّاسِ وَلَيَعْلَمَ اللّٰهُ
الَّذِينَ اٰمَنُوا وَيَتَّخِذَ مِنْكُمْ شُهَدَاءَ وَاللّٰهُ لَا يُحِبُّ
الظّٰلِمِيْنَ ﴿﴾

(140) (İn yemesküm karhun fekad messel kavme karhun mislüh* ve tilkel eyyamu nüdaviülüha beyne Nas* ve liya'lemAllahulleziyne amenu ve yettehize minküm şüheda'* vAllahu lâ yuhıbbuz zalimîn;)

"Eğer size (Uhud savaşında) bir yara değmişse, (Bedir harbinde) o topluma da benzeri bir yara dokunmuştu. O günler ki, biz onları insanlar arasında döndürür dururuz. (Bu da) Allah'ın sizden imân edenleri ayırt etmesi ve sizden şahitler edinmesi içindir. Allah zâlimleri sevmez."

﴿١٤١﴾ وَلَيَمَحِّصَ اللّٰهُ الَّذِينَ اٰمَنُوا وَيَمْحَقَ الْكٰفِرِيْنَ ﴿﴾

(141) (Ve li yümahhısAllahullezîne âmenu ve yemhakal kafirîn;)

"Bir de bu, Allah'ın imân edenleri tertemiz seçip, kâfirleri yok etmesi içindir."

(142) (Em hasibtüm en tedhulül cennete ve lemmâ ya'lemillahullezîne cahedu minküm ve ya'lemes sabirîn;

"Yoksa siz, Allah içinizden cihad edenleri belli etmeden, sabredenleri ortaya çıkarmadan cennete girivereceğinizi mi sandınız?"

﴿١٤٣﴾ وَلَقَدْ كُنْتُمْ تَمَنَّوْنَ الْمَوْتَ مِنْ قَبْلِ اَنْ تَلْقَوْهُ
فَقَدْ رَاَيْتُمُوْهُ وَاَنْتُمْ تَنْظُرُوْنَ ﴿﴾

(143) (Ve lekad küntüm temennevnel mevte min kabli en telkavhu, fekad raeytümuhu ve entüm tenzurun;)

"Andolsun ki siz ölümle karşılaşmadan önce onu arzuluyordunuz. İşte onu gördünüz, ama bakıp duruyorsunuz."

﴿١٤٤﴾ وَمَا مُحَمَّدٌ إِلَّا رَسُولٌ قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلِهِ الرُّسُلُ
أَفَأَنْ مَاتَ أَوْ قُتِلَ انْقَلَبْتُمْ عَلَىٰ أَعْقَابِكُمْ وَمَنْ
يَنْقَلِبْ عَلَىٰ عَقْبَيْهِ فَلَنْ يَضُرَّ اللَّهَ شَيْئًا وَسَيَجْزِي
اللَّهُ الشَّاكِرِينَ ﴿﴾

(144) (Ve mâ Muhammedün illâ Rasul* kad halet min kablihirRusül* efein mate ev kutilenkalebtüm alâ a'kabiküm* ve men yenkalib alâ akıbeyhi felen yadurrAllahe şey'a* ve seyeczillahuş şakirin;)

"Muhammed, ancak bir peygamberdir. Ondan önce de peygamberler gelip geçmiştir. Şimdi o ölür veya öldürülürse gerisin geriye (eski dininize) mi döneceksiniz? Kim (böyle) geri dönerse, Allah'a hiçbir şekilde zarar veremez. Allah şükredenleri mükâfatlandıracaktır."

﴿١٤٥﴾ وَمَا كَانَ لِنَفْسٍ أَنْ تَمُوتَ إِلَّا بِإِذْنِ اللَّهِ
كِتَابًا مُّوَجَّلًا وَمَنْ يُرِدْ ثَوَابَ الدُّنْيَا نُؤْتِهِ مِنْهَا
وَمَنْ يُرِدْ ثَوَابَ الْآخِرَةِ نُؤْتِهِ مِنْهَا وَسَنَجْزِي الشَّاكِرِينَ ﴿﴾

(145) (Ve mâ kâne li nefsin en temute illâ Bi iznillâhi Kitaben müeccelâ* ve men yürid sevabed dünya nü'tihi minha* ve men yürid sevabel ahireti nü'tihi minha* ve senecziş şakiriyn;)

"Allah'ın izni olmadıkça hiçbir kimseye ölmek

yoktur. (Ölüm) belirli bir süreye göre yazılmıştır. Kim dünya menfaatini dilerse, kendisine ondan veririz. Kim de ahiret sevabını isterse ona da ondan veririz. Biz şükredenleri mükâfatlandıracağız.

﴿١٤٦﴾ وَكَأَيِّنْ مِنْ نَبِيٍّ قَاتَلَ مَعَهُ رَبِّيُونَ كَثِيرًا
فَمَا وَهَنُوا لِمَا أَصَابَهُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَمَا ضَعُفُوا
وَمَا اسْتَكَانُوا وَاللَّهُ يُحِبُّ الصَّابِرِينَ ﴿١٤٦﴾

(146) (Ve keeyin min Nebiyyin kâtele meahu ribbiyyune kesîr* fema vehenu limâ esabehüm fî sebîlillâhi ve ma daufu ve mestekânu* vAllahu yuhıbbus sabirîn;)

"Nice peygamberler vardı ki, kendileriyle beraber birçok Allah dostları çarpıştılar; Allah yolunda başlarına gelenlerden yılgınlık göstermediler, zaafa düşmediler, boyun eğmediler. Allah sabredenleri sever."

﴿١٤٧﴾ وَمَا كَانَ قَوْلُهُمْ إِلَّا أَنْ قَالُوا رَبَّنَا اغْفِرْ
لَنَا ذُنُوبَنَا وَأَسْرَفَنَا فِي أَمْرِنَا وَثَبَّتْ أقدامَنَا
وَأَنْصُرْنَا عَلَى الْقَوْمِ الْكَافِرِينَ ﴿١٤٧﴾

(147) (Ve mâ kâne kavlehüm illâ en kâlû Rabbenâğfir lenâ zünubenâ ve isrâfenâ fiy emrinâ ve sebbit akdamenâ vensurnâ alel kavmil kâfirîn;

"Onların sözleri ancak: "Rabbimiz! Bizim günahlarımızı ve işlerimizdeki taşkınlıklarımızı bağışla ve (yolunda) ayaklarımızı diret, Kâfirler güruhuna karşı da bize yardım et!" demekten ibaretti."

﴿١٤٨﴾ فَآتَاهُمُ اللَّهُ ثَوَابَ الدُّنْيَا وَحَسْنَ ثَوَابِ الْآخِرَةِ
وَاللَّهُ يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ ﴿﴾

(148) (Featahumullahu sevabeddünya ve husne
seva Bil' âhireti, vAllahu yuhıbbul muhsinîn;)

*"Allah da onlara hem dünya nimetini, hem de ahiret
sevabının güzelliğini verdi. Allah güzel davrananları
sever."*

﴿١٤٩﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِن تَطِيعُوا الَّذِينَ
كَفَرُوا يَرُدُّوكُمْ عَلَىٰ أَعْقَابِكُمْ فَتَنْقَلِبُوا خَاسِرِينَ ﴿﴾

(149) (Ya eyyühelleziyne âmenu in tütiy'ulleziyne
keferu yeruddüküm alâ a'kabiküm fetenkalibu
hasirîn;)

*"Ey imân edenler! Siz eğer kâfir olanlara
uyarsanız, sizi topuklarınız üstünde gerisin geriye
çevirirler. O zaman büsbütün kaybedersiniz."*

(150) (Belillâhu mevlâküm* ve HUve hayrun
nâsirîn;)

*"Hayır! Sizin mevlanız Allah'tır. O, yardım
edenlerin en hayırlısıdır."*

﴿١٥١﴾ سَنُلْقِي فِي قُلُوبِ الَّذِينَ كَفَرُوا الرُّعْبَ بِمَا
أَشْرَكُوا بِاللَّهِ مَلَمَّ يَنْزِلُ بِهِ سُلْطَانًا وَمَأْوَاهُمُ
النَّارُ وَبِعَسَّ مَثْوَى الظَّالِمِينَ ﴿﴾

(151) (Senulkıy fî kulu Bil'leziyne keferürü'be
Bima eşrekû Billâhi mâ lem yünezzil Bihi sûltanen ve
me'vahümün nar* ve bi'se mesvez zâlimîn;)

*"Allah'ın, hakkında hiçbir delil indirmedığı
şeyleri O'na ortak koşmalarından dolayı, inkâr*

edenlerin kalplerine korku salacağız. Onların yurtları ateştir. Zâlimlerin dönüp varacağı yer ne kötüdür!

﴿١٥٢﴾ وَلَقَدْ صَدَقَكُمُ اللَّهُ وَعْدَهُ إِذْ تَحُسُونَهُمْ بِأَذْنِهِ
حَتَّى إِذَا فَشِلْتُمْ وَتَنَازَعْتُمْ فِي الْأَمْرِ وَعَصَيْتُمْ مِنْ
بَعْدِ مَا أَرَىٰكُمْ مَا تُحِبُّونَ مِنْكُمْ مَنْ يَرِيذُ الدُّنْيَا
وَمَنْكُمْ مَنْ يَرِيذُ الْآخِرَةِ ثُمَّ صَرَفَكُمْ عَنْهُمْ لِيَبْتَلِيَكُمْ
وَلَقَدْ عَفَا عَنْكُمْ وَاللَّهُ ذُو فَضْلٍ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ ﴿١٥٢﴾

(152) (Ve lekad sadakakümullahu va'dehu iz tehussunehüm Bi iznihi, hatta izâ feşiltüm ve tenaza'tüm fil emri ve asaytüm min ba'di ma eraküm ma tuhibbun* minküm men yürüdüd dünya ve minküm men yürüdül ahirete, sümme sarafeküm anhüm liyebteliyeküm* ve lekad afa anküm* vAllahu zü fadlin alel mu'minîn;)

"Siz Allah'ın izni ile düşmanlarınızı öldürürken, Allah, size olan vaadini yerine getirmiştir. Allah size sevdiğiniz (galibiyeti) gösterdikten sonra zaafa düştünüz. (Peygamber'in verdiği) emir hakkında tartışmaya kalkıştınız ve isyan ettiniz. Kiminiz dünyayı istiyordu, kiminiz ahireti istiyordu. Sonra Allah sizi, denemek için onlardan geri çevirdi ve sizi bağışladı. Allah müminlere karşı çok lütufkârdır."

﴿١٥٣﴾ إِذْ تُصْعِدُونَ وَلَا تَلُونَ عَلَىٰ أَحَدٍ وَالرَّسُولُ
يَدْعُوكُمْ فِي أَخْرَابِكُمْ فَأَتَابَكُمْ عَمَّا بَغِمَ لَكُمْ لَكَيْلًا تَحْزَنُوا
عَلَىٰ مَا فَاتَكُمْ وَلَا مَا أَصَابَكُمْ وَاللَّهُ خَبِيرٌ بِمَا
تَعْمَلُونَ ﴿١٥٣﴾

(153) (İz tus'idune ve lâ telvune alâ ehadin ver Rasûlü yed'uküm fî uhraküm feesabeküm ğammen Bi ğammin likey lâ tahzenu alâ mâ fateküm ve lâ mâ esabeküm* vAllahu Habîrun Bi ma ta'melun;)

"Peygamber sizi arkanızdan çağırıp dururken, siz boyuna uzaklaşıyor, hiç kimseye dönüp bakmıyordunuz. Bundan dolayı Allah, size gam üstüne gam verdi ki, ne elinizden gidene, ne de başınıza gelene üzülmeysiniz. Allah yaptıklarınızdan haberdardır."

﴿١٥٤﴾ ثُمَّ أَنْزَلَ عَلَيْكُمْ مِنْ بَعْدِ الْغَمِّ أَمْنَةً نِعَاسًا
يَغْشَى طَائِفَةً مِنْكُمْ وَطَائِفَةٌ قَدْ أَهَمَّتْهُمْ أَنْفُسُهُمْ
يَظُنُّونَ بِاللَّهِ غَيْرَ الْحَقِّ ظَنَّ الْجَاهِلِيَّةِ يَقُولُونَ
هَلْ لَنَا مِنَ الْأَمْرِ مِنْ شَيْءٍ قُلْ إِنَّ الْأَمْرَ كُلَّهُ لِلَّهِ
يُخْفُونَ فِي أَنْفُسِهِمْ مَا لَا يُبْدُونَ لَكَ يَقُولُونَ لَوْ
كَانَ لَنَا مِنَ الْأَمْرِ شَيْءٌ مَا قُتِلْنَا هُنَا قُلْ لَوْ
كُنْتُمْ فِي بُيُوتِكُمْ لَبَرَزَ الَّذِينَ كُتِبَ عَلَيْهِمُ الْقَتْلُ
إِلَى مَضَاجِعِهِمْ وَلِيَبْتَلِيَ اللَّهُ مَا فِي صُدُورِكُمْ وَلِيُمَحَّصَ
مَا فِي قُلُوبِكُمْ وَاللَّهُ عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ ﴿﴾

(154-) Sümme enzele aleyküm min ba'dil ğammi emeneten nüasen yağşa taifeten minküm ve taifetün kad ehemmethüm enfüsühüm yezunnune Billâhi ğayrel Hakkı zanel cahiliyyeti, yekulune hel lenâ minel emri min şey'* kul innel emre küllehu Lillâhi, yuhfune fî enfüsihim mâ lâ yübdune leke, yekûlüne lev kâne lenâ minel emri şey'ün mâ kutilnâ hahünâ* kûl lev küntüm fî buyutiküm le berezellezîne kütibe aleyhimül katlü ilâ medacihim* ve liyebteliyAllahu ma fî suduriküm ve liyumahhısa ma fî kulûbiküm*

vAllahu Alîmun Bi zatis sudur;

"Sonra o kederin ardından (Allah) üzerinize öyle bir eminlik, öyle bir uyku indirdi ki, o, içinizden bir zümreyi örtüp bürüyordu. Bir zümre de canları sevdasına düşmüştü. Allah'a karşı, cahiliyet zannı gibi, hakka aykırı bir zan besliyorlar ve "Bu işten bize ne?" diyorlardı. De ki: "Bütün iş Allah'ındır". Onlar sana açıklamayacaklarını içlerinde saklıyorlar (ve) diyorlar ki: "Bize bu işten bir şey olsaydı burada öldürülmezdik". Onlara şöyle söyle: "Eğer siz evlerinizde olsaydınız bile, üzerlerine öldürülmesi yazılmış olanlar yine muhakkak yatacakları (öldürülecekleri) yerlere çıkıp gidecekti. Allah (bunu) göğüslerinizin içindekini denemek ve yüreklerinizdekini temizlemek için yaptı. Allah göğüslerin içinde olanı bilir."

﴿١٥٥﴾ إِنَّ الَّذِينَ تَوَلَّوْا مِنْكُمْ يَوْمَ الْتَقَى الْجَمْعَانِ
إِنَّمَا اسْتَزَلَّهُمُ الشَّيْطَانُ بِبَعْضِ مَا كَسَبُوا وَلَقَدْ
عَفَا اللَّهُ عَنْهُمْ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ حَلِيمٌ ﴿١٥٥﴾

(155) (İnnellezîne tevellev minküm yevmel tekal cem'âni innemestezellehümüş şeytanü Bi ba'dı mâ kesebu* ve lekad afAllahu anhüm* innAllahe Ğafurun Halîm;)

"İki toplumun karşılaştığı gün, içinizden yüz çevirip gidenler var ya, şeytan onların kazandıkları bazı şeylerden dolayı ayaklarını kaydırmak istedi. Ama yine de Allah onları affetti. Kuşkusuz Allah çok bağışlayandır, halîm(çok yumuşak)dir."

﴿١٥٦﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَكُونُوا كَالَّذِينَ
كَفَرُوا وَقَالُوا لِأَخْوَانِهِمْ إِذَا ضَرَبُوا فِي الْأَرْضِ
أَوْ كَانُوا غُزًى لَوْ كَانُوا عِنْدَنَا مَمَّاتُوا وَمَا قُتِلُوا

لِيَجْعَلَ اللَّهُ ذَلِكَ حَسْرَةً فِي قُلُوبِهِمْ وَاللَّهُ يُحْيِي
وَيُمِيتُ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ﴿١٥٦﴾

(156) (Ya eyyühellezîne âmenu lâ tekûnu kellezîne keferu ve kâlû li ihvanihim izâ darebu fil Ardı ev kânu ğuzzen lev kânu indena ma matu ve ma kutilu* li yec'alellahu zâlike hasreten fî kulubihim* vAllahu yuhyî ve yümit* vAllahu Bi ma ta'melune Basır;)

"Ey imân edenler! Sizler inkâr edenler ve yeryüzünde sefere veya savaşa çıkan kardeşleri için: "Eğer bizim yanımızda olsalardı ölmezlerdi ve öldürülmezlerdi." diyenler gibi olmayın. Allah bunu, onların kalplerine bir hasret (yarası) olarak koydu. Allah, diriltir ve öldürür. Allah yaptıklarınızı görmektedir."

﴿١٥٧﴾ وَلَعْنُ قُتِلْتُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ أَوْ مُتُّمْ لَمَغْفِرَةٍ
مِنَ اللَّهِ وَرَحْمَةٍ خَيْرٍ مِّمَّا يَجْمَعُونَ ﴿١٥٧﴾

(157) Ve lein kutiltüm fî sebiylillâhi ev müttüm le mağfiretün minAllahi ve rahmetün hayrun mimma yecmeun;

"Eğer Allah yolunda öldürülür veya ölürseniz, Allah'ın bağışlaması ve rahmeti, (sizin için) onların topladıkları (dünyalıkları)ndan daha hayırlıdır."

﴿١٥٨﴾ وَلَعْنُ مُتُّمْ أَوْ قُتِلْتُمْ لَالِي اللَّهِ تُحْشَرُونَ ﴿١٥٨﴾

(158) (Ve lein müttüm ev kutiltüm le ilAllahi tuşşerun;)

"Andolsun, ölmeniz de, öldürülmeniz de Allah'ın huzurunda toplanacaksınız."

﴿١٥٩﴾ فَبِمَا رَحْمَةٍ مِنَ اللَّهِ لَنْتَ لَهُمْ وَلَوْ كُنْتَ
فَظًّا غَلِيظًا الْقَلْبَ لَانْفَضُّوا مِنْ حَوْلِكَ فَاعْفُ عَنْهُمْ
وَاسْتَغْفِرْ لَهُمْ وَشَاوِرْهُمْ فِي الْأَمْرِ فَإِذَا عَزَمْتَ فَتَوَكَّلْ
عَلَى اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُتَوَكِّلِينَ ﴿﴾

(159) Febimâ rahmetin minAllahi linte lehüm* ve lev künte fazzan ğaliyzal kalbi lenfaddu min havlike, fa'fü anhüm vestağfir lehüm ve şavirhüm fil emr* fe izâ azemte fe tevekkel alAllah* innAllahe yuhıbbül mütevekkiliyn;)

"Sen (o zaman), sırf Allah'ın rahmetiyle onlara karşı yumuşak davrandın. Eğer kaba, katı yürekli olsaydın, onlar senin etrafından dağılıp giderlerdi. Artık onları sen bağışla, onlar için Allah'dan mağfiret dile. (Yapacağın) işlerde onlara da danış, bir kere de azmettin mi, artık Allah'a dayan. Muhakkak ki Allah kendine dayanıp güvenenleri sever."

﴿١٦٠﴾ إِنْ يَنْصُرْكُمُ اللَّهُ فَلَا غَالِبَ لَكُمْ وَإِنْ يَخْذِلْكُمْ
فَمَنْ ذَا الَّذِي يَنْصُرْكُمْ مِنْ بَعْدِهِ وَعَلَى اللَّهِ فَلْيَتَوَكَّلِ
الْمُؤْمِنُونَ ﴿﴾

(160) (İn yensurkümullahu felâ ğalibe leküm* ve in yahzülküm femen zelleziy yensuruküm min ba'dih* ve alAllahi felyetevekkelil mu'minun;)

"Allah size yardım ederse, sizi yenecek yoktur. Eğer sizi yardımsız bırakırsa, artık ondan sonra size kim yardım edebilir? Müminler ancak Allah'a güvenip dayansınlar."

﴿١٦١﴾ وَمَا كَانَ لِنَبِيٍّ أَنْ يَغُلَّ وَمَنْ يَغْلُلْ يَأْتِ بِمَا
99

غَلَّ يَوْمَ الْقِيَمَةِ ثُمَّ تُوفَى كُلُّ نَفْسٍ مَّا كَسَبَتْ وَهُمْ
لَا يُظْلَمُونَ ﴿١٦١﴾

(161) Ve mâ kâne li Nebiyyin en yeğull* ve men yağlül ye'ti Bi mâ ğalle yevmel kıyemeti, sümme tüveffa küllü nefsin mâ kesebet ve hüm lâ yuzlemun;)

"Hiçbir peygambere ganimet malını gizlemesi (devlet-millet malını aşırması) yaraşmaz. Kim böyle bir aşırma ve ihanette bulunursa kıyamet günü aşırıldığını boynuna yüklenerek getirir. Sonra da herkese kazandığının karşılığı tastamam ödenir, onlar haksızlığa da uğramazlar."

﴿١٦٢﴾ أَفَمَنْ اتَّبَعَ رِضْوَانَ اللَّهِ كَمَنْ بَاءَ بِسَخَطٍ مِنَ
اللَّهِ وَمَأْوِيَهُ جَهَنَّمَ وَبِئْسَ الْمَصِيرُ ﴿١٦٢﴾

(162) (Efemenittebea rıdvanAllahi kemen bae Bi sehatın minAllahi ve me'vahu cehennem* ve bi'sel masîr;)

"Allah'ın rızasına uyan kimse, Allah'ın hışmına uğrayan ve varacağı yer cehennem olan kimse gibi midir? Varış yeri olarak ne kötüdür orası!"

﴿١٦٣﴾ هُمْ دَرَجَاتٌ عِنْدَ اللَّهِ وَاللَّهُ بِمَا يَعْمَلُونَ ﴿١٦٣﴾

(163) (Hüm derecatün indAllah* vAllahu Basîrun Bi ma ya'melun;)

"Onlar (insanlar) Allah katında derece derecedirler. Allah, onların yaptıklarını görmektedir."

﴿١٦٤﴾ لَقَدْ مَنَّ اللَّهُ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ إِذْ بَعَثَ فِيهِمْ

رَسُولًا مِّنْ أَنفُسِهِمْ يَتْلُوا عَلَيْهِمْ آيَاتِهِ وَيُزَكِّيهِمْ
وَيُعَلِّمُهُمُ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَإِن كَانُوا مِن قَبْلُ
لَفِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ ﴿١٦٤﴾

(164) Lekad mennAllahu alel mu'minîne iz baase fihim Rasûlen min enfüsihim yetlu aleyhim âyâtihi ve yüzekkîhim ve yuallimuhümül Kitabe vel Hikmete ve in kânu min kablü lefî dalalin mübîn;)

"Andolsun ki Allah, mü minlere kendilerinden, onlara kendi Âyetlerini okuyan, onları arındıran ve onlara kitab ve hikmeti öğreten bir Peygamber göndermekle büyük bir lütufta bulunmuştur. Oysa onlar, daha önce apaçık bir sapıklık içindeydiler."

﴿١٦٥﴾ أَوْ لَمَّا أَصَابَتْكُمْ مُصِيبَةٌ قَدْ أَصَبْتُم مِّثْلَيْهَا
قُلْتُمْ أَنَّى هَذَا قُلْ هُوَ مِنْ عِنْدِ أَنفُسِكُمْ إِنَّ اللَّهَ
عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿١٦٥﴾

(165) (Evelemmâ esabetküm musibetün kad esabtüm misleyha, kultüm ennâ hazâ* kul huve min indi enfüsiküm* innAllahe alâ külli şey'in Kadîr;

(Bedir'de düşmanı) "iki katına uğrattığınız bir musibet (Uhud'da) size çarpınca mı: "Bu nereden" dediniz? De ki: "Bu başınıza gelen kendinizdendir". Şüphesiz Allah her şeye kâdirdir."

﴿١٦٦﴾ وَمَا أَصَابَكُمْ يَوْمَ التَّقِي الْجَمْعَانِ فَبِأَذْنِ
اللَّهِ وَلِيَعْلَمَ الْمُؤْمِنِينَ ﴿١٦٦﴾

(166) Ve mâ esabeküm yevmeltekal cem'âni fe Bi iznillâhi ve li ya'lemel mu'minîn;)

"İki topluluğun karşılaştığı günde başınıza gelen musibet de Allah'ın izniyledir, Bu da müminleri belirlemesi içindir."

﴿١٦٧﴾ وَلَيَعْلَمَ الَّذِينَ نَافَقُوا وَقِيلَ لَهُمْ تَعَالَوْا قَاتِلُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ أَوْ ادْفَعُوا قَالُوا لَوْ نَعْلَمُ قِتَالًا لَاتَّبَعْنَاكُمْ هُمْ لِلْكَفْرِ يَوْمَئِذٍ أَقْرَبُ مِنْهُمْ لِلْإِيمَانِ يَقُولُونَ بِأَفْوَاهِهِمْ مَا لَيْسَ فِي قُلُوبِهِمْ وَاللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا يَكْتُمُونَ ﴿١٦٧﴾

(167) Ve li ya'lemelleziyne nafeku* ve kile lehüm tealev kâtilu fiy sebiylillâhi evidfeu* kâlû lev na'lemu kitâlen letteba'naküm* hüm ilküfri yevmeizin akrebu minhüm lil îmân* yekulune Bi efvahihim ma leyse fiy kulubihim* vAllahu a'lemu Bi ma yektümun;)

"Ve hem de münafıklık yapanları ayırt etmesi içindir. Ve onlara: "Geliniz, Allah yolunda savaşınız veya (hiç olmazsa) savunmaya geçiniz." denilmişti. Onlar ise: "Biz savaşmasını (veya savaş olacağını) bilseydik arkanızdan gelirdik." demişlerdi. Onlar, o gün, imândan çok küfre yakındılar. kalblerinde olmayanı ağızlarıyla söylüyorlardı. Allah neyi gizlediklerini daha iyi bilendir."

﴿١٦٨﴾ الَّذِينَ قَالُوا لَأَخْوَانِهِمْ وَقَعَدُوا لَوْ أَطَاعُونَا مَا قُتِلُوا قُلْ فَادْرُوا عَنْ أَنْفُسِكُمُ الْمَوْتَ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿١٦٨﴾

(168) (Ellezîne kâlû li ihvânihim ve kaadu lev etauna ma kutilu* kul fedreu an enfüsikümül mevte in küntüm sadikîn;)

**"Kendileri oturup kaldıkları halde kardeşleri için:
"Eğer bize uysalardı öldürülmezlerdi" dediler. Onlara
de ki: "Eğer iddianızda doğru iseniz, kendinizden
ölümü uzaklaştırınız"."**

﴿١٦٩﴾ وَلَا تَحْسَبَنَّ الَّذِينَ قُتِلُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ أَمْوَاتًا
بَلْ أَحْيَاءٌ عِنْدَ رَبِّهِمْ يُرْزَقُونَ ﴿١٦٩﴾

**(169) Ve lâ tahsebennellezîne kutilu fi sebiylillâhi
emvata* bel ahyauun inde Rabbihim yurzekûn;**

**"Allah yolunda öldürülenleri sakın ölümler sanma.
Bilakis onlar diridirler, Rab'leri katında rızıklanmak-
tadırlar."**

﴿١٧٠﴾ فَرِحِينَ بِمَا آتَاهُمُ اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ وَيَسْتَبْشِرُونَ
بِالَّذِينَ لَمْ يَلْحَقُوا بِهِمْ مِنْ خَلْفِهِمْ أَلَّا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ
وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿١٧٠﴾

**(170) (Ferihîne Bi mâ atahumullahu min fadliHÎ,
ve yestebşirune Bil'lezîne lem yelhaku Bihim min
halfihim ellâ havfün aleyhim ve lâ hüm yahzenun;)**

**"Allah'ın lütfundan verdiği nimetle sevinçlidirler.
Arkalarından kendilerine ulaşamayan kimselere de
hiç bir korku olmayacağını ve üzölmeyeceklerini
müjdelemek isterler."**

﴿١٧١﴾ يَسْتَبْشِرُونَ بِنِعْمَةِ اللَّهِ وَفَضْلٍ وَأَنَّ اللَّهَ
لَا يَضِيعُ أَجْرَ الْمُؤْمِنِينَ ﴿١٧١﴾

**(171) Yestebşirune Bi ni'metin minAllahi
vefadlin, ve ennAllahe lâ yudî'u ecrel mu'minîn;**

"Onlar, Allah'ın nimetini, keremini ve Allah'ın, müminlerin ecrini zâyi etmeyeceğini müjdelerler."

﴿١٧٢﴾ الَّذِينَ اسْتَجَابُوا لِلَّهِ وَالرَّسُولِ مِنْ بَعْدِ مَا أَصَابَهُمُ الْقَرْحُ لِلَّذِينَ أَحْسَنُوا مِنْهُمْ وَاتَّقُوا أَجْرٌ عَظِيمٌ ﴿﴾

(172) Ellezînestecabu Lillâhi verRasûli min ba'di ma esabehümül karh* lillezîne ahsenu minhüm vettekav ecrun aziym;

"Kendilerine yara dokunduktan sonra da Allah ve Peygamberi'nin davetine uydular. Hele onlardan iyilik edenlere ve gereğince Allah'tan korkanlara büyük bir mükâfat vardır."

﴿١٧٣﴾ الَّذِينَ قَالَ لَهُمُ النَّاسُ إِنَّ النَّاسَ قَدْ جَمَعُوا لَكُمْ فَاخْشَوْهُمْ فَزَادَهُمْ إِيمَانًا وَقَالُوا حَسْبُنَا اللَّهُ وَنِعْمَ الْوَكِيلُ ﴿﴾

(173) (Ellezîne kâle lehümün Nâsu innen Nâse kad cemeu leküm fahşevhüm fezâdehüm îmâne* ve kâlû hasbünAllahu ve nı'mel vekîl;)

"İnsanlar onlara: "Düşmanlarınız size karşı ordu topladı, onlardan korkun." dediklerinde, bu, onların îmânını artırdı ve şöyle dediler: "Allah bize yeter. O ne güzel vekildir"."

﴿١٧٤﴾ فَانْقَلَبُوا بِنِعْمَةِ مِنَ اللَّهِ وَفَضْلٍ لَمْ يَمَسْسَهُمْ سُوءٌ وَاتَّبَعُوا رِضْوَانَ اللَّهِ وَاللَّهُ ذُو فَضْلٍ عَظِيمٍ ﴿﴾

(174) (Fenkalebu Bi ni'metin minAllahi ve fadlin lem yemseshüm suün vettebeu rıdvanAllah* vAllahu zû fadlin azîm;

"Bunun üzerine kendilerine hiç bir kötülük dokunmadan Allah'ın nimeti ve lütfuyla geri döndüler ve Allah'ın rızasına uydular. Allah büyük lütuf sahibidir."

﴿١٧٥﴾ إِنَّمَا ذَلِكُمُ الشَّيْطَانُ يُخَوِّفُ أَوْلِيَاءَهُ فَلَا تَخَافُوهُمْ وَخَافُوا إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ ﴿١٧٥﴾

(175) (İnnemâ zâlikümüş şeytanu yuhavvifü evliyaehu, felâ tehafuhüm ve hafuni in küntüm mu'minîn;)

(Size o haberi getiren) ancak şeytandır, (sadece) kendi dostlarını korkutabilir. Onlardan korkmayın, eğer mü'min iseniz benden korkun.)

﴿١٧٦﴾ وَلَا يَحْزُنكَ الَّذِينَ يُسَارِعُونَ فِي الْكُفْرِ إِنَّهُمْ لَنْ يَضُرُّوا اللَّهَ شَيْئًا يُرِيدُ اللَّهُ أَلَّا يَجْعَلَ لَهُمْ حِزًّا فِي الْأَخِرَةِ وَلَهُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ ﴿١٧٦﴾

(176) Ve lâ yahzünkellezîne yüsariune fil küfr* innehüm len yedurullahe şey'a* yürîdullahu ella yec'ale lehüm hazzan fil ahireti, ve lehüm azabün azîm;)

"Küfürde yarışanlar seni üzmesin. Onlar, Allah'a hiç bir şekilde zarar veremezler. Allah onlara ahirette bir pay vermemek istiyor. Onlar için büyük bir azap vardır."

﴿١٧٧﴾ إِنْ الَّذِينَ اشْتَرُوا الْكُفْرَ بِالْإِيمَانِ لَنْ يَضُرُّوا

اللَّهُ شَيْئًا وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿١٧٧﴾

(177) (İnnelleziyneşterevül küfre Bil îmâni len yedurullahe şey'a* ve lehüm azabün elîm;)

"İmân karşılığında inkârı satın alanlar Allah'a hiç bir zarar veremezler. Onlar için acı bir azap vardır."

﴿١٧٨﴾ وَلَا يَحْسَبَنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا أَنَّمَا نُمَلَّى لَهُمْ خَيْرٌ لَّأَنفُسِهِمْ إِنَّمَا نُمَلَّى لَهُمْ لِيَزِدَادُوا إِثْمًا وَلَهُمْ عَذَابٌ مُّهِينٌ ﴿١٧٨﴾

(178) (Ve lâ yahsebennelezîne keferu ennemâ nümlî lehüm hayrun lienfüsihim* innemâ nümlî lehüm liyezdadu isma* ve lehüm azabün mühîn;)

"Kâfirler, kendilerine mühlet vermemizin, şahısları için hayırlı olduğunu sanmasınlar. Biz onlara bu mühleti, ancak günahlarını artırırsınlar diye veriyoruz. Onlar için alçaltıcı bir azap vardır."

﴿١٧٩﴾ مَا كَانَ اللَّهُ لِيَذَرَ الْمُؤْمِنِينَ عَلَىٰ مَا أَنْتُمْ عَلَيْهِ حَتَّىٰ يَمِيزَ الْخَبِيثَ مِنَ الطَّيِّبِ وَمَا كَانَ اللَّهُ لِيُطَّلِعَ عَلَيْكُمْ عَلَىٰ الْغَيْبِ وَلَكِنَّ اللَّهَ يَجْتَبِيٰ مِنْ رُسُلِهِ مَنْ يَشَاءُ فَأَمِنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ وَأَنْ تُؤْمِنُوا وَتَتَّقُوا فَلَكُمْ أَجْرٌ عَظِيمٌ ﴿١٧٩﴾

(179) Mâ kânAllahu li yezeral mü'minîne alâ ma entüm aleyhi hatta yemiyzel habiyse minettayyib* ve mâ kânAllahu liyutliaküm alel ğaybi ve lâkinnAllahe yectebî min RusuliHÎ men yeşau, feâminu Billâhi ve rusuliHÎ, ve in tü'minu ve tetteku feleküm ecrun azîm;)

"Allah, müminleri içinde bulunduğunuz şu durumda bırakacak değildir, pisi temizden ayıracaktır. Ve Allah sizi gayba vakıf kılacak da değildir. Fakat Allah, peygamberlerinden dilediğini seçip (gaybı bildirir). O halde Allah'a ve peygamberlerine imân edin. Eğer imân eder ve günahlardan korunursanız, sizin için büyük bir mükâfat vardır."

﴿١٨٠﴾ وَلَا يَحْسَبَنَّ الَّذِينَ يَبْخُلُونَ بِمَا آتَاهُمُ اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ هُوَ خَيْرًا لَّهُمْ بَلْ هُوَ شَرٌّ لَّهُمْ سَيُطَوَّقُونَ مَا بَخُلُوا بِهِ يَوْمَ الْقِيَمَةِ وَاللَّهُ مِيرَاثُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ ﴿﴾

(180) (Ve lâ yahsebennellezîne yebhalune Bi mâ atahumullahu min fadliHÎ huve hayren lehüm* bel huve şerrun lehüm* seyütavvekune mâ behılu Bihi yevmel kıyemeti, ve Lillâhi mîrasüs Semavati vel Ard* vAllahu Bi mâ ta'melune Habîr;)

"Allah'ın, kendilerine lütfundan verdiği nimetlere karşı cimrilik edenler, bunun, kendileri için hayırlı olduğunu sanmasınlar. Hayır o, kendileri için şerdir. Cimrilik ettikleri şey, kıyamet gününde boyunlarına dolanacaktır. Göklerin ve yerin mirası Allah'a aittir. Allah yaptıklarınızdan haberdardır."

﴿١٨١﴾ لَقَدْ سَمِعَ اللَّهُ قَوْلَ الَّذِينَ قَالُوا إِنَّ اللَّهَ فَقِيرٌ وَنَحْنُ أَغْنِيَاءُ سَنَكْتُبُ مَا قَالُوا وَقَتَلَهُمُ الْآنبيَاءَ بِغَيْرِ حَقٍّ وَنَقُولُ ذُوقُوا عَذَابَ الْحَرِيقِ ﴿﴾

(181) (Lekad semiAllahu kavlellezîne kâlûinnAllahe fakîrun ve nahnü ağniya'* senektübü

mâ kâlû ve katlehümül Enbiyae Bi ğayri Hakkın ve nekûlü zÜkû azâbel harîk;

"Allah, "Şüphesiz Allah fakirdir, biz zenginiz." diyenlerin lâfını elbette duymuştur. Onların söylediklerini ve peygamberleri haksız yere öldürmelerini yazacağız ve şöyle diyeceğiz: "Tadın o yakıcı azabı!"."

﴿١٨٢﴾ ذٰلِكَ بِمَا قَدَّمْتَ اَيْدِيكُمْ وَاَنَّ اللّٰهَ لَيْسَ بِظٰلِمٍ
لِّلْعٰبِدِیۡنَ

(182) (Zâlike Bimâ kaddemet eydiküm ve ennAllahe leyse Bi zâlîmin lil abiyd;)

"Bu, kendi ellerinizin yapıp öne sürdüğünün karşılığıdır". Allah kullar(ın)a asla zulmetmez."

﴿١٨٣﴾ اَلَّذِيْنَ قَالُوْا اِنَّ اللّٰهَ عٰهَدَ اِلَيْنَا اِلَّا نُوْمِنُ
لرَّسُوْلٍ حَتّٰی يٰتِيْنَا بِقُرْبٰنٍ تَاْكُلُهٗ النَّارُ فُلْ قَدْ
جَاءَكُمْ رُسُلٌ مِّنْ قَبْلِيْ بِالْبَيِّنٰتِ وَاَلَّذِيْ قُلْتُمْ فَلَمَّ
قَتَلْتُمُوْهُمْ اِنَّ كُنْتُمْ صٰدِقِيْنَ

(183-) (Ellezîne kâlû innAllahe ahide ileynâ ellâ nu'mine liRasûlin hatta ye'tiyenâ Bi kurbânin te'külühün nar* kul kad câeküm Rusulün min kabli Bil beyyinâti ve Bil'lezî kultüm felime kateltümuhüm in küntüm sadıkıyn;)

"Ateşin yiyeceği bir kurban getirmediğe hiç bir peygambere imân etmeyeceğimize dair Allah bize ahidde bulundu." diyenlere de ki: "Benden önce size bazı peygamberler açık belgelerle ve sizin dediğiniz şeyle geldi. Eğer doğru insanlarsanız, ya onları niçin öldürdünüz?"

﴿١٨٤﴾ فَإِن كَذَّبُوكَ فَقَدْ كَذَّبَ رَسُولٌ مِّن قَبْلِكَ جَاءُوا
بِالْبَيِّنَاتِ وَالزُّبُرِ وَالْكِتَابِ الْمُنِيرِ ﴿١٨٤﴾

(184) (Fein kezzebuke fekad küzzibe Rusulün min kablike câu Bil beyyinâti vezZübüri vel Kitabil müniyr;)

"Eğer seni yalanladılarsa, senden önce açık deliller, hikmetli sayfalar ve aydınlatıcı kitap getiren peygamberler de yalanlanmıştı."

﴿١٨٥﴾ كُلُّ نَفْسٍ ذَائِقَةُ الْمَوْتِ وَإِنَّمَا تُوَفَّوْنَ أُجُورَكُمْ
يَوْمَ الْقِيَامَةِ فَمَن زُحِرَ عَنِ النَّارِ وَأُدْخِلَ الْجَنَّةَ
فَقَدْ فَازَ وَمَا الْحَيَاةُ الدُّنْيَا إِلَّا مَتَاعُ الْغُرُورِ ﴿١٨٥﴾

(185-) (Küllü nefsin zâikatül mevt* ve innemâ tüveffevne ücureküm yevmel kıyameti, femen zuhziha anin nâri ve udhilel cennete fekad faze* ve mel hayatüd dünya illâ metâul ğurur;)

"Her canlı ölümü tadacaktır. Kıyamet günü ecirleriniz size eksiksiz olarak verilecektir. Kim cehennemden uzaklaştırılıp cennete konursa o, gerçekten kurtuluşa ermiştir. Dünya hayatı, aldatıcı zevkten başka birşey değildir."

Bu Âyetin başı her varlığın sonunu ifade etmektedir, nasıl ki her varlığın dünyada bir doğumu vardır işte bu doğumun son aşaması burada anlatılıyor.

Bu âlemde gördüğümüz her ne varsa bunların hepsi birer nefis, fakat insanın üzerinde var olan İlâhî nefstir. Burada bahsedilen tadma hakikati itibarıyla varlığa işaret etmektedir ve tad ifadesi her varlığa göre değişmektedir, her nefis kendi aslı itibarıyla nasıl bir hayat sürmüş ise ölürken onun tadını tadacaktır.

Kıyamet günündede neyi haketmişseniz onun ecirlerini alacaksınız, ama cehennem karşılığı ama cennet karşılığı

neyi haketmişse. Cehennem yedi mertebe, cennetin ise sekiz mertebe olduğu belirtiliyor fakat cennet mertebelerinden biri zat cenneti olduğundan dört mertebeyi ifade etmektedir, yani onbir mertebe oluyor, oniki değil çünkü oniki ile onbirin ehli aynı cennette olacaklar çünkü her ikisinde Hakikati Muhammedi, İnsân-ı Kâmil cennetleri olduğundan ikisi birlikte oluşmaktadır. Nefs mertebelerinde nefsi emmârede olan kişi dahi yapmış olduğu ibadetleri dolayısıyla birinci cennete yani efal cennetine girecek, işte bu aşamada nefis mertebelerini ters çevirip aşağıya doğru derecesini tuttuğumuzda nefsanî yön ile bu mertebeleri uyguladığımızda cehennem mertebeleri oluşuyor, örneğin safiye nefis dediğimizde bu kişi Hakk'tan o kadar uzaklaşıyor ki artık kendi nefsanîyetinde saflaşıyor ve Hak ile hiç ilgisi kalmıyor, diğerleride bunun gibi. Bir ârife "nefsi emmâreden nasıl geçilir" diye sormuşlar o da "önce nefsi emmâreye nasıl gelinir onu öğrenelim" demiş.

Bugün herkes aynı haklara sahip ve kurallar herkes için geçerli o nedenle burası seçilmesi çok zor olan bir âlem, yaşantı, çünkü hepsi birbirinin içinde tanımak mümkün değil, tanımak için irfan ehli olmak lâzımdır veya onların ölçüleriyle bakmak lâzımdır.

Bir kimse Hakk yolunda gitmez ve kendini tanımaz ise dünya hayatı ancak bir aldanıştan, benlikten ibarettir. Hakikati İlâhî üzerinde çalışmalar yapmazsak vaktimizin çoğunu boşa geçirirsek aldanmış oluruz.

﴿١٨٦﴾ لَتُبْلَوْنَ فِي أَمْوَالِكُمْ وَأَنْفُسِكُمْ وَلَتَسْمَعَنَّ مِنَ
الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ مِنْ قَبْلِكُمْ وَمَنْ الَّذِينَ أَشْرَكُوا
أَذَى كَثِيرًا وَإِنْ تَصَبَّرُوا وَتَتَّقُوا فَإِنَّ ذَلِكَ مِنْ عَزْمِ
الْأُمُورِ ﴿١٨٦﴾

**(186) Le tüblevünne fî emvâliküm ve enfüsikü-
mve letesmeunne minellezîne utül Kitabe min
kablüküm ve minellezîne eşrekû ezen kesirâ* ve in**

tasbiru ve tetteku fe inne zâlike min azmil umur;)

"Muhakkak siz, mallarınız ve canlarınız hususun da imtihan olunacaksınız. Sizden önce kendilerine kitap verilenlerden ve Allah'a ortak koşanlardan size eziyet verici birçok söz işiteceksiniz. Eğer sabreder ve Allah'dan gereği gibi korkarsanız, şüphesiz işte bu azmi gerektiren işlerdendir."

Bu kadar şey sizlere denemek için verildi. Sabır hadiselerin durumuna göre kişinin nefesine kapılmadan akılla, mantığıyla hareket etmesi gereken bir şeydir.

﴿١٨٧﴾ وَأَذِ أَخَذَ اللَّهُ مِيثَاقَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ لَتُبَيِّنَنَّ لِلنَّاسِ وَلَا تَكْتُمُونَهُ فَنَبِّدُوهُ وَرَاءَ ظُهُورِهِمْ وَاشْتَرَوْا بِهِ ثَمَنًا قَلِيلًا فَبِعَسَ مَا يَشْتَرُونَ ﴿﴾

(187) (Ve iz ehazAllahu mîsakallezîne utül Kitabe letübeyyinünnehu lin Nâsi ve lâ tektümunehu, fe nebezuhu verae zuhurihim veşterav Bihi semenen kalîla* fe bi'se mâ yeşterun;)

"Bir zaman Allah, kendilerine kitap verilenlerden, "Onu mutlaka insânlara açıklayacaksınız, onu gizlemeyeceksiniz." diye söz almıştı. Onlar ise bunu kulak ardı ettiler ve onu az bir dünyalığa değiştiler. Yaptıkları bu alışveriş ne kadar kötüdür."

"Kendi varlığının hakikatini idrak eden kişi ezelde verdiği misâkını tutmuş oluyor zâten. Tevratı Şeriften ve İncilden herşeyi açıklayacaksınız diye söz aldı, yani bazı şeyleri açıklayın bazı şeylerin açıklamayın demedi. Değiştirdikleri hükümler karşılığında aldıkları dünya menfaati ile ne kötü bir şey yaptılar."

﴿١٨٨﴾ لَا تَحْسَبَنَّ الَّذِينَ يَفْرَحُونَ بِمَا آتَوْا وَيُحِبُّونَ

أَنْ يُحْمَدُوا بِمَا لَمْ يَفْعَلُوا فَلَا تَحْسِبَنَّهُمْ بِمَفَازَةٍ
مِنَ الْعَذَابِ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿١٨٨﴾

(188) (Lâ tahsebennellezîne yefrehune Bi mâ etev ve yuhıbbune en yuhmedu Bi mâ lem yef'alu felâ tahsebennehüm Bi mefazetin minel azâbi, ve lehüm azâbün elîm;)

"O yaptıklarına sevinen ve yapmadıkları şeylerle de övülmek isteyenlerin (onacaklarını) sanma! Onların azaptan kurtulacaklarını da sanma! Onlar için can yakıcı bir azap vardır."

﴿١٨٩﴾ وَلِلَّهِ مُلْكُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَاللَّهُ عَلَى
كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿١٨٩﴾

(189) (Ve Lillâhi mülküs Semâvâti vel Ard* vAllahu alâ külli şey'in Kadîr;

"Göklerin ve yerin mülkü Allah'ındır. Allah her şeye kâdirdir."

Bütün âlem'de O'nun varlığından başka bir şey yok ki, herşeye kadir olmasın.

﴿١٩٠﴾ إِنَّ فِي خَلْقِ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَاخْتِلَافِ اللَّيْلِ
وَالنَّهَارِ لَآيَاتٍ لِّأُولِي الْأَلْبَابِ ﴿١٩٠﴾

(190) (İnne fî halkıs Semâvâti vel Ardı vahtilâfil leyli ven nehâri leâyâtin li ülil elbâb;)

"Göklerin ve yerin halkedilişinde, gece ile gündüzün birbiri ardınca gelip gidişinde selim akıl sahipleri için gerçekten açık, ibretli deliller vardır."

Dikkat edersek bütün insanlar için Âyettir demiyor, "ulül elbab" için diyor. "Ulül elbab" "kapı sahipleri" olduğundan Cenâb-ı Hakk'a giden esmâ-i İlâhiyyenin herbiri bir kapıdır, işte kim ki bu kapılardan bir kapı sahibiyse yani "ulül elbab" ise diğerleri ancak bunlara ulaşarak o kapılardan girebilirler, yoksa Hakk'ın zâtına giden yolu bulup gidemezler. Yalnız bunların herbiri sadece sahip olduğu esmânın kapısını kullanır, oysa Rabbül erbaba ulaşmış olanlar her kapıdan içeri alıp sokarlar yani gelen kişinin yapısı hangi esmâya uygun ise oraya götürüp oradan içeriye alırlar.

﴿١٩١﴾ الَّذِينَ يَذْكُرُونَ اللَّهَ قِيَامًا وَقُعُودًا وَعَلَىٰ جُنُوبِهِمْ وَيَتَفَكَّرُونَ فِي خَلْقِ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ رَبَّنَا مَا خَلَقْتَ هَذَا بَاطِلًا سُبْحَانَكَ فَقِنَا عَذَابَ النَّارِ ﴿١٩١﴾

(191) (Ellezîne yezkürunAllahe kıyâmen ve kuuden ve alâ cünubihim ve yetefekkerune fî halkıs Semâvâti vel Ard* Rabbenâ mâ halakte hâzâ bâtila* sübhaneKE fekinâ azâben nâr;)

"Onlar ayakta, otururken ve yanları üzerine yatarken Allah'ı anarlar; göklerin ve yerin halkedilişi üzerinde düşünürler. Ve "Rabbimiz! Sen bunu boş yere halketmedin, Sen yücesin, bizi ateşin azabından koru." derler."

"Normalde hayat zaten bu üç hal üzerine yaşanmaktadır. Bu Âyetin namaz kılma yönüyle de tefsirleri yapılmaktadır, yani kılabiliyorsa ayakta, kılamıyorsa oturarak kılsın, onu da yapamıyorsa sadece yanına dönerek yatarken kılsın şeklinde bir ruhsat olduğunu belirtiyorlar. Sadece maddi oluşumların tefekkürünü değil mânâ olarakta bu âlemde Allah'ın zuhurunu düşünürler.

Her ne mertebeye gelirlerse de tevazuyu elden bırakmazlar.

﴿١٩٢﴾ رَبَّنَا إِنَّكَ مَنْ تُدْخِلِ النَّارَ فَقَدْ أَخْزَيْتَهُ
وَمَا لِلظَّالِمِينَ مِنْ أَنْصَارٍ ﴿﴾

(192) Rabbenâ inneKE men tûdhilinnâre fekad ahzeytehu, ve mâ lizzâlimîne min ensar;)

"Rabbimiz! Sen kimi cehennem ateşine sokarsan onu rezil etmişindir. Zâlimlerin hiç yardımcıları yoktur".

﴿١٩٣﴾ رَبَّنَا إِنَّا سَمِعْنَا مُنَادِيًا يُنَادِي لِلإِيمَانِ
أَنْ آمِنُوا بِرَبِّكُمْ فَآمَنَّا رَبَّنَا فَاغْفِرْ لَنَا ذُنُوبَنَا
وَكَفِّرْ عَنَّا سَيِّئَاتِنَا وَتَوَفَّنَا مَعَ الْإِبْرَارِ ﴿﴾

(193) (Rabbenâ innenâ semi'nâ münâdiyen yünâdiy lil îmâni en âminu Bi Rabbiküm fe âmennâ* Rabbenâ fağfir lenâ zünubenâ ve keffir annâ seyyiâtinâ ve teveffenâ maal' ebrâr;)

"Rabbimiz! Biz, 'Rabbinize imân edin' diye imâna çağırın bir davetçi işittik, hemen imân ettik. Rabbimiz! Günahlarımızı bağışla, kötülüklerimizi ört, bizleri sana ermiş kullarınla beraber yanına al".

Bu Âyeti kerîme imân'ın birinci mertebesini anlatan Âyeti kerâme'dir. Bütün kelimeler biz olarak kullanılmıştır, yani burada çoğul bir imân anlayışı vardır ve **efal mertebesinin** imânıdır.

Aynı yapı içerisinde olan kişilerin birlikte seslenişleridir ve duyduk demeleri imân'ın duyuyla geldiğini göstermektedir, yani daha önce bu konulardan haberleri yok iken bir çağırıcıyı duymuşlar saf ve temiz bir inanışla imân etmişler. Şeriat ehli şeriata uydukları için nefsi

emmâreleri dizginlenmiş bir nefsi emmâredir yani ne yok edilmiştir ne de tanınıp bilinmiştir. Dervişlerdeki ise nefsi emmâreye karşı bilinçlenilmiştir ve nefsi emmârenin yapacağı ataklara karşı önlem alınmıştır.

Şeriat mertebesinde olanlar beşeriyetlerinde olduklarından sevab ve günahta orada geçerli olduğundan günahlarının affını istiyorlar ve kötülüklerinden temizlenmeyi ve bu mertebenin gerçek halini idrak ettikten sonra ebrâr ile yani temizlenmiş iyi hale gelmiş kimselerle birlikte bizi sonlandır diye dua ediyorlar.

Esmâ mertebesinin îmânı, Bakara Sûresi'nin 3. Âyetinde belirtildiği gibi "**Elleziyne yu'minune Bil ğaybi**" yani "Onlar gayblerine îmân ederler" Âyetidir.

Sıfat mertebesinin imânı ise, imân ehlerinden bahsederken "**Onlar Rahmân'ın muhabbetlileridir**" deniyor.

Dördüncü olarak , Bakara sûresinde 285. Âyette belirtildiği üzere "**Amener Rasûlü**" yani "Rasûl îmân etti" Âyetidir. Efendimizin (s.a.v.) İmânı bir kefeye konya ve bütün peygamberler dahil gelmiş geçmiş insanların îmânları bir kefeye konya "Amener Rasûlü" ağır basar. Öyle bir hakikati İlâhiyyeye îmân etti ki o îmân sahasına ondan önce ne bir insan ne bir cin girebildi, çünkü orada zâti tecelli vardır.

Not= Bu hususta daha geniş ilgi (Vahy ve Cebrâîl) isimli kitabımızda mevcuttur dileyen oraya bakılabilir.

﴿١٩٤﴾ رَبَّنَا وَآتِنَا مَا وَعَدْتَنَا عَلَىٰ رُسُلِكَ وَلَا تُخْزِنَا
يَوْمَ الْقِيَامَةِ إِنَّكَ لَا تُخْلِفُ الْمِيعَادَ ﴿١٩٤﴾

(194) (Rabbenâ ve âtinâ mâ veadtene alâ RusuliKE ve lâ tuhzina yevmel kıyameti, inneKE lâ tuhlifül mî'ad;

"Rabbimiz! bize peygamberlerine vaad ettiğini

ver, kıyamet günü bizi rezil etme. Muhakkak sen verdiğin sözden dönmezsın".

Şeriat ve tarikat mertebesinde bu dua yapılır fakat hakikat ehli kader sırrını da bilir ve verecekse vereceğini de bilir ve kendisi için bir şey istemez, tabi istemez derken lisana getirmez fakat gönlünden geçirir, çünkü insanoğlu acziyeti yönünden ihtiyaç sahibidir ki, Cenâb-ı Hakk'ta "İsteyin ki vereyim" diyor.

﴿١٩٥﴾ فَاسْتَجَابَ لَهُمْ رَبُّهُمْ أَنِّي لَا أُضِيعُ عَمَلَ عَامِلٍ
مِّنْكُمْ مِّنْ ذَكَرٍ أَوْ أُنْشِيَ بَعْضُكُمْ مِنْ بَعْضٍ فَالَّذِينَ
هَاجَرُوا وَأُخْرِجُوا مِنْ دِيَارِهِمْ وَأُوذُوا فِي سَبِيلِي
وَقَاتَلُوا وَقُتِلُوا لَأُكَفِّرَنَّ عَنْهُمْ سَيِّئَاتِهِمْ وَلَأُدْخِلَنَّهُمْ
جَنَّاتٍ تَجْرَى مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ ثَوَابًا مِّنْ عِنْدِ
اللَّهِ وَاللَّهُ عِنْدَهُ حُسْنُ الثَّوَابِ ﴿﴾

**(195) (Festecabe lehüm Rabbühüm ennî lâ udi'u
amele âmilin minküm min zekerin ev ünsa*
ba'düküm min ba'd* fellezîne haceru ve uhricu min
diyarihim ve uzu fî sebîlî ve katelu ve kutilu
leükeffirenne anhüm seyyiatihim ve leüdhılennehüm
cennâtin tecrî min tahtihel enhar* sevaben min
indillah* vAllahu indeHU husnüs sevab;)**

"Rableri onlara şu karşılığı verdi: "Ben, erkek olsun, kadın olsun, sizden, hiçbir çalışanın amelinin zayıf etmeyeceğim. Sizler birbirinizdensiniz. Göç edenler, yurtlarından çıkarılanlar, yolumda eziyet edilenler, savaşanlar ve öldürülenler... Onların günahlarını elbette örteceğim ve Allah katından bir mükâfat olmak üzere, onları altından ırmaklar akan cennetlere de koyacağım. En güzel mükâfat Allah katındadır".

Cenâb-ı Hakk nefsi emmâre ile de perdeler, bütün

esmâi İlâhiyyesi ile de perdeler, zâtı ile de perdeler ve bu durumda sen bunu idrak ettiğinde sen Rabbinı örtmüş olursun ve zâtınla Hakk sende zuhura çıkmış olur.

Altlarından ırmaklar akan cennetlerin ne olduğunu bilmiyoruz fakat bunların oluşumu dünyada meydana geliyor.

﴿١٩٦﴾ لَا يَغُرُّكَ تَقَلُّبُ الَّذِينَ كَفَرُوا فِي الْبِلَادِ ﴿١٩٦﴾

(196) (Lâ yeğurreneke tekallübüllezîne keferu fil Bil ad;

"Kâfirlerin diyar diyar dolaşmaları sakın seni aldatmasın."

﴿١٩٧﴾ مَتَاعٌ قَلِيلٌ ثُمَّ مَاؤِيْهُمُ جَهَنَّمَ وَبِعَسَ الْمِهَادُ ﴿١٩٧﴾

(197) Metaun kaliylün sümme me'vahüm cehennem* ve bi'sel mihad;

"Bu, az bir geçimlidir. Sonra onların varacakları yer cehennemdir. Ne kötü bir yataktır orası!"

Onlar rahatmış gibi gözüküyor ve siz îmân sahipleri belki biraz zorlanıyorsunuz ama onların sonuçta gireceği yer cehennem sizin gireceğiniz yer cennettir deniyor.

﴿١٩٨﴾ لَكِنِ الَّذِينَ اتَّقَوْا رَبَّهُمْ لَهُمْ جَنَّاتٌ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا نُزُلًا مِنْ عِنْدِ اللَّهِ وَمَا عِنْدَ اللَّهِ خَيْرٌ لِلْأَبْرَارِ ﴿١٩٨﴾

(198) (Lâkinilleziynettekav Rabbehüm lehüm cennâtün tecrî min tahtihel enharu halidîne fiha nüzülen min indillâh* ve mâ indAllahi hayrun lil ebrar;

"Fakat Rablerinden gereğince korkanlar için

altlarından ırmaklar akan cennetler vardır. Onlar orada ebedî olarak kalacaklar, Allah katından ağırlandıklarıdır. İyiler için Allah katındakiler daha hayırlıdır.”

Altlarından ırmaklar akan cennetler o günün çölde yaşayan insanı için çok büyük tasvir, Kûr'ân-ı Kerîm başka bir bölgede gelseydi belki onlara çok câzip gelen bir şeyin olarak tanımı yapılacaktı fakat Cenâb-ı Hakk verdiği vaatten de dönmez yani zâhiren bunların mutlaka karşılıkları olacak. İnsan hangi ortamda olursa olsun kendisinde de mevcut olduğu için tabiatı sever, meselâ hayvanlar ile kendisindeki hayvanlık mertebesinde uyum sağlar, bizde o mertebe olmasa onlar ile hiç ilgimiz olmaz, ki hayvanlarda bizdeki mertebeden dolayı bize yaklaşmaktadır.

﴿١٩٩﴾ وَأَنَّ مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ لَمَنْ يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَمَا
أُنزِلَ إِلَيْكُمْ وَمَا أُنزِلَ إِلَيْهِمْ خَاشِعِينَ لِلَّهِ لَا
يَشْتَرُونَ بِآيَاتِ اللَّهِ ثَمَنًا قَلِيلًا أُولَئِكَ لَهُمْ
أَجْرُهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ إِنَّ اللَّهَ سَرِيعُ الْحِسَابِ ﴿١٩٩﴾

(199) Ve inne min ehli Kitabî lemen yu'minu Billâhi ve mâ ünzile ileyküm ve mâ ünzile ileyhim haşîine Lillâhi, lâ yeşterune Bi Âyâtillâhi semenen kalîlâ* ülâike lehüm ecrühüm inde Rabbihim* innAllahe serî'ul hisab;

"Kitap ehlinden öyleleri var ki, Allah'a inanırlar, size indirilene ve kendilerine indirilene -Allah'a boyun eğerek inanırlar. Allah'ın Âyetlerini az bir değere değışmezler. Onların mükâfatı da Allah katındadır. Şüphesiz Allah, hesabı çabuk görür."

Buldukları mevkileri itibarıyla bunlar îmânlarını açıklayamıyorlar ve belki bunu yapmaları yakın çevrelerini de farketmeden îmâna dönüştürebilirler.

Mahşerde kişi hesabı görülürken sadece kendi hesabının görüldüğünü zannedecek oysa o anda bütün mahşer halkının hesabı görülecektir.

﴿٢٠٠﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اصْبِرُوا وَصَابِرُوا
وَرَابِطُوا وَاتَّقُوا اللَّهَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ﴿٢٠٠﴾

(200) (Ya eyyühellezîne amenusbiru ve sâbiru ve râbitu vettekullahe lealleküm tüflihun;)

"Ey îmân edenler! Sabredin, düşmanlarınıza karşı sebat gösterin, nöbet bekleyin, Allah'dan gereğince korkun ki, kurtuluşa eresiniz."

Demek ki îmânda yapılması gereken ilk şey sabırlı olmak. Hakk ehli Hakk'a râbita eder ve esas rabitada o olmaktadır ve bunu da irfan ehli vasıtasıyla yapar.

Allah'tan ittika etmek, şariat mertebesinde günahlardan sakınmak, tarikat mertebesinde Hakk'a muhabbetsizlikten sakınmak, hakikat mertebesinde kendi varlığındaki Hakk'ı unutmaktan sakınmak, marifet mertebesinde bütün âlemdeki varlıkların Hakk'ın varlığı olduğunu bilip, idrak ederek hayatını öyle sürdürmek, ayrılık gayrılık tanımadan varlıklara bakmaktır.

*****

Böylece bu kitabımızda meal ağırlıklı yazıya geçirilmiş oldu. Rabb'imize şükrederiz.

Gayrtet bizden muvaffakiyyet Hakk'tan'dır.

KAYNAKÇA

1. KÛR'ÂN VE HADİS :

- 2. VEHB** : Hakk'ın hibe yoluyla verdiği ilim.
- 3. KESB** : Çalışılarak kazanılan ilim.
- 4. NAKİL** : Muhtelif eserlerden, Mesnevi'î şerif, İnsân-ı Kâmil, Fusûsu'l Hikem ve sohbetlerimizden müşahede ile toplanan ilim.

"DAHA EVVELCE ÇIKAN KİTAPLARIMIZ"

(Gönülden Esintiler)

- 1. Necdet Divanı:**
- 2. Hacc Divanı:**
- 3. İrfan Mektebi, Hakk Yolu'nun Seyr defteri:**
- 4. Lübb'ül Lübb Özün Özü,**(Osmanlıca'dan çeviri):
- 5. Salât- Namaz ve Ezan-ı muhammedi'de Bazı hakikatler: "İngilizce, İspanyolca"**
- 6. İslâm'da Mübarek Geceler, bayramlar ve Hakikatleri:**
- 7. İslâm, İmân, İhsân, İkân,** (Cibril Hadîs'i):
- 8. Tuhfetu'l Uşşâkiyye,** (Osmanlıca'dan çeviri):
- 9. Sûre-i Rahmân ve Rahmâniyyet:**
- 10. Kelime-i Tevhid, değişik yönleriyle:**
- 11. Vâhy ve Cebrâil:**
- 12. Terzi Baba (1) ve Necm Sûresi:**
- 13. (13) On üç ve Hakikat-i İlâhiyye:**
- 14. İrfan mektebi, "Hakk yolu"nun seyr defteri ve şerhi**
- 15. 6 Pey- (1) Hz. Âdem Safiyyullah (a.s.)**
- 16. Divân (3)**
- 17. Kevkeb. Kayan yıldızlar.**
- 18. Peygamberimizi rû'ya-da görmek.**
- 19. Sûre-i Feth ve fethin hakikat-i.**

20. Terzi Baba Umre (2009)
21. 6 Pey-(2) Hz. Nûh Neciyyullah: (a.s.)
22. SÛRE-İ yûSUF VE DERVİŞLİK:
23. Değmez dosyası:
24. 6 Pey-(3) Hz. İbrâhîm Halîlûllah: (a.s.)
25. Köle ve incir dosyası:
26. Bir zuhûrât'ın düşündürdükleri:
27. Genç ve elmas dosyası:
28. Kûr2ân'da Tesbîh ve Zikr:
29. Karınca, Neml Sûresi:
30. Meryem Sûresi:
31. Kehf Sûresi:
32. İstişare dosyası:
33. Terzi Baba Unre dosyası: (2010)
34. Bakara dosyası:
35. Fâtiha Sûresi:
36. Bakara Sûresi:
37. Necm Sûresi:
38. İsrâ Sûresi:
39. Terzi Baba: (2)
40. Âl-i İmrân Sûresi:
41. İnci tezgâhı:
42. 4-Nisâ Sûresi:
43. 5-Mâide Sûresi:
44. 7-A'raf Sûresi:
45. 14-İbrâhîm Sûresi:
46. İngilizce, Salât-Namaz:
47. İspanyolca, Salât-Namaz:
48. Fransızca İrfan mektebi:
49. 36-Yâ'sîn, Sûresi:
50. 76-İnsân, Sûresi:
51. 81-Tekvir, Sûresi:
52. 89-Fecr, Sûresi:
53. Hazmi Tura:
54. 95-Tîn, Sûresi:
55. 28- Kasas, Sûresi:
56. İrfan-Mek-Şer-Fransızca-Baba:
57. Namaz Sûreleri:

Mektuplar ve zuhuratlar serisi:

61- 12- Terzi Baba-(1)

62- 39- Terzi Baba-(2)

İnternet dosyaları-

63-Terzi-Baba-Mektuplar ve zuhuratlar-3-

64-Terzi-Baba-Mektuplar ve zuhuratlar-4-

65-Terzi-Baba-Mektuplar ve zuhuratlar-5-

66-Terzi-Baba-Mektuplar ve zuhuratlar-6-

67-Terzi-Baba-Mektuplar ve zuhuratlar-7-

68-Terzi-Baba-Mektuplar ve zuhuratlar-8-

69-Terzi-Baba-Mektuplar ve zuhuratlar-9-

70-Terzi-Baba-Mektuplar ve zuhuratlar-10-

71-Terzi-Baba-Mektuplar ve zuhuratlar-11-

72-Terzi-Baba-Mektuplar ve zuhuratlar-12-

73-Terzi-Baba-Mektuplar ve zuhuratlar-13-

74-Terzi-Baba-Mektuplar ve zuhuratlar-14-

75-Terzi-Baba-Mektuplar ve zuhuratlar-15-

76-Terzi-Baba-Mektuplar ve zuhuratlar-16-

77-Terzi-Baba-Mektuplar ve zuhuratlar-17-

78-Terzi-Baba-Mek-ve-zu-Ke-Kara-bi-dosyası-18-

79-Terzi-Baba-Mektuplar ve zuhuratlar -19-

80-Terzi-Baba-Mektuplar ve zuhuratlar -20-

81-Terzi-Baba-Mektuplar ve zuhuratlar -21-

82-Terzi-Baba-Mektuplar ve zuhuratlar -22-

NECDET ARDIÇ

Büro : Ertuğrul mah.
Hüseyin Pehlivan caddesi no. 29/4
Servet Apt.
59 100 Tekirdağ.

Ev : 100 yıl Mahallesi uğur Mumcu Cad.
Ata Kent sitesi A Blok kat 3 D. 13.
59 100 Tekirdağ

Tel (Büro) : (0282) 263 78 73
Faks : (0282) 263 78 73
Tel (ev) : (0282) 261 43 18
Cep : (0533) 774 39 37

Veb sayfası: Amerika: <[http:// necdetardic. org/](http://necdetardic.org/)>

Veb sayfası: Amerika: <www.necdetardic.info>

Veb sayfası: Almanya: <www.terzibaba.com>

Radyo adresi (form): <terzibaba13.com>

MSN Adresi:

Necdet Ardıç <terzibaba13@hotmail.com>

